

საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის

ბრძანება N 77

2006 წლის 30 აგვისტო

ქ. თბილისი

“ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ბაზრის წესების” დამტკიცების შესახებ

„ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანის თაობაზე“ 2006 წლის 9 ივნისის N3292-ის კანონის მე-3 მუხლის მე-6 პუნქტის “ბ” ქვეპუნქტისა და “ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-3 მუხლის მე-3 პუნქტის “გ” ქვეპუნქტის საფუძველზე,

ვბრძანებ:

1. დამტკიცდეს “ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ბაზრის წესები”.
2. ბრძანება ამოქმედდეს 2006 წლის 1 სექტემბრიდან.

მინისტრის მოვალეობის

შემსრულებელი

ა. ხეთაგური

ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ბაზრის წესები
(2015 წლის 24 აგვისტოს მდგომარეობით)

თავი I.	ზოგადი დებულებანი	7
მუხლი 1.	მოქმედების სფერო (13.08.2010 N 46)	7
მუხლი 2.	ტერმინთა განმარტებები	7
თავი II.	ელექტროენერგიით (სიმძლავრით) საბითუმო ვაჭრობის ორგანიზება (13.08.2010 N 46)	13
მუხლი 3.	საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაციისა და სარეგისტრაციო მონაცემებში ცვლილებების შეტანის წესი (13.08.2010 N 46)	13
მუხლი 3 ¹ .	პირდაპირი მომხმარებლის ელექტროენერგიის მოხმარების მინიმალური რაოდენობა (24.08.2015)	16
მუხლი 4.	საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაციის გაუქმება (13.08.2010 N 46).	16
მუხლი 5.	საბითუმო ვაჭრობის ტექნიკური სტანდარტების ზოგადი პრინციპები (10.11.2008 N 98)	17
მუხლი 6.	ამოღებულია (10.11.2008 N 98)	18
მუხლი 7.	ამოღებულია (13.08.2010 N 46)	18
თავი III.	პირდაპირი ხელშეკრულებები	18
მუხლი 8.	პირდაპირი ხელშეკრულების მხარეები (13.08.2010 N 46)	18
მუხლი 8 ¹ .	სახელშეკრულებო ვალდებულებები (13.08.2010 N 46)	20
მუხლი 9.	პირდაპირი ხელშეკრულების სავალდებულო რეგისტრაცია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან	20
მუხლი 10.	პირდაპირი ხელშეკრულების ან რეგისტრაციის შეწყვეტა (25.04.2007 N31)...	22
მუხლი 10 ¹ .	საპროექტო კომპანიის პირდაპირი ხელშეკრულებების რეგისტრაციის სპეციალური წესები (01.05.2013)	22
მუხლი 11.	ინფორმაციის საჯაროობა (25.04.2007 N31)	24
თავი IV.	საბალანსო ელექტროენერგიით ვაჭრობა	25
მუხლი 12.	ამოღებულია (13.08.2010 N 46)	25
მუხლი 13.	საბალანსო ელექტროენერგიით საბითუმო ვაჭრობა სისტემის კომერციული ოპერატორის მეშვეობით (13.08.2010 N 46)	25
მუხლი 14.	სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ შესყიდული და გაყიდული საბალანსო ელექტროენერგიის ფასის ფორმირება (13.08.2010 N 46)	27
თავი IV ¹ .	ელექტროენერგიის იმპორტი და ექსპორტი (10.11.2008 N 98)	29
მუხლი 14 ¹ .	ელექტროენერგიის იმპორტის და ექსპორტის განხორციელების ზოგადი პირობები	29
მუხლი 14 ² .	ელექტროენერგიის იმპორტი და ექსპორტი ავარიულ სიტუაციაში	32
მუხლი 14 ³ .	ელექტროენერგიის გაცვლა	34
მუხლი 14 ⁴ .	ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) სხვა იმპორტი და ექსპორტი	34
მუხლი 14 ⁵ .	ელექტროენერგიის იმპორტიორები და ექსპორტიორები	35
მუხლი 14 ⁶ .	ელექტროენერგიის იმპორტიორებისა და ექსპორტიორების უფლებამოსილებანი და შესაბამისი ელექტროენერგიის აღრიცხვა-ანგარიშსწორება	37
მუხლი 14 ⁷ .	ელექტროენერგიის იმპორტსა ან ექსპორტზე გაფორმებული ხელშეკრულების გარეშე საქართველოს საბაჟო საზღვარზე გადაადგილებულ (გადადინებულ) ელექტროენერგიის დეკლარი-რებაზე ვალდებული პირი ...	38
მუხლი 14 ⁸ .	ტრანზიტის განხორციელებისას წარმოქმნილი გადახრების იმპორტი და	

	ექსპორტი (31.01.2014)	38
მუხლი 14 ⁹ .	ტრანზიტის განხორციელებისას წარმოქმნილი გადახრების იმპორტის და ექსპორტის ანაზღაურების წესი	38
მუხლი 14 ¹⁰ .	ტრანზიტის განხორციელების ორგანიზაციული და ტექნიკური უზრუნველყოფა	39
მუხლი 14 ¹¹ .	დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის უფლებამოსილება სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ხაზების ხელმისაწვდომი გამტარუნარიანობის დადგენაში	40
მუხლი 14 ¹² .	პრიორიტეტულობის ჯგუფები	40
მუხლი 14 ¹³ .	სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ხაზის გამტარუნარიანობის კატეგორიები	42
მუხლი 14 ¹⁴ .	სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ხაზის გამტარუნარიანობის განაწილების მიზნებისთვის გამოყენებული ძირითადი ცნებები	43
მუხლი 14 ¹⁵ .	სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ხაზის გამტარუნარიანობის განაწილების მომზადების ეტაპები	45
მუხლი 14 ¹⁶ .	სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ხაზის გამტარუნარიანობის განაწილებისთვის წარსადგენი ფორმები და საბუთები	46
მუხლი 14 ¹⁷ .	სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ხაზის გამტარუნარიანობის განაწილების წესი	48
მუხლი 14 ¹⁸ .	ხელმისაწვდომი მოცულობის (ATC) აუქციონის გარეშე და აუქციონის გზით განაწილების შემთხვევები	49
მუხლი 14 ¹⁹ .	ხელმისაწვდომი მოცულობის (ATC) განაწილების შედეგების პუბლიკაცია	51
მუხლი 14 ²⁰ .	სპეციალური (ელექტრონული) აუქციონის წესები	51
მუხლი 14 ²¹ .	აუქციონის შედეგად დამატებითი საფასურის გადახდის საფუძვლები და წესი	51
მუხლი 14 ²² .	რეალოკაცია	56
მუხლი 14 ²³ .	საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის განაწილების წესი	56
მუხლი 14 ²⁴ .	სატრანზიტოდ ნებადართული გამტარუნარიანობის განაწილების წესი (27.03.2015)	60
მუხლი 14 ²⁵ .	სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ხაზის მიმართ დადგენილი წესების მოქმედების შეზღუდვა (27.03.2015)	62
თავი V.	სისტემის კომერციული ოპერატორი	62
მუხლი 15.	სისტემის კომერციული ოპერატორის ფუნქციები	62
მუხლი 16.	სისტემის კომერციული ოპერატორის მომსახურების ანაზღაურება (28.06.2007 N46)	64
თავი V¹.	დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი (25.04.2007 N31)	65
მუხლი 16 ¹ .	დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის ძირითადი ვალდებულებები, ფუნქციები და უფლებამოსილებები	65
თავი VI.	დატვირთვის რეზერვი და გარანტირებული სიმძლავრე (13.08.2010 N 46)	69
მუხლი 17.	ელექტროენერჯის მიწოდება-მოხმარების დაბალანსება და დაუტვირთავი სიმძლავრე (13.08.2010 N 46)	69
მუხლი 18.	დაუტვირთავი სიმძლავრე და გარანტირებული სიმძლავრის გამოყენება	

	(13.08.2010 N 46)	69
მუხლი 19.	გარანტირებული სიმძლავრით უზრუნველყოფისათვის მზადყოფნის განაცხადი (13.08.2010 N 46)	70
მუხლი 19 ¹ .	გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს ტესტირება (13.08.2010 N 46)	71
მუხლი 20.	გარანტირებული სიმძლავრით ვაჭრობის წესი და პირობები (13.08.2010 N 46)	72
მუხლი 21.	უზრუნველყოფილ გარანტირებული სიმძლავრზე ანგარიშსწორება (13.08.2010 N 46)	75
მუხლი 22.	გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს და გარანტირებული სიმძლავრის შემსყიდველი კვალიფიციური საწარმოს პასუხისმგებლობა (13.08.2010 N 46) .	75
მუხლი 22 ¹	გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს მიერ ელექტროენერჯის წარმოებისა და გაყიდვის წესი (13.08.2010 N 46)	76
თავი VII.	ელექტროენერჯის დანაკარგები გადაცემის ქსელში (ტექნოლოგიურ პროცესებში ელექტროენერჯის დანახარჯი)	76
მუხლი 23.	ელექტროენერჯის შესყიდვა და ელექტრულ ქსელში დანაკარგების ანაზღაურება (25.04.2007 N31)	76
მუხლი 23 ¹ .	წარმოების ლიცენზიატის ან მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურის მიერ ელექტროენერჯის შესყიდვა საერთო სასადგურო დანახარჯისთვის (13.08.2010 N 46)	77
თავი VIII.	ანგარიშსწორება	77
მუხლი 24.	ამოღებულია (13.08.2010 N 46)	77
მუხლი 25.	ფინანსური გარანტიების წარმოდგენა	77
მუხლი 25 ¹ .	ელექტროენერჯის მიწოდების შეწყვეტა (შეზღუდვა) (13.08.2010 N 46)	78
მუხლი 26.	მონაცემთა შეგროვება	79
მუხლი 27.	აღრიცხვიანობის რეესტრი და მონაცემთა მართვა	82
მუხლი 27 ¹ .	საბითუმო ყიდვა-გაყიდვის ერთიანი ბაზა (09.06.2015)	83
თავი IX.	ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) გადაცემის, დისპეტჩერიზაციის და გატარების მომსახურება	83
მუხლი 28.	ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) გადაცემის, დისპეტჩერიზაციის და გატარების მომსახურება (28.06.2007 N46)	83
მუხლი 28 ¹ .	გადაცემის ლიცენზიანტის 3 წლიანი სამუშაოების პროგრამა (09.06.2015)	84
მუხლი 29.	გადაცემის, დისპეტჩერიზაციისა ან/და გატარების მომსახურების ნასყიდობის ხელშეკრულება, ელექტრულ ქსელში ურთიერთდაშვების ვალდებულებები (25.04.2007 N31)	86
თავი IX¹.	ელექტროენერჯეტიკული სისტემის პარალელურ რეჟიმში მუშაობა (25.04.2007 N31)	88
მუხლი 29 ¹	პარალელურ რეჟიმში მუშაობის მართვა, განხორციელება და ანგარიშსწორება	88
თავი X.	ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ბალანსი	90
მუხლი 30.	ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) წლიური ბალანსი	90
მუხლი 31.	მიწოდებისა და მოხმარების გეგმები	90
თავი XI.	ელექტროენერჯის საბითუმო აღრიცხვა	92
მუხლი 32.	ამოღებულია (09.06.2015)	92
მუხლი 32 ¹ .	ამოღებულია (09.06.2015)	92
მუხლი 33.	ამოღებულია (09.06.2015)	92
მუხლი 34	ამოღებულია (09.06.2015)	92

მუხლი 35.	ამოღებულია (09.06.2015)	92
მუხლი 36	ამოღებულია (09.06.2015)	92
თავი XI¹.	დერეგულირებული ელექტროსადგურები (25.04.2007 N31)	93
მუხლი 36 ¹ .	მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურები (10.11.2008 N 98)	93
მუხლი 36 ² .	ახლად აშენებული ელექტროსადგური (05.12.2011)	93
თავი XII.	დავების გადაწყვეტა	94
მუხლი 37.	გადაწყვეტა	94
მუხლი 37 ¹	სიმძლავრის სასისტემო რეზერვით უზრუნველყოფის დროებითი წესი	94
თავი XIII.	გარდამავალი დებულებები	95
მუხლი 38.	ამ წესების შემოღებასთან დაკავშირებით გარდამავალი პერიოდისათვის დასარეგულირებელი საკითხები	95
მუხლი 38 ¹	საპროექტო კომპანიის მიერ 2013 წლის 1 მაისამდე დადებული ხელშეკრულებების წინარე რეგისტრაციის წესი (30.05.2013)	96
მუხლი 39.	ელექტროენერგეტიკული სისტემის სიმძლავრის სასისტემო რეზერვით უზრუნველყოფის განსაკუთრებული წესი (14.04.2009 N38)	97
მუხლი 40.	ელექტროენერგეტიკული სისტემის სიმძლავრის სასისტემო რეზერვით უზრუნველყოფის განსაკუთრებული წესი 2010 წლის 1 მაისიდან 1 სექტემბრამდე პერიოდში (30.04.2010 N 24)	98
მუხლი 41.	დროებითი დებულებები (18.10.2013)	99
მუხლი 41 ¹ .	საბითუმო აღრიცხვაში გამოყენებული ელექტროენერგიის აღრიცხვის მოწესრიგების ღონისძიებების შესახებ (28.03.2014)	101

თავი I. ზოგადი დებულებანი

მუხლი 1. მოქმედების სფერო (13.08.2010 N 46)

წინამდებარე წესები არეგულირებს:

- ა) ელექტროენერჯისა და გარანტირებული სიმძლავრის ბაზრის ფუნქციონირებას, სისტემის კომერციული ოპერატორისა და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის საქმიანობას;
- ბ) პირდაპირი ხელშეკრულებების, მათ შორის სისტემის კომერციული ოპერატორის მეშვეობით ელექტროენერჯის ყიდვა-გაყიდვასთან დაკავშირებულ ტექნიკურ, კომერციულ და სამართლებრივ ურთიერთობებს; პირდაპირი ხელშეკრულებების დადებისა და ძალაში შესვლის პირობებს;
- გ) ელექტროენერჯის წარმოების, გადაცემის, დისპეტჩერიზაციის, გატარების, განაწილების საქმიანობასთან, ქვეყნის ერთიანი ელექტროენერგეტიკული სისტემის გარანტირებული სიმძლავრით უზრუნველყოფასა და ვაჭრობასთან, ელექტროენერჯის იმპორტსა და ექსპორტთან, ელექტროენერგეტიკული სისტემების პარალელურ რეჟიმში მუშაობასთან, ელექტროენერჯის წარმოების ლიცენზიატისა და მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურის მიერ გამომუშავებული ელექტროენერჯის საკუთარი საჭიროებისთვის მოხმარებასთან დაკავშირებულ ტექნიკურ, კომერციულ და სამართლებრივ ურთიერთობებს;
- დ) „ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული პრინციპების შესაბამისად, კვალიფიციური საწარმოებისთვის ელექტროენერჯის წარმოების, მოხმარების, იმპორტის და ექსპორტის განსხვავებულ პირობებსა და პროცედურებს;
- ე) ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ბალანსების შედგენისა და მათი შესრულების წესებს;
- ვ) საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ სხვა საკითხებს.

მუხლი 2. ტერმინთა განმარტებები

1. წინამდებარე წესებში გამოყენებულ ტერმინებს გააჩნიათ იგივე მნიშვნელობა, რაც „ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონში.

2. ამ წესებში გამოყენებულ სხვა ტერმინებს აქვს შემდეგი მნიშვნელობა:

ა) **“ელექტროენერჯის აღრიცხვა”** – ელექტროენერჯის აღრიცხვის პროცესი, რომელიც მოიცავს ყველა სახის გაზომვას აღრიცხვის მოწყობილობის საშუალებით;

ბ) **“გატარება”** – გადაცემის მომსახურების გარდა, განაწილების ან წარმოების ლიცენზიატის, მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურის ან პირდაპირი მოხმარებელის ქსელის მეშვეობით სხვისი კუთვნილი ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) გადატანა წინასწარ განსაზღვრული პირის კუთვნილ ელექტრულ ქსელამდე; (25.04.2007 N31).

გ) **“ელექტროენერჯის წარმოების საკუთარი საშუალება”** - ელექტროსადგური, რომლის მიერ გამომუშავებული ელექტროენერჯია გამოიყენება იმ ობიექტის ელექტროენერჯით მომარაგების მიზნით, რომელიც ამ ელექტროსადგურთან ერთად იმყოფება ერთი და იგივე ფიზიკური ან იურიდიული პირის პირდაპირ მფლობელობაში; (25.04.2007 N31).

დ) **“პირდაპირი ხელშეკრულება ელექტროენერჯის გადაცემის ან/და დისპეტჩერიზაციის მომსახურებაზე”** - პირდაპირი ხელშეკრულება, ერთის მხრივ ელექტროენერჯის გადაცემის ან/და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს და მეორეს მხრივ კვალიფიციურ საწარმოს ან სხვა ნებისმიერ

დაინტერესებულ პირს შორის გადაცემის ან/და დისპეტჩერიზაციის მომსახურების გაწევაზე, რომელიც ითვალისწინებს ელექტროენერჯის გადაცემის ან/და დისპეტჩერიზაციის მომსახურების პირობებს; **(04.03.2014)**.

ე) **“ელექტროსადგურის საკუთარი მოხმარება”** – ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) წარმოების ტექნოლოგიური პროცესის უზრუნველსაყოფისა და სადგურის ფუნქციონირებისათვის აუცილებელი სამეურნეო ხარჯი;

ვ) **“ელექტროენერჯის საერთო სასადგურო დანახარჯი”** – ელექტროსადგურის საკუთარი მოხმარება, ასევე ელექტროენერჯის დანაკარგები, რომელიც წარმოიქმნება სადგურის ძალოვან და გამზომ ხელსაწყოებში, ტრანსფორმატორებსა და ელექტროგადამცემ ხაზებში;

ზ) **“ქვესადგურის საკუთარი მოხმარება”** – ქვესადგურის ტექნოლოგიური პროცესის უზრუნველყოფისა და ფუნქციონირებისათვის აუცილებელი სამეურნეო ხარჯი;

თ) **„ელექტროენერჯის დანახარჯი ელექტროენერჯის გადამცემ ქსელში“** - ელექტროენერჯის ხარჯი, რომელიც მოიცავს გადაცემის ლიცენზიატის მფლობელობაში მყოფი ქვესადგურის საკუთარ მოხმარებას, მოხმარებას ელექტროენერჯის გადამცემი ხაზის დაცვის რეჟიმში ჩართვის პერიოდში და სიქრონიზაციისას აღრიცხული ელექტროენერჯის რაოდენობას, აგრეთვე დანაკარგს ელექტროენერჯის გადამცემ ხაზებში, ძალოვან, ვოლტდამმატ და გამზომ ტრანსფორმატორებში, მაკომპენსირებელ კოჭებში, მაშუნტირებელ რეაქტორებში, სინქრონულ კომპენსატორებსა და კონდენსატორთა ბატარეებში, აგრეთვე სხვა ტექნიკურ დანაკარგებს ელექტროენერჯის გადამცემი ხაზის მუშა და უქმი სვლის რეჟიმებში; **(04.03.2014)**.

თ¹) **ელექტროგადამცემი ქსელის ტესტირება** – ელექტროგადამცემი ქსელის ან მისი რომელიმე ელემენტის მუშაობის პარამეტრების, დაცვის, აღრიცხვის მოწყობილობებისა ან/და სხვა ტექნოლოგიური პროცესების შემოწმება, რომელიც საჭიროებს ქსელის ჩართვას, მისი ან მისი რომელიმე ელემენტის ძაბვის ქვეშ დაყენებას ან/და ელექტროენერჯის გადადინებას; ტესტირება ხორციელდება ელექტროგადამცემი ხაზის მფლობელის მოთხოვნის საფუძველზე დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ მიღებული გადაწყვეტილებით, ხოლო სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზის ტესტირების თაობაზე წინასწარ უნდა ეცნობოს სისტემის კომერციულ ოპერატორს; **(18.10.2013)**.

ი) **“ელექტროენერჯის დანახარჯი ელექტროენერჯის განაწილების ქსელში”** – ელექტროენერჯის ხარჯი, რომელიც მოიცავს ქვესადგურის საკუთარ მოხმარებას, აგრეთვე დანაკარგს ელექტროენერჯის გამანაწილებელ, საჰაერო და საკაბელო ქსელში, ძალოვან და გამზომ ტრანსფორმატორებში, დენშემზღვევულ რეაქტორებში, მაკომპენსირებელ კოჭებში, სინქრონულ კომპენსატორებსა და კონდენსატორთა ბატარეებში;

კ) **“ელექტროენერჯის ზენორმატიული დანაკარგი”** - დადებითი სხვაობა გადამცემ ქსელში არსებულ ფაქტობრივ დანაკარგსა და კომისიის მიერ დადგენილ ელექტროენერჯის ნორმატიულ (ნორმალურ) დანაკარგს შორის. **(25.04.2007 N31)**.

ლ) **“ელექტროენერჯის საბითუმო აღრიცხვის სისტემა”** – გამზომი ტრანსფორმატორების, შემაერთებელი სადენების, მრიცხველების, შემკრები, გარდამქმნელი და გადამცემი მოწყობილობების ერთობლიობით შექმნილი სისტემა ელექტროენერჯის რაოდენობის, მისი პარამეტრების აღრიცხვისა და გარკვეულ პერიოდში დამახსოვრებისათვის.

ლ¹) ქვედა დონის ელექტროენერჯის და სიმძლავრის კონტროლისა და აღრიცხვის ავტომატიზირებული სისტემა (შემდგომში: „ქვედა დონის ესკაა სისტემა“) – ელექტროენერჯის კომერციული აღრიცხვის ავტომატიზირებული სისტემა, რომელიც მოიცავს აღრიცხვის კომპლექს(ებ)ს, მონაცემთა შეკრებისა და გადაცემის მოწყობილობებს და უზრუნველყოფს მიღებული მონაცემების შეკრებას, შენახვას და გადაცემას კავშირის სხვადასხვა არხებით შუალედურ ან/და ზედა დონის ესკაა-ში; (28.03.2014).

ლ²) შუალედური დონის ელექტროენერჯის და სიმძლავრის კონტროლისა და აღრიცხვის ავტომატიზირებული სისტემა (შემდგომში: „შუალედური დონის ესკაა სისტემა“) - კვალიფიციური საწარმოების ელექტროენერჯის აღრიცხვის ავტომატიზირებული სისტემა, რომელიც მოიცავს აღრიცხვის კომპლექს(ებ)ს, მონაცემთა შეკრებისა და გადაცემის მოწყობილობებს, ელექტრული ენერჯის აღრიცხვის გამზომ-გამოთვლით კომპლექსს და უზრუნველყოფს მიღებული მონაცემების შეკრებას, შენახვას, დამუშავებას და გადაცემას კავშირის სხვადასხვა არხებით ზედა დონის „ესკაა სისტემა“-ში. (28.03.2014).

ლ³) ზედა დონის ელექტროენერჯის და სიმძლავრის კონტროლისა და აღრიცხვის ავტომატიზირებული სისტემა (შემდგომში: „ზედა დონის ესკაა სისტემა“) - დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის ელექტროენერჯის აღრიცხვის ავტომატიზირებული სისტემა, რომელიც მოიცავს ცენტრალურ აღრიცხვის გამზომ-გამოთვლით კომპლექსს, შუალედურ და ქვედა დონის ესკაა სისტემებს, მონაცემთა შეკრებისა და გადაცემის მოწყობილობებს, აღრიცხვის კომპლექს(ებ)ს, ავტომატურ რეჟიმში აგროვებს და უზრუნველყოფს მიღებული მონაცემების შენახვას, დამუშავებას და ელექტროენერჯეტიკული ბაზრის ოპერატორისთვის, ასევე ყველა სხვა დაინტერესებული უწყებისა და ორგანიზაციისათვის კავშირის ხელმისაწვდომი არხების გამოყენებით დადგენილი წესით მიწოდებას/დაშვებას; (28.03.2014).

ლ⁴) აღრიცხვის კვანძ(ებ)ის ზედა დონის „ესკაა სისტემა“-ში ჩართვა გულისხმობს - კავშირის სხვადასხვა არხების გამოყენებით სათანადო აღრიცხვის კომპლექს(ებ)ის ავტომატურ რეჟიმში პირდაპირი და უშუალო ფორმით ან არაპირდაპირი ფორმით დაკავშირებას დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის ცენტრალურ აღრიცხვის გამზომ-გამოთვლით კომპლექსთან. არაპირდაპირი ფორმით დაკავშირება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის ცენტრალურ აღრიცხვის გამზომ-გამოთვლით კომპლექსთან შესაძლებელია განხორციელდეს მონაცემთა შეკრებისა და გადაცემის მოწყობილობების გამოყენებით ან/და კვალიფიციური საწარმოების აღრიცხვის გამზომ-გამოთვლითი კომპლექსის საშუალებით. (28.03.2014).

ლ⁵) კომერციული აღრიცხვის ავტომატიზირებული სისტემა (შემდგომში: „ესკაა სისტემა“) - ბაზრის ოპერატორის კუთვნილი პროგრამულ-ტექნიკური საშუალებების კომპლექსი რომელიც წარმოადგენს საბითუმო ყიდვა-გაყიდვის ერთიანი ბაზის ფორმირების ძირითად საშუალებას, დაკავშირებულია და აღრიცხვის მონაცემებს ავტომატურად იღებს შუალედური დონის და ზედა დონის ესკაა სისტემებიდან და რომლის დანიშნულებაც იმ მონაცემების მიღება, შემოწმება, აღრიცხვა, შეგროვება, დაჯგუფება და დაჯამება, რომლებიც აუცილებელია ელექტროენერჯით (სიმძლავრით) საბითუმო ვაჭრობის ანგარიშსწორებისათვის, ელექტროენერჯეტიკულ სისტემაში მიღებული, მიწოდებული და პირდაპირი ხელშეკრულებებისა და საბალანსო ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მოცულობების დადგენისათვის, ასევე ბაზრის ოპერატორის მიერ გაწეული მომსახურების საფასურის გაანგარიშებისათვის; (09.06.2015).

ლ⁶) საბითუმო ყიდვა-გაყიდვის ერთიანი ბაზა - ბაზრის ოპერატორის მიერ წარმოებული და

მუდმივად განახლებადი მონაცემთა ელექტრონული ბაზა, რომლის დანიშნულებაცაა ელექტროენერგიით (სიმძლავრით) საბითუმო ვაჭრობის ანგარიშსწორების შედეგების დაფიქსირება და შენახვა, მათ შორის ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში საბითუმო ვაჭრობის შედეგად მიღებული და მიწოდებული ელექტროენერგიის ჯამური მოცულობების, ორმხრივი პირდაპირი ხელშეკრულებებით გაყიდული და შესყიდული მოცულობების, აგრეთვე საბალანსო ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) ყიდვა-გაყიდვის შედეგების დადგენა და ერთიანი ანგარიშსწორებისთვის გაანგარიშებების წარმოება. (09.06.2015).

მ) “საბალანსო ელექტროენერგიის ფასი” – სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ გაყიდული საბალანსო ელექტროენერგიის ფასი, რომელიც გამონგარიშდება ამ წესების მე-4 თავის მიხედვით.

ნ) “საბითუმო ვაჭრობა” – ელექტროენერგიის, მათ შორის საბალანსო ელექტროენერგიის ან/და გარანტირებული სიმძლავრის ყიდვა და გაყიდვა “ელექტროენერგიისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ” საქართველოს კანონისა და ამ წესებით უფლებამოსილ საწარმოებს შორის; (13.08.2010 N 46).

ო) “საანგარიშო პერიოდი” – ერთი კალენდარული თვე;

პ) ამოღებულია (25.04.2007 N31).

ჟ) “ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) მწარმოებელი” – წარმოების ლიცენზიატი და მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგური.

რ) “ავარიული სიტუაცია” – ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში შექმნილი მდგომარეობა, რომელიც იწვევს ელექტროენერგიის ხარისხობრივი მაჩვენებლების გაუარესებას და სისტემის მუშაობის მდგრადობის შენარჩუნებისათვის საჭირო არსებული სასისტემო ავტომატიკის (სიხშირის ავტომატური განტვირთვა, მინიმალური ძაბვის ავტომატიკა, გამყოფი ავტომატიკა და ა.შ.) ამოქმედებას, რასაც შესაძლოა მოჰყვეს ან მოჰყვება ელექტროენერგიის მიწოდების ნაწილობრივ ან მთლიანად შეწყვეტა; (25.04.2007 N31).

ს) “პირდაპირი ხელშეკრულების რეგისტრაცია” – დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ პირდაპირი ხელშეკრულების სარეგისტრაციო ჟურნალში ამ წესების შესაბამისად შეტანა და მისთვის სარეგისტრაციო ნომრის მინიჭება. (25.04.2007 N31).

ტ) “სისტემათაშორისი ხაზით (ხაზებით) მიწოდებული და მიღებული ელექტროენერგიის შემაჯამებელი აღრიცხვის აქტი” - სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი კონკრეტული ელექტროგადამცემი ხაზით (ხაზებით) შესაბამის საანგარიშო პერიოდში მიწოდებული და მიღებული ელექტროენერგიის (მათ შორის, ექსპორტირებული, იმპორტირებული ან/და სატრანზიტო ელექტროენერგიის) შემაჯამებელი აღრიცხვის აქტი, რომელშიც აისახება ხაზით (ხაზებით) ცალ-ცალკე გაცემული და მიღებული ელექტროენერგიის ჯამური მოცულობა და რომელიც დისპეტჩერიზაციის, შესაბამისი ხაზის მფლობელი გადაცემის ლიცენზიატისა და სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ ერთობლივად ფორმდება შესაბამისი უცხო ქვეყნის უფლებამოსილ პირთან; (10.11.2008 N 98).

უ) “სისტემათაშორისი ხაზით ექსპორტირებული (იმპორტირებული) ელექტროენერგიის განაწილების აქტი” - ელექტროენერგიის გადაცემის კონკრეტული სისტემათაშორისი ხაზით შესაბამის საანგარიშო პერიოდში ექსპორტირებული (იმპორტირებული) ელექტროენერგიის

აღრიცხვის ერთობლივი აქტი, რომელშიც აისახება ხაზით ექსპორტირებული (იმპორტირებული) ელექტროენერჯის მოცულობების განაწილება ორ ან მეტ ექსპორტიორს (იმპორტიორს) შორის, თუ ისინი ამ საანგარიშო პერიოდში ელექტროენერჯის ექსპორტს (იმპორტს) ახორციელებდნენ ერთი სისტემათაშორისი ხაზით. სისტემათაშორისი ხაზით ექსპორტირებული (იმპორტირებული) ელექტროენერჯის განაწილების აღრიცხვის აქტი ყველა შესაბამისი ექსპორტიორის (იმპორტიორის) მიერ ფორმდება ერთობლივად. ექსპორტირებული (იმპორტირებული) ელექტროენერჯის განაწილების აქტის ერთი დედანი შესაბამისი ექსპორტიორების (იმპორტიორების) მიერ აქტის გაფორმებიდან არაუგვიანეს 5 სამუშაო დღისა უნდა წარედგინოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატსა და სისტემის კომერციულ ოპერატორს; (10.11.2008 N 98).

ფ) **პირდაპირი ხელშეკრულება ელექტროენერჯის იმპორტსა ან/და ექსპორტზე** – იმპორტირებული ან საექსპორტოდ განკუთვნილი ელექტროენერჯის შესყიდვის შესახებ ორმხრივი ხელშეკრულება ელექტროენერჯის საბითუმო მყიდველსა და გამყიდველს (კვალიფიციურ საწარმოებს) შორის, რომლის მიხედვით განისაზღვრება შესასყიდი ელექტროენერჯისა და სიმძლავრის რაოდენობა, ფასი, ვადა, პირობები და ხარისხობრივი მაჩვენებლები და რომელიც სათანადო წესით რეგისტრირებულია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ; (10.11.2008 N 98).

ქ) **ხელშეკრულება ელექტროენერჯის იმპორტსა ან/და ექსპორტზე** – უცხო ქვეყანაში წარმოებული ელექტროენერჯის საქართველოში შემოტანის ან საქართველოში წარმოებული ელექტროენერჯის საქართველოს ფარგლებს გარეთ გატანის, ასევე გაცვლის შესახებ ორმხრივი ხელშეკრულება, რომელიც სათანადო წესით რეგისტრირებულია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ; (10.11.2008 N 98).

ღ) **სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზი** - უცხო ქვეყნის ელექტროენერგეტიკულ სისტემასთან დამაკავშირებელი ელექტროგადამცემი ხაზი, რომელიც სამინისტროს მიერ შეტანილია საქართველოს ელექტროენერჯის სასისტემო ან/და სისტემათაშორისი ტრანზიტისათვის განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზების ნუსხაში (სიაში); (10.11.2008 N 98).

ყ) **სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზი** – სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზი, რომელიც საქართველოს ტერიტორიაზე უშუალოდ უერთდება მუდმივი დენის ჩანართის მქონე ქვესადგურს და რომელიც 2012 წლის 1 იანვრის შემდეგ არის ექსპლუატაციაში შესული ან/და დაგეგმილია, რომ აშენდეს და ექსპლუატაციაში შევიდეს 2012 წლის 1 იანვრის შემდეგ; (18.10.2013).

შ) **საპროექტო კომპანია** - საქართველოს კანონმდებლობის თანახმად შექმნილი და რეგისტრირებული საწარმო, რომლის ამოცანაა საქართველოში ახალი ელექტროსადგურის მშენებლობა, ექსპლუატაცია და ფლობა, თუ ასეთი ახალი ელექტროსადგურის მშენებლობაზე დადებულია სათანადო შეთანხმება საქართველოს მთავრობასთან ან/და გამოცემულია საქართველოს მთავრობის სათანადო სამართლებრივი აქტი. (01.05.2013).

ჩ) **სისტემის კომერციული ოპერატორი** - ნიშნავს ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორს, როგორც ეს განსაზღვრულია „ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონით; (04.03.2014).

ც) პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობები წარმოადგენს წინასწარ ჩამოყალიბებულ, მრავალჯერადი გამოყენებისათვის გამიზნულ სახელშეკრულებო პირობებს (ტიპური სახელშეკრულებო ფორმულარი), რომელსაც უფლებამოსილი პირი უდგენს საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეებს. პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობები იყოფა შემდეგ სახეებად: **(04.03.2014)**.

ც.ა) კომისიის მიერ დამტკიცებული გადაცემის/დისპეტჩერიზაციის მომსახურების პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობები, რომელიც რეგისტრირებულია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ და მოქმედებს, თუ კონკრეტულ კვალიფიციურ საწარმოსთან არ არის გაფორმებული ამ მუხლის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული პირდაპირი ხელშეკრულება, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ასეთი პირდაპირი ხელშეკრულების არარსებობა გამოწვეულია კვალიფიციური საწარმოს მიერ ხელშეკრულების პირობების ან კანონმდებლობის დარღვევით. პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობები არ გამოიყენება ელექტროენერჯის ექსპორტთან ან/და ტრანზიტთან დაკავშირებული გადაცემის ან/და დისპეტჩერიზაციის მომსახურებაზე; **(04.03.2014)**.

ც.ბ) კომისიის მიერ დამტკიცებული საბალანსო ელექტროენერჯის ნასყიდობის პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობები, რომელიც რეგისტრირებულია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ; **(04.03.2014)**.

ც.გ) კომისიის მიერ დამტკიცებული გარანტირებული სიმძლავრის უზრუნველყოფაზე პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობები, რომელიც რეგისტრირებულია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ. **(04.03.2014)**.

ძ) **სატრანზიტოდ ნებადართული გამტარუნარიანობა** - ტრანზიტის (რეექსპორტის) განხორციელებისას შიდა ქსელის ან/და მისი რომელიმე ელემენტის ხანგრძლივი დროით დასაშვები მაქსიმალური დატვირთვა გამოხატული მგვტ-ებში. სატრანზიტოდ ნებადართული მოცულობა დგინდება ყოველი მიმართულებისათვის/სატრანზიტო დერეფნისათვის (ენერჯის შემოსვლის წერტილიდან ელექტროენერჯის გასვლის წერტილამდე) ცალ-ცალკე და აიღება ყოველი მიმართულებისათვის შესაბამისი საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში ყველაზე მცირე სიდიდე შემცირებული იგივე პერიოდში შიდა მოხმარების დაკმაყოფილებისათვის და ამ წესების 14¹² მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული პრიორიტეტულობის „ა“, „ბ“ ან/და „გ“ კატეგორიას მიკუთვნებული ელექტროენერჯის ექსპორტისათვის საჭირო გადადინების ოდენობით. სატრანზიტოდ ნებადართული გამტარუნარიანობა არ შეიძლება აღემატებოდეს 14¹¹ მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად გაანგარიშებულ სისტემათაშორის ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი იმ ხაზების სატრანზიტოდ ნებადართულ გამტარუნარიანობის ოდენობას, რომლებიც მონაწილეობენ შესაბამისი მიმართულებით/სატრანზიტო დერეფნით ელექტროენერჯის ტრანზიტში; **(27.03.2015)**.

წ) **საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობა** - ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) დამტკიცებული წლიური ბალანსით გათვალისწინებული ექსპორტის ჯამური მოცულობა ყოველი საანგარიშო პერიოდისთვის შემცირებული: **(27.03.2015)**.

წ.ა) ამ წესების 14¹² მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული „ბ“ პრიორიტეტულობის ჯგუფს მიკუთვნებული საექსპორტო ელექტროენერჯის მოცულობით; **(27.03.2015)**.

წ.ბ) მეზობელ ქვეყანასთან სინქრონული პარალელური მუშაობის უზრუნველსაყოფად საჭირო საექსპორტო მოცულობით, რომელიც ყოველი თვისათვის დგინდება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ მგვტ-ებში „ATC“-ს ან/და „CAA“-ს განაწილებამდე. საექსპორტოდ ნებადართულ მოცულობას არ წარმოადგენს ამ წესების 14¹² მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული „ა“ და „ბ“ პრიორიტეტულობის ჯგუფს მიკუთვნებული საექსპორტო ელექტროენერჯია; (27.03.2015).

ქ) შიდა შემზღუდავი რესურსი - სატრანზიტოდ ნებადართული გამტარუნარიანობა - ტრანზიტის (რექსპორტის) მიზნებში და საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობა - ექსპორტის) მიზნებში; შიდა შემზღუდავი რესურსის ნაწილით სარგებლობის უფლება მოიპოვება ამ წესებისა და სპეციალური აუქციონის წესების შესაბამისად; (27.03.2015).

ბ) შიდა შემზღუდავი რესურსით სარგებლობის ღირებულება - გამოიყენება მხოლოდ შიდა შემზღუდავი რესურსით (საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობით ან/და სატრანზიტოდ ნებადართული გამტარუნარიანობით) სარგებლობისთვის სპეციალური აუქციონის გამართვის შემთხვევებში და წარმოადგენს აუქციონში გამარჯვებულის მიერ გადასახდელ თანხას, რომელიც გამოითვლება შემდეგი პრინციპის შესაბამისად - შიდა შემზღუდავი რესურსით სარგებლობისთვის აუქციონის ფასი გამრავლებული დაკმაყოფილებული მგვტ.სთ-ის მოცულობაზე. (მგვტ.სთ.-ის რაოდენობა წარმოადგენს დაკმაყოფილებული მგვტ-ის ნამრავლს საანგარიშო პერიოდში განაწილებულ საათების ჯამურ რაოდენობაზე). (27.03.2015).

ჯ) სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობის განაწილება/გადანაწილების უზრუნველყოფის დამატებითი საფასური - წარმოადგენს ელექტრონული აუქციონის შედეგად დადგენილ და აუქციონში გამარჯვებულის მიერ გადასახდელ დამატებით თანხას, რომელიც გამოითვლება შემდეგი პრინციპის შესაბამისად - „CAA“-ს მოპოვებისთვის ელექტრონული აუქციონის საბოლოო ფასი გამრავლებული დაკმაყოფილებული მგვტ.სთ-ის რაოდენობაზე („CAA“-ს მგვტ.სთ-ის რაოდენობა წარმოადგენს დაკმაყოფილებული მგვტ-ის ნამრავლს საანგარიშო პერიოდში განაწილებულ საათების ჯამურ რაოდენობაზე). (27.03.2015).

თავი II. ელექტროენერჯით (სიმძლავრით) საბითუმო ვაჭრობის ორგანიზება (13.08.2010 N 46)

მუხლი 3. საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაციისა და სარეგისტრაციო მონაცემებში ცვლილებების შეტანის წესი (13.08.2010 N 46)

1. საქართველოს ერთიან ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში ელექტროენერჯითა და გარანტირებული სიმძლავრით ვაჭრობა ნებადართულია მხოლოდ იმ საწარმოებს შორის, რომლებიც „ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონისა და ამ წესების შესაბამისად რეგისტრირებულნი არიან კვალიფიციურ საწარმოდ. ელექტროენერჯით საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეობის უფლება ასევე აქვს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტს, ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ტრანზიტის უზრუნველყოფისათვის დანაკარგების დაფარვის მიზნით ელექტროენერჯის შესყიდვის ნაწილში. (04.03.2014).

2. ელექტროენერჯით საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეებს წარმოადგენენ შემდეგი პირები:

ა) სისტემის კომერციული ოპერატორი;

ბ) ამ წესების შესაბამისად, საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრირებული შემდეგი კვალიფიციური საწარმოები:

ბ.ა) წარმოების ლიცენზიატი;

ბ.ბ) განაწილების ლიცენზიატი;

ბ.გ) პირდაპირი მომხმარებელი - პირი, რომელიც საკუთარი საჭიროებისათვის მოიხმარს ამ წესებით განსაზღვრულ მინიმალური რაოდენობის ელექტროენერჯიას; (24.08.2015).

ბ.დ) ექსპორტიორი;

ბ.ე) იმპორტიორი;

ბ.ვ) მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგური;

გ) ამ წესების შესაბამისად, საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრირებული დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი, ელექტროენერჯიის (სიმძლავრის) ტრანზიტის უზრუნველყოფისათვის დანაკარგების დაფარვის მიზნით ელექტროენერჯიის შესყიდვის ნაწილი. **(04.03.2014).**

3. პირი (გარდა სისტემის კომერციული ოპერატორისა) რომელიც აკმაყოფილებს „ელექტროენერჯეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონისა და ამ წესებით საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილისთვის დადგენილ მოთხოვნებს და სურს მონაწილეობა მიიღოს ელექტროენერჯით საბითუმო ვაჭრობაში, რეგისტრაციისთვის მიმართავს სისტემის კომერციულ ოპერატორს. პირი საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ უნდა დარეგისტრირდეს თითოეული საქმიანობის მიხედვით ცალ-ცალკე.

4. საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაციისათვის მაძიებელმა (შემდგმში „მაძიებელი“) სისტემის კომერციულ ოპერატორს უნდა წარუდგინოს შემდეგი დოკუმენტაცია:

ა) განაცხადი საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაციასთან დაკავშირებით, სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ დამტკიცებული ფორმით;

ბ) ამონაწერი სამეწარმეო რეესტრიდან;

გ) კომისიის მიერ გაცემული ლიცენზიის დამოწმებული ასლი (მხოლოდ ლიცენზიატის შემთხვევაში);

დ) ელექტრულ ქსელთან მიერთების ტექნიკური დოკუმენტი, რომელიც გაცემულია იმ პირის მიერ, რომლის მფლობელობაში არსებულ ელექტრულ ქსელსაც უერთდება მაძიებლის მფლობელობაში არსებული ელექტრული ქსელი (მხოლოდ წარმოების, განაწილების ლიცენზიატების, მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურის და პირდაპირი მომხმარებლის შემთხვევაში).

ე) საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაციის მაძიებლის კუთვნილი აღრიცხვის კვანძების „ზედა დონის ესკაა სისტემაში“ ჩართვის დამადასტურებელი ტექნიკური დოკუმენტი. **(28.03.2014).**

5. პირდაპირი მომხმარებლის შემთხვევაში, გარდა ამ მუხლის მე-4 პუნქტის „ა“, „ბ“ და „დ“ ქვეპუნქტებით დადგენილი მოთხოვნებისა, მაძიებელმა ელექტროენერჯეტიკული ბაზრის ოპერატორს ასევე უნდა წარუდგინოს განაცხადის წარდგენის თარიღამდე გასული 12 თვის განმავლობაში 3¹ მუხლით განსაზღვრული მინიმალური რაოდენობის ელექტროენერჯიის მოხმარების დამადასტურებელი დოკუმენტაცია, ხოლო თუ მაძიებელი განაცხადის წარდგენის თარიღამდე გასული 12 თვის განმავლობაში არ მოიხმარდა 3¹ მუხლით განსაზღვრული მინიმალური რაოდენობის ელექტროენერჯიას – მიწოდების პუნქტებში 3¹ მუხლით განსაზღვრული მინიმალური რაოდენობის შესატყვისი სიმძლავრის ელექტრული ქსელის არსებობისა და მფლობელობის დამადასტურებელი დოკუმენტაცია; პირდაპირი მომხმარებელი საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრირდება იმ მიწოდების პუნქტების მიხედვით, საიდანაც მან უნდა განახორციელოს ელექტროენერჯიის მიღება. პირდაპირ მომხმარებელს

ეკრძალება აღნიშნული მიწოდების პუნქტებიდან ელექტროენერჯის შესყიდვა როგორც საცალო მომხმარებელს. (24.08.2015).

6. ამოღებულია. (04.03.2014).

7. მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურის მფლობელის შემთხვევაში, გარდა ამ მუხლის მე-4 პუნქტის "ა", "ბ" და "დ" ქვეპუნქტებით დადგენილი მოთხოვნებისა, მაძიებელმა სისტემის კომერციულ ოპერატორს ასევე უნდა წარუდგინოს უძრავ ნივთზე (ელექტროსადგურზე) მფლობელობის დამადასტურებელი დოკუმენტი (სისტემის კომერციული ოპერატორის მოთხოვნის შემთხვევაში, ასევე საკადასტრო მონაცემები) და საპროექტო სიმძლავრის დამადასტურებელი დოკუმენტი.

8. სისტემის კომერციული ოპერატორი 10 სამუშაო დღის ვადაში ამოწმებს წარმოდგენილი დოკუმენტაციისა და ფაქტობრივი მდგომარეობის შესაბამისობას ამ წესების მოთხოვნებთან. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის ამ წესების მოთხოვნებთან შეუსაბამობის შემთხვევაში, დოკუმენტაციის წარმოდგენიდან არა უგვიანეს 10 სამუშაო დღისა, წერილობითი ფორმით აცნობებს უარს მაძიებელს (გარდა საბითუმო ვაჭრობაში იმპორტიორად ან ექსპორტიორად რეგისტრაციის მაძიებლისა) საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეთა რეესტრში შეყვანაზე შესაბამისი მიზეზის მითითებით. (18.10.2013).

8¹. იმპორტიორის ან ექსპორტიორად რეგისტრაციის მაძიებლის შემთხვევაში სისტემის კომერციული ოპერატორი 10 სამუშაო დღის ვადაში ამოწმებს წარმოდგენილი დოკუმენტაციისა და ფაქტობრივი მდგომარეობის შესაბამისობას ამ წესების მოთხოვნებთან. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის ამ წესების მოთხოვნებთან შეუსაბამობის შემთხვევაში, დოკუმენტაციის წარმოდგენიდან არა უგვიანეს 10 სამუშაო დღისა, წერილობითი ფორმით აცნობებს უარს მაძიებელს საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეთა რეესტრში შეყვანაზე შესაბამისი მიზეზის მითითებით. იმ შემთხვევაში, თუ წარმოდგენილი დოკუმენტაცია შეესაბამება ფაქტობრივ მდგომარეობას სისტემის კომერციულ ოპერატორს მაძიებელი შეჰყავს საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეთა რეესტრში განაცხადის შემოტანიდან არაუგვიანეს 12 სამუშაო დღისა. (18.10.2013).

9. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის ამ წესების მოთხოვნებთან შესაბამისობის შემთხვევაში, სისტემის კომერციული ოპერატორი, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი, მაძიებელი და პირი, რომლის მფლობელობაში არსებულ ელექტრულ ქსელსაც უერთდება მაძიებელი, მომდევნო 5 სამუშაო დღის განმავლობაში ამოწმებენ საბითუმო ვაჭრობაში გამოსაყენებელ აღრიცხვის კვანძებს, მათ შორის, გენერატორებსა და საკუთარი მოხმარების ტრანსფორმატორებზე არსებული აღრიცხვის კვანძებს და ადგენენ საბითუმო ვაჭრობაში გამოსაყენებელი აღრიცხვის კვანძების შემოწმების აქტს (შემდგომში – აღრიცხვის კვანძების შემოწმების აქტი), რომლის ფორმასაც ერთობლივად ამტკიცებს სისტემის კომერციული ოპერატორი და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი. ამ პუნქტის მოთხოვნა არ ვრცელდება იმპორტიორის, ექსპორტიორის, გადაცემისა და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტების საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაციაზე. (18.10.2013).

10. იმ შემთხვევაში, თუ აღრიცხვის კვანძების შემოწმების აქტით დადასტურდა ელექტროენერჯის აღრიცხვის კვანძის გამართულობა, სისტემის კომერციულ ოპერატორს მაძიებელი შეჰყავს საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეთა რეესტრში, აღრიცხვის კვანძების შემოწმების აქტის შედგენიდან არაუგვიანეს 5 სამუშაო დღისა;

11. იმ შემთხვევაში, თუ აღრიცხვის კვანძების შემოწმების აქტით არ დადასტურდა ელექტროენერჯის აღრიცხვის კვანძის გამართულობა, სისტემის კომერციული ოპერატორი წერილობითი ფორმით აცნობებს უარს მაძიებელს საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეთა რეესტრში შეყვანაზე შესაბამისი მიზეზის მითითებით, აღრიცხვის კვანძების შემოწმების აქტის შედგენიდან არაუგვიანეს 5 სამუშაო დღისა.

12. სისტემის კომერციული ოპერატორი უფლებამოსილია, ამ მუხლში მითითებული მონაცემების დაზუსტების მიზნით, მაძიებელს მოსთხოვოს დამატებითი დოკუმენტაციის წარმოდგენა.

13. ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი ვალდებულია პირის საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეთა რეესტრში ჩანაწერის შეტანიდან 24 საათის განმავლობაში აცნობოს ამის შესახებ შესაბამის კვალიფიციურ საწარმოს, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტს, იმ კვალიფიციურ საწარმოს ან გადაცემის ლიცენზიანტს, რომლის მფლობელობაში არსებულ ელექტრულ ქსელზეც არის მიერთებული საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეთა რეესტრში შეყვანილი პირის მფლობელობაში არსებული ელექტრული ქსელი. თუ რეესტრში შეყვანილი პირი წარმოადგენს „ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონის 23-ე მუხლის მე-4 პუნქტით განსაზღვრული ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მწარმოებელს, ცნობაში ეს საგანგებოდ უნდა აღინიშნოს. (17.03.2014).

14. ამ მუხლში გათვალისწინებული მონაცემების ცვლილებების შემთხვევაში, საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილე ვალდებულია ცვლილებებიდან 5 სამუშაო დღის ვადაში წარუდგინოს სისტემის კომერციულ ოპერატორს სარეგისტრაციო მონაცემებში ცვლილებების განაცხადი, თანდართულ დოკუმენტაციასთან ერთად.

15. პასუხისმგებლობა წარმოდგენილი განაცხადის, ცვლილებების განაცხადისა და შესაბამისი დოკუმენტაციის სისწორეზე, აგრეთვე სისტემის კომერციული ოპერატორისათვის დადგენილ ვადაში წარდგენაზე, ეკისრება შესაბამის კვალიფიციურ საწარმოს.

მუხლი 3¹. პირდაპირი მომხმარებლის ელექტროენერჯის მოხმარების მინიმალური რაოდენობა (24.08.2015)

1. ელექტროენერჯის მყიდველს უფლება აქვს გახდეს პირდაპირი მომხმარებელი და ელექტროენერჯია შეისყიდოს ელექტროენერჯის ნებისმიერი გამყიდველისგან, თუ მისი წლიური მოხმარება შეადგენს:

- ა) 2015 წლისთვის - არანაკლებ 3 000 000 კვტ.სთ ელექტროენერჯიას;
- ბ) 2016 წლისთვის - არანაკლებ 1 000 000 კვტ.სთ ელექტროენერჯიას;
- გ) 2017 წლის 1 იანვრიდან - არანაკლებ 1 კვტ.სთ ელექტროენერჯიას.“.

მუხლი 4. საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაციის გაუქმება (13.08.2010 N 46)

1. საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაცია შესაძლებელია გაუქმდეს ერთ-ერთი შემდეგი გარემოების დადგომისას:

- ა) კომისიის მიერ ლიცენზიის გაუქმება – კომისიის გადაწყვეტილების ამოქმედების დღიდან;
- ბ) სათანადო ორგანოს გადაწყვეტილება საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილის ლიკვიდაციის შესახებ ან სასამართლოს განჩინება გაკოტრების საქმის წარმოების დასრულების შესახებ - შესაბამისი ორგანოს გადაწყვეტილების (განჩინების) ძალაში შესვლის დღიდან;

გ) საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილის მიერ ამ წესების მოთხოვნათა არაერთგზის დარღვევა, რამაც გამოიწვია მისთვის ელექტროენერჯის მიწოდების შეწყვეტა კალენდარული წლის განმავლობაში ორჯერ – იმ საანგარიშო პერიოდის მომდევნო თვის პირველი რიცხვიდან, როდესაც დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის შეტყობინება წარედგინა სისტემის კომერციულ ოპერატორს;

დ) სისტემის კომერციული ოპერატორის მომსახურების საფასურის ზედიზედ სამი თვის განმავლობაში გადაუხდელობა - სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ განსაზღვრული საანგარიშო პერიოდის მომდევნო თვის პირველი რიცხვიდან;

ე) ამოღებულია. (13.11.2014).

ვ) პირდაპირი მომხმარებლის წლიური მოხმარება არ შეესაბამება ამ წესებით დადგენილ მინიმალურ რაოდენობას – შესაბამისი კალენდარული წლის მომდევნო წლის 1 თებერვლიდან; (24.08.2015).

ზ) საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილის განცხადება საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილის რეგისტრაციის გაუქმების შესახებ - იმ საანგარიშო პერიოდის მომდევნო თვის პირველი რიცხვიდან, როდესაც განცხადება წარედგინა სისტემის კომერციულ ოპერატორს;

თ) საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილის ელექტროენერჯის აღრიცხვის სისტემა არ შეესაბამება დადგენილ მოთხოვნებს ან/და არ არსებობს ზედა დონის ესკაა სისტემასთან დაკავშირების დამადასტურებელი ტექნიკური დოკუმენტი - ასეთ შემთხვევებში საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილის რეგისტრაცია უქმდება მხოლოდ შესაბამისი (შეუსაბამო ან დაუკავშირებელი) აღრიცხვის კვანძის (კვანძების) ნაწილში. **(28.03.2014).**

2. ლიცენზიატისათვის საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაციის გაუქმების საფუძველს არ შეიძლება წარმოადგენდეს ამ მუხლის პირველი პუნქტის "გ", "დ" და "ზ" ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული გარემოებები. ასეთ შემთხვევაში, სისტემის კომერციული ოპერატორი ვალდებულია მიმართოს კომისიას შესაბამისი რეაგირებისათვის.

3. სისტემის კომერციული ოპერატორი ვალდებულია პირის საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეთა რეესტრში რეგისტრაციის გაუქმების ჩანაწერის გაკეთებიდან არაუგვიანეს მომდევნო სამუშაო დღისა აცნობოს ამის შესახებ პირს, რომელსაც გაუუქმდა საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილის რეგისტრაცია (გარდა ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა) და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს, ასევე იმ კვალიფიციურ საწარმოს ან გადაცემის ლიცენზიატს, რომლის მფლობელობაში არსებულ ელექტრულ ქსელზეც არის მიერთებული პირი, რომელსაც გაუუქმდა საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაცია.

4. პირდაპირ მომხმარებელს, რომელსაც გაუუქმდა საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაცია ამ მუხლის პირველი პუნქტის "ვ" ან "ზ" ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული საფუძველით, უფლება არ აქვს ხელმეორედ მიმართოს სისტემის კომერციულ ოპერატორს პირდაპირ მომხმარებლად საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაციის მოთხოვნით, რეგისტრაციის გაუქმების ჩანაწერის გაკეთებიდან მომდევნო 12 თვის განმავლობაში.

5. კვალიფიციური საწარმოსათვის საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეობის რეგისტრაციის გაუქმება არ ათავისუფლებს მას რეგისტრაციის შეწყვეტამდე წარმოქმნილი ფინანსური ვალდებულებების შესრულებისაგან.

მუხლი 5. საბითუმო ვაჭრობის ტექნიკური სტანდარტების ზოგადი პრინციპები (10.11.2008 N 98)

1. კვალიფიციური საწარმო, გადაცემისა და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია:

- ა) ელექტროენერგეტიკული სისტემის საიმედო ფუნქციონირების უზრუნველსაყოფად დაამონტაჟოს, ააწყოს, გაარემონტოს, მზადყოფნაში იქონიოს და ექსპლუატაცია გაუწიოს მის ხელთ არსებულ საშუალებებს;
- ბ) ოპტიმალურ ვადებში მოიყვანოს ძირითადი საშუალებანი საიმედო საექსპლუატაციო მდგომარეობაში;
- გ) სისტემის კომერციულ ოპერატორს მიაწოდოს ინფორმაცია მისი ფუნქციების სრულყოფილად განხორციელების მიზნით.

2. კვალიფიციური საწარმო და გადაცემის ლიცენზიატი ვალდებულია დაუქვემდებაროს მის ხელთ არსებული საშუალებები დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს. ამ პირობის დაცვით კვალიფიციური საწარმო დამოუკიდებლად განსაზღვრავს ამა თუ იმ საშუალების დატვირთვის მიზანშეწონილობას და ხარისხს; კვალიფიციურ საწარმოს შეუძლია გამოიყვანოს თავისი საშუალებანი დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის დაქვემდებარებიდან, მხოლოდ, იმ შემთხვევაში, თუ ეს ნებადართულია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ.

3. კვალიფიციური საწარმოები (სისტემის კომერციული ოპერატორის გარდა) ვალდებული არიან ყოველდღიურად მიაწოდონ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს ინფორმაცია, მიწოდების და მიღების პუნქტებში არსებულ მრიცხველებზე ფაქტობრივად დაფიქსირებული მონაცემების შესახებ.

4. კვალიფიციური საწარმოები ვალდებულნი არიან მიწოდება-მიღების ყველა პუნქტში, აგრეთვე ელექტროენერჯის მწარმოებლების გენერატორებსა და საკუთარი მოხმარების ტრანსფორმატორებზე გამოყენებულ მინაერთებზე არსებული მრიცხველები ჩართონ/დაუკავშირონ ზედა დონის ესკაა სისტემაში/სისტემას და უზრუნველყონ ამ მრიცხველებზე დაფიქსირებული ინფორმაციის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისათვის გადაცემა, სულ მცირე ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული პერიოდულობით. **(28.03.2014).**

5. კვალიფიციური საწარმოები უფლებამოსილი არიან მხოლოდ გადაუდებელი აუცილებლობისას, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან წინასწარი წერილობითი შეთანხმების შემთხვევაში, დროებით (არა უმეტეს 24 სთ-სა კონკრეტულ საანგარიშო პერიოდში) შეაჩერონ მიწოდება-მიღების პუნქტ(ებ)ში, აგრეთვე ელექტროენერჯის მწარმოებლების გენერატორებსა და საკუთარი მოხმარების ტრანსფორმატორებზე გამოყენებულ მინაერთებზე არსებული მრიცხველების დაკავშირებულობა/ჩართულობა ზედა დონის ესკაა სისტემა-სთან. **(28.03.2014).**

მუხლი 6. ამოღებულია (10.11.2008 N 98).

მუხლი 7. ამოღებულია (13.08.2010 N 46).

თავი III. პირდაპირი ხელშეკრულებები

მუხლი 8. პირდაპირი ხელშეკრულების მხარეები (13.08.2010 N 46)

1. ელექტროენერჯის ნასყიდობის შესახებ პირდაპირი ხელშეკრულების გაფორმება შესაძლებელია კვალიფიციურ საწარმოებს შორის, აგრეთვე კვალიფიციურ საწარმოებსა და გადაცემის ან დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატებს შორის, რომელთაც "ელექტროენერჯისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ" საქართველოს კანონისა და ამ წესების შესაბამისად მინიჭებული აქვთ უფლება, მონაწილეობა მიიღონ ელექტროენერჯით საბითუმო ვაჭრობაში.

2. თუ ერთის მხრივ წარმოების ლიცენზიატი, იმპორტიორი ან მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგური და, მეორეს მხრივ, ელექტროენერჯის განაწილების ლიცენზიატი, პირდაპირი მომხმარებელი ან ექსპორტიორი ერთიდაიგივე პირია, ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) პირდაპირ ხელშეკრულებას ცვლის ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მიღების შესახებ განაცხადი, რომელიც განსახორციელებლად საჭიროებს იგივე პირობებისა და პროცედურების დაკმაყოფილებას, როგორც პირდაპირი ხელშეკრულების შემთხვევაში.

3. ელექტროენერჯის ნასყიდობის შესახებ პირდაპირი ხელშეკრულება იდება ამ წესების პირობათა დაცვით. ელექტროენერჯის ნასყიდობის შესახებ პირდაპირი ხელშეკრულება, სხვა პირობებთან ერთად, სავალდებულოდ უნდა შეიცავდეს შემდეგ მონაცემებს:

ა) პირდაპირი ხელშეკრულების საფუძველზე მისაწოდებელი ელექტროენერჯის რაოდენობას ან რაოდენობის განსაზღვრის წესს;

ბ) მისაწოდებელი ელექტროენერჯის თვიურ და დღიურ საორიენტაციო რაოდენობას;

გ) მისაწოდებელი ელექტროენერჯის ერთეულის ფასს;

დ) ელექტროენერჯის მიწოდების დაწყებისა და დამთავრების ზუსტ დროს, ზუსტი თარიღის მითითებით;

ე) ელექტროენერჯის მიწოდების პირობებს;

ვ) იმ შემთხვევაში, თუ პირდაპირი ხელშეკრულების ერთ-ერთი მხარე ელექტროენერჯის მწარმოებელია - იმ ელექტროსადგურის დასახელებას, რომლის მიერ გამომუშავებული ელექტროენერჯის მიწოდებაც წარმოადგენს პირდაპირი ხელშეკრულების საგანს;

ზ) პირდაპირი ხელშეკრულების შეწყვეტის პირობებს.

4. პირდაპირი ხელშეკრულების სავალდებულო პირობების განაცხადის ფორმას (სახელშეკრულებო განაცხადი) ადგენს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი სისტემის კომერციულ ოპერატორთან შეთანხმებით.

5. ორმხრივად ხელმოწერილი სახელშეკრულებო განაცხადი დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს სარეგისტრაციოდ წარედგინება პირდაპირ ხელშეკრულებასთან ერთად. სახელშეკრულებო განაცხადი წარმოადგენს პირდაპირი ხელშეკრულების განუყოფელ ნაწილს.

6. იმ შემთხვევაში, თუ მარეგულირებელი ელექტროსადგურის მფლობელი კვალიფიციური საწარმოს მიერ მიღებულია გადაწყვეტილება მის მიერ წარმოებული ელექტროენერჯის კონკრეტული რაოდენობის ქვეყნის შიდა მომხმარებლებზე მიწოდების მიზნით რეალიზაციის თაობაზე, განაწილების ლიცენზიატი ვალდებულია საცალო მომხმარებლებისათვის ელექტროენერჯის მიწოდების მიზნით ელექტროენერჯის შესყიდვისას, ფასის კრიტერიუმის გათვალისწინებით უპირატესობა მიანიჭოს ამ მარეგულირებელი ელექტროსადგურის მიერ წარმოებულ ელექტროენერჯას. **(22.03.2013).**

7. მარეგულირებელი ელექტროსადგურის მფლობელი კვალიფიციური საწარმო ვალდებულია ამ მუხლის მე-6 პუნქტის შესაბამისად მიღებული ყოველი გადაწყვეტილების თაობაზე, 5 დღის ვადაში აცნობოს განაწილების ყველა ლიცენზიატს, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატსა და სისტემის კომერციულ ოპერატორს. **(22.03.2013).**

8. ამ მუხლის მე-6 და მე-7 პუნქტების დებულებები არ ზღუდავს ამ წესებით და მოქმედი კანონმდებლობით დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისათვის მინიჭებული უფლებამოსილებების განხორციელებას. **(22.03.2013).**

მუხლი 8¹. სახელშეკრულებო ვალდებულებები (13.08.2010 N 46)

1. იმ შემთხვევაში, თუ საანგარიშო პერიოდში ელექტროენერჯის მყიდველის მიერ მოხმარებული ელექტროენერჯის რაოდენობა ნაკლებია პირდაპირი ხელშეკრულების (პირდაპირი ხელშეკრულებების) საფუძველზე შესასყიდი ელექტროენერჯის რაოდენობაზე, ელექტროენერჯის გამყიდველი სუბიექტი (სუბიექტები) ითვლება მიერთებულად სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან დარეგისტრირებული პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტულ პირობებთან და წარმოადგენს ამ ელექტროენერჯის (საბალანსო ელექტროენერჯის) გამყიდველს სისტემის კომერციულ ოპერატორზე.
2. იმ შემთხვევაში, თუ საანგარიშო პერიოდში ელექტროენერჯის გამყიდველის მიერ გამოუმუშავებული ელექტროენერჯის რაოდენობა ნაკლებია პირდაპირი ხელშეკრულების (პირდაპირი ხელშეკრულებების) საფუძველზე მისაწოდებელი (გასაყიდი) ელექტროენერჯის რაოდენობაზე, ელექტროენერჯის მყიდველი სუბიექტი (სუბიექტები) ითვლება მიერთებულად სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან დარეგისტრირებული პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობებთან და წარმოადგენს საბალანსო ელექტროენერჯის მყიდველს სისტემის კომერციულ ოპერატორზე.
3. ელექტროენერჯის ნასყიდობის შესახებ პირდაპირი ხელშეკრულება უნდა იძლეოდეს ელექტროენერჯის მიწოდებასა და მიღებასთან დაკავშირებით მხარეთა ვალდებულებების ზუსტად განსაზღვრის შესაძლებლობას.

მუხლი 9. პირდაპირი ხელშეკრულების სავალდებულო რეგისტრაცია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან

1. პირდაპირი ხელშეკრულება სავალდებულოა სარეგისტრაციოდ წარედგინოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს ხელშეკრულების მოქმედების დაწყებამდე არაუგვიანეს 3 (სამი) სამუშაო დღისა. (04.03.2014).
2. რეგისტრაციისათვის აუცილებელია შემდეგი დოკუმენტების წარმოდგენა:
 - ა) ამოღებულია (13.08.2010 N 46).
 - ბ) ორივე მხარის შესაბამისი უფლებამოსილი პირების მიერ სახელშეკრულებო განაცხადისა და პირდაპირი ხელშეკრულების ყველა გვერდსა (გარდა იმპორტისა და ექსპორტის ხელშეკრულებისა) და დანართებზე ხელმოწერილი სამი დედანი; (13.08.2010 N 46).
 - გ) ამოღებულია (13.08.2010 N 46).
 - დ) განაწილების ლიცენზიატის კუთვნილი ქსელის მეშვეობით ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მიწოდებისა ან/და მიღების შემთხვევაში განაწილების ლიცენზიატთან გაფორმებული ხელშეკრულება ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) გატარების მომსახურებაზე.
 - ე) ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის წერილობითი თანხმობა წარმოდგენილი ხელშეკრულების რეგისტრაციაზე (მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ელექტროენერჯის გამყიდველს წარმოადგენს „ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონის 23-ე მუხლის მე-4 პუნქტით განსაზღვრული ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მწარმოებელი). (17.03.2014).
3. პირდაპირი ხელშეკრულება ძალაში შედის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან რეგისტრაციის შემდეგ.

4. ელექტროენერჯის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია, უარი განაცხადოს პირდაპირი ხელშეკრულების რეგისტრაციაზე, თუ: **(10.11.2008 N 98)**.

ა) პირდაპირი ხელშეკრულების მხარე არ წარმოადგენს კვალიფიციურ საწარმოს პირდაპირი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული საქმიანობის ნაწილში (გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც პირდაპირი ხელშეკრულების ერთ-ერთ მხარეს წარმოადგენს გადაცემის ან/და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი), ხოლო ამ წესების მე-2 მუხლის მე-2 პუნქტის "ქ" ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ხელშეკრულების შემთხვევაში - არცერთი მხარე არ წარმოადგენს კვალიფიციურ საწარმოს იმპორტისა და ექსპორტის საქმიანობის ნაწილში; **(13.08.2010 N 46)**.

ბ) დარღვეულია პირდაპირი ხელშეკრულების სარეგისტრაციოდ წარმოდგენის ვადები;

გ) დარღვეულია ამ მუხლის მე-2 პუნქტის მოთხოვნები;

დ) პირდაპირი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) დისპეტჩირება შეუძლებელია ან/და ამ პირდაპირი ხელშეკრულების განხორციელებამ შესაძლებელია, ხელი შეუშალოს სისტემის ოპერატიულ-დისპეტჩერულ მართვას;

ე) სარეგისტრაციო განაცხადში და/ან პირდაპირ ხელშეკრულებაში არ არის მითითებული მე-8 მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული ყველა სავალდებულო პირობა; **(13.08.2010 N 46)**.

ე1) სახელშეკრულებო განაცხადში მითითებული მონაცემები და პირობები ეწინააღმდეგება პირდაპირ ხელშეკრულებაში ასახულ მონაცემებსა და პირობებს. **(13.08.2010 N 46)**.

ვ) შესაბამისი კვალიფიციური საწარმოს მიერ არ არის დარეგისტრირებული შესაბამისი ხელშეკრულება ელექტროენერჯის გადაცემის, დისპეტჩერიზაციის ან/და გატარების მომსახურების ნასყიდობაზე;

ზ) ელექტროენერჯის ექსპორტზე გაფორმებულ პირდაპირ ხელშეკრულებაში არ არის გათვალისწინებული ამ წესების 14⁵-ე მუხლის მე-5 პუნქტის პირობა.

5. ამოღებულია. **(04.03.2014)**.

6. თუ ელექტროენერჯის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი პირდაპირი ხელშეკრულების წარმოდგენიდან 3 (სამი) სამუშაო დღის ვადაში ორივე მხარეს არ გაუგზავნის შეტყობინებას ხელშეკრულების რეგისტრაციაზე უარის შესახებ, ხელშეკრულება ითვლება რეგისტრირებულად და იგი ვალდებულია დაუყოვნებლივ მოახდინოს ხელშეკრულების რეგისტრაცია და მინიჭოს მას სარეგისტრაციო ნომერი. **(04.03.2014)**.

7. ნებისმიერი ცვლილებების განხორციელება პირდაპირ ხელშეკრულებაში სარეგისტრაციო საჭიროებს იგივე პროცედურებს, რაც პირდაპირი ხელშეკრულების რეგისტრაცია.

8. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია პირდაპირი ხელშეკრულების ან პირდაპირი ხელშეკრულების ცვლილების რეგისტრაციიდან 2 სამუშაო დღის ვადაში წარუდგინოს პირდაპირი ხელშეკრულების ან პირდაპირი ხელშეკრულების ცვლილების ასლი სისტემის კომერციულ ოპერატორს. **(13.08.2010 N 46)**.

9. ხელშეკრულების სტანდარტული პირობები, ასევე მისი ცვლილებებისა და დამატებების დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან რეგისტრაცია სავალდებულოა. ხელშეკრულების სტანდარტული პირობები (აგრეთვე მისი ცვლილებები ან დამატებები) კომისიის მიერ დამტკიცების შემდეგ, კომისიის შესაბამის აქტთან ერთად, სარეგისტრაციოდ წარედგინება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტს. **(04.03.2014)**.

10. ხელშეკრულებების სტანდარტული პირობების, მისი ცვლილებებისა და დამატებების,

რეგისტრაციაზე არ ვრცელდება ამ წესების მე-3 მუხლის მე-4 პუნქტის მოთხოვნები. (04.03.2014).

11. კომისიის მიერ ხელშეკრულების სტანდარტული პირობების (მისი ცვლილების ან დამატების) დაუმტკიცებლობის შემთხვევაში, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი არ არეგისტრირებს ხელშეკრულების სტანდარტულ პირობებს (მის ცვლილებას ან დამატებას). (04.03.2014).

12. ხელშეკრულებების სტანდარტული პირობები ძალაში შედის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ რეგისტრაციის შემდეგ. (04.03.2014).

13. შესაბამისი პირი ვალდებულია კომისიის მიერ სტანდარტული პირობების (აგრეთვე მისი ცვლილებების ან დამატებების) დამტკიცებიდან არაუგვიანეს 5 სამუშაო დღის ვადაში უზრუნველყოს მისი დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტთან რეგისტრაცია. (04.03.2014).

მუხლი 10. პირდაპირი ხელშეკრულების ან რეგისტრაციის შეწყვეტა (25.04.2007 N31)

1. პირდაპირი ხელშეკრულების ვადაზე ადრე შეწყვეტის შესახებ განაცხადი სავალდებულოა სარეგისტრაციოდ წარედგინოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს შეწყვეტამდე არაუგვიანეს 15 დღისა.

2. პირდაპირი ხელშეკრულების შეწყვეტის რეგისტრაცია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ იწვევს პირდაპირი ხელშეკრულების მოქმედების შეწყვეტას.

3. ამოღებულია (25.04.2007 N31).

4. პირდაპირი ხელშეკრულების შეწყვეტის მოთხოვნის თაობაზე, ხელშეკრულების მხარეების ერთობლივი მიმართვის შემთხვევაში, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია, აცნობოს მხარეებს მოთხოვნილი ხელშეკრულების შეწყვეტის თარიღი, რომელიც არ უნდა აღემატებოდეს განცხადების შეტანის დღიდან 25 კალენდარულ დღეს. (25.04.2007 N31).

5. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია შეწყვიტოს პირდაპირი ხელშეკრულების რეგისტრაცია თუ ხელშეკრულების ერთ-ერთი ან ორივე მხარე ან/და ხელშეკრულება აღარ აკმაყოფილებს ამ წესების მე-9 მუხლის მე-2 პუნქტისა "დ" ქვეპუნქტისა და მე-4 პუნქტით დადგენილ მოთხოვნებს. (10.11.2008 N 98).

6. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია 5 დღით ადრე მაინც აცნობოს პირდაპირი ხელშეკრულების მონაწილე მხარეებსა და სისტემის კომერციულ ოპერატორს პირდაპირი ხელშეკრულების რეგისტრაციის შეწყვეტის თაობაზე, შეწყვეტის გამომწვევი მიზეზების მითითებით, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც პირდაპირი ხელშეკრულების მონაწილე მხარე აღარ წარმოადგენს კვალიფიციურ საწარმოს. (13.08.2010 N 46).

მუხლი 10¹. საპროექტო კომპანიის პირდაპირი ხელშეკრულებების რეგისტრაციის სპეციალური წესები (01.05.2013)

1. საპროექტო კომპანიის მიერ დადებული ხელშეკრულება (პირდაპირი ხელშეკრულება ელექტროენერჯის გადაცემის ან/და დისპეტჩერიზაციის მომსახურებაზე, პირდაპირი ხელშეკრულება ელექტროენერჯის ექსპორტზე, ხელშეკრულება ელექტროენერჯის ექსპორტზე),

ასევე ამ წესების 14¹ მუხლის მე-9 პუნქტით გათვალისწინებული ხელშეკრულება გადაცემა-დისპეტჩერიზაციის მომსახურების დარეზერვებაზე სავალდებულოა წინარე რეგისტრაციისთვის წარედგინოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს ხელშეკრულების დადებიდან არაუგვიანეს 30 დღის ვადაში. ამ წესების 14¹ მუხლის მე-9 პუნქტით გათვალისწინებული ხელშეკრულება გადაცემა-დისპეტჩერიზაციის მომსახურების დარეზერვებაზე, ასეთის ცალკე გაფორმების შემთხვევაში, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ რეგისტრირდება განმასხვავებელი ნუმერაციის გამოყენებით.

2. წინარე რეგისტრაციისთვის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს უნდა წარედგინოს შემდეგი დოკუმენტები:

- ა) ხელშეკრულების ყველა მხარის შესაბამისი უფლებამოსილი პირის მიერ სახელშეკრულებო განაცხადისა და შესაბამისი ხელშეკრულების ყველა გვერდსა (გარდა ექსპორტის ხელშეკრულებისა) და დანართზე ხელმოწერილი სამი დედანი;
- ბ) განაწილების ლიცენზიატის კუთვნილი ქსელის მეშვეობით ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მიწოდების შემთხვევაში განაწილების ლიცენზიატთან გაფორმებული ხელშეკრულება ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) გატარების მომსახურებაზე.

3. ელექტროენერჯის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უარს აცხადებს ამ მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად წარდგენილი ხელშეკრულების წინარე რეგისტრაციაზე, თუ:

- ა) დარღვეულია ამ მუხლის მოთხოვნები;
- ბ) სარეგისტრაციო განაცხადში ან/და შესაბამის ხელშეკრულებაში არ არის მითითებული მოქმედი კანონმდებლობით გათვალისწინებული ყველა აუცილებელი პირობა, მათ შორის ხელშეკრულების ძალაში შესვლის პირობები და ვადები;
- გ) სახელშეკრულებო განაცხადში მითითებული მონაცემები და პირობები ეწინააღმდეგება ხელშეკრულებაში ასახულ მონაცემებსა და პირობებს;
- დ) არ არის განხორციელებული ელექტროენერჯის გადაცემის, დისპეტჩერიზაციის ან/და გატარების მომსახურებაზე შესაბამისი ხელშეკრულების წინარე რეგისტრაცია.

4. თუ ელექტროენერჯის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ხელშეკრულების წინარე რეგისტრაციისთვის წარმოდგენიდან 10 სამუშაო დღის ვადაში ხელშეკრულების ყველა მხარეს არ გაუგზავნის შეტყობინებას ხელშეკრულების რეგისტრაციაზე უარის შესახებ, ხელშეკრულების წინარე რეგისტრაცია ჩაითვლება შესრულებულად და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია დაუყოვნებლივ მოახდინოს ასეთი ხელშეკრულების წინარე რეგისტრაცია და მიაწილოს მას სარეგისტრაციო ნომერი. წინარე რეგისტრაციის დროს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია დამატებით განუსაზღვროს საპროექტო კომპანიას შესატყვისი ხელშეკრულების წინარე რეგისტრაციის მიერ პირდაპირი ხელშეკრულების რეგისტრაციის სტატუსის შეძენის პირობები, მათ შორის ნოტარიალურად დამოწმებული ქართულ ენაზე თარგმანის წარმოდგენის პირობა, თუ ხელშეკრულება უცხოენოვანია.

5. ნებისმიერი ცვლილება ამ მუხლით გათვალისწინებულ ხელშეკრულებაში წინარე რეგისტრაციის მიზნებისთვის საჭიროებს იგივე პროცედურებს, რასაც საკუთრივ ხელშეკრულების წინარე რეგისტრაცია.

6. ამ მუხლით გათვალისწინებული ხელშეკრულების ვადაზე ადრე შეწყვეტის შესახებ განაცხადი სავალდებულოა სარეგისტრაციოდ წარედგინოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს ხელშეკრულების შეწყვეტამდე არაუგვიანეს 15 დღისა.

7. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი შეწყვეტს ამ მუხლით გათვალისწინებული ხელშეკრულების წინარე რეგისტრაციას თუ ხელშეკრულების მხარე - საპროექტო კომპანია აღარ აკმაყოფილებს საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ მოთხოვნებს ან/და თუ საქართველოში შესაბამისი ახალი ელექტროსადგურის მშენებლობაზე დადებული შეთანხმება საქართველოს მთავრობასთან შეწყვეტს მოქმედებას.

8. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია 5 დღით ადრე მაინც აცნობოს ხელშეკრულების მონაწილე მხარეებს ხელშეკრულების წინარე რეგისტრაციის შეწყვეტის თაობაზე, შეწყვეტის გამომწვევი მიზეზების მითითებით.

9. წინარე რეგისტრაციის მქონე ხელშეკრულების ძალაში შესვლისა და ამოქმედებისთვის საჭირო ყველა პირობის დაკმაყოფილების შემდეგ საპროექტო კომპანია ამის თაობაზე სათანადო შეტყობინებას დამადასტურებელი საბუთებით წარუდგენს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს სათანადოდ შევსებულ შესაბამის სახელშეკრულებო განაცხადთან ერთად. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ამოწმებს საპროექტო კომპანიის შეტყობინებას და საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად ხელშეკრულების ძალაში შესვლისა და ამოქმედებისთვის ყველა პირობის დაკმაყოფილების მდგომარეობას (მათ შორის ამ წესების მე-9 მუხლის იმ მოთხოვნების შესრულებას, რომლებიც არ მოდიან წინააღმდეგობაში ამ მუხლის პირობებთან), რის შედეგადაც 5 სამუშაო დღის ვადაში იღებს ერთ-ერთ შემდეგ გადაწყვეტილებას:

ა) ხელშეკრულების წინარე რეგისტრაციისთვის პირდაპირი ხელშეკრულების რეგისტრაციის სტატუსის მინიჭების შესახებ;

ბ) ხელშეკრულების წინარე რეგისტრაციის მიერ პირდაპირი ხელშეკრულების რეგისტრაციის სტატუსის მისანიჭებლად შესასრულებელი პირობების გამოვლენის შესახებ.

10. ამ მუხლის მე-9 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული გადაწყვეტილების შემთხვევაში საპროექტო კომპანია უფლებამოსილია ხელახლა მიმართოს შეტყობინებით დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს პირდაპირი ხელშეკრულების რეგისტრაციის სტატუსის მისანიჭებლად აუცილებელი შესასრულებელი პირობების დაკმაყოფილების შემდეგ. (01.05.2013).

მუხლი 11. ინფორმაციის საჯაროობა (25.04.2007 N31)

1. კვალიფიციური საწარმოები ვალდებული არიან, გაამჟღავნონ ის ინფორმაცია, რომელიც ამ წესებისა და მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად მიჩნეულია ღია ინფორმაციად, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც კანონი ითვალისწინებს მესამე პირებისათვის ამ ინფორმაციის მიუწოდებლობის პირობას.

2. ელექტროენერჯის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი და სისტემის კომერციული ოპერატორი ვალდებული არიან ამ წესებით მიჩნეული ღია ინფორმაცია განათავსონ (გამოაცხადონ) ყველასათვის ხელმისაწვდომ ადგილზე (მათ შორის ოფიციალურ ვებ გვერდზე); გამოცხადებული ინფორმაციის განახლება უნდა მოხდეს უმოკლეს ვადაში - ბოლო განახლების დროისა და თარიღის მითითებით.

3. ამ წესების შესაბამისად ღია ინფორმაციად მიიჩნევა შემდეგი:

ა) საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში შესყიდული და გაყიდული ელექტროენერჯის მოცულობები - ელექტროენერჯის ფასის მითითებით;

ბ) საანგარიშო პერიოდში გადამცემ ქსელში ფაქტიური დანაკარგები (მაზვის საფეხურების

მითითებით);

გ) შესყიდული საბალანსო ელექტროენერჯის მოცულობებისა და ფასების შესახებ;

დ) ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში წინასწარ გაფორმებული პირდაპირი ხელშეკრულების გარეშე არსებული ელექტროენერჯის მოცულობებისა და გამყიდველის მხრიდან შემოთავაზებული ფასის თაობაზე (ასეთის არსებობის შემთხვევაში).

4. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია ყველასათვის ხელმისაწვდომ ადგილზე (მათ შორის ოფიციალურ ვებ გვერდზე) განათავსოს შემდეგი ინფორმაცია:

ა) ზედა დონის ესკაა სისტემის პროგრამულ უზრუნველყოფასთან დადასტურებულად თავსებადი მრიცხველების ჩამონათვალი, მრიცხველების ტიპის/მოდიფიკაციის მითითებით;

ბ) მონაცემები კვალიფიციური საწარმოების საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილე აღრიცხვის კვანძების ზედა დონის ესკაა სისტემასთან ჩართულობის შესახებ. მონაცემები უნდა შეიცავდეს ინფორმაციას კვალიფიციური საწარმოების აღრიცხვის კვანძების საერთო რაოდენობის, ზედა დონის ესკაა სისტემასთან თავსებადი, მასში ჩართული და ასევე ზედა დონის ესკაა სისტემასთან არათავსებადი აღრიცხვის კვანძების რაოდენობების შესახებ. **(28.03.2014).**

5. ავტომატიზებული აღრიცხვის სისტემის მონაცემებზე დაშვება და ხელმისაწვდომობა კვალიფიციური საწარმოსთვის შემოიფარგლება იმ მონაცემებზე დაშვებით, რომლებიც უშუალო კავშირშია მის საქმიანობასთან/ანგარიშსწორებასთან და არ მოიცავს ინფორმაციას სხვა პირების საქმიანობის შესახებ, გარდა ბაზრის ოპერატორისა, რომლის დაშვების ხარისხი და ხელმისაწვდომობა განისაზღვრება კაა სისტემისთვის საჭირო ინფორმაციის მიწოდებით. დაშვების მიღებისთვის საჭიროა არსებობდეს შესაბამისი ორმხრივი შეთანხმება, ერთი მხრივ, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტსა და მეორე მხრივ კვალიფიციურ საწარმოს (გარდა ბაზრის ოპერატორისა) შორის. ავტომატიზებული აღრიცხვის სისტემის მონაცემებზე დაშვება შეზღუდულია ყველა სხვა პირისთვის, გარდა საქართველოს კანონმდებლობით ან/და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ დადებული ხელშეკრულებებით/შეთანხმებებით პირდაპირ გათვალისწინებული შემთხვევებისა. **(09.06.2015).**

თავი IV. საბალანსო ელექტროენერჯით ვაჭრობა

მუხლი 12. ამოღებულია (13.08.2010 N 46)

მუხლი 13. საბალანსო ელექტროენერჯით საბითუმო ვაჭრობა სისტემის კომერციული ოპერატორის მეშვეობით (13.08.2010 N 46)

1. საბალანსო ელექტროენერჯით ვაჭრობა ხდება მხოლოდ ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის მეშვეობით. საბალანსო ელექტროენერჯის ყიდვა-გაყიდვა ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის მეშვეობით ხდება როგორც პირდაპირი ხელშეკრულებებით, ისე პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობებით (შემდგომში "სტანდარტული პირობები"). **(04.03.2014).**

2. როგორც სტანდარტული პირობები, ასევე მასში განხორციელებული ყველა ცვლილება და დამატება, მის ძალაში შესვლამდე არაუგვიანეს 2 სამუშაო დღისა, წერილობითი ფორმით უნდა ეცნობოს საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილეებს ან საჯაროდ გამოქვეყნდეს სისტემის კომერციული ოპერატორის ოფიციალურ ვებ-გვერდზე.

3. სტანდარტული პირობები უნდა არეგულირებდეს შემდეგ საკითხებს:

- ა) საბალანსო ელექტროენერჯის გაყიდვისა და შესყიდვის პირობებს;
- ბ) საბალანსო ელექტროენერჯის ღირებულების გადახდის პირობებს;
- გ) სისტემის კომერციული ოპერატორისაგან საბალანსო ელექტროენერჯის მიდევლევისათვის - საბალანსო ელექტროენერჯის ღირებულების გადახდის უზრუნველყოფის საშუალებებს, მათ შორის, პირგასამტეხლოს გონივრულ ოდენობას;
- დ) საბალანსო ელექტროენერჯის გაყიდვასა და შესყიდვასთან დაკავშირებულ სხვა პირობებს.

4. სისტემის კომერციული ოპერატორი კვალიფიციური საწარმოებისაგან – ელექტროენერჯის მწარმოებლებისაგან და იმპორტიორებისაგან სტანდარტული პირობებით სავალდებულო წესით შეისყიდის საანგარიშო პერიოდში:

- ა) ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მწარმოებელი კვალიფიციური საწარმოს მიერ სალტეზე მიწოდებული ელექტროენერჯის რაოდენობასა და მის მიერ პირდაპირი ხელშეკრულებების საფუძველზე გაყიდული ელექტროენერჯის რაოდენობას შორის სხვაობას (საბალანსო ელექტროენერჯია);
- ბ) იმპორტიორის მიერ იმპორტირებული ელექტროენერჯის რაოდენობასა და მის მიერ იმპორტის პირდაპირი ხელშეკრულებების საფუძველზე გაყიდული ელექტროენერჯის რაოდენობას შორის სხვაობას (საბალანსო ელექტროენერჯია);

5. იმ ელექტროსადგურის მიერ გამომუშავებული (სალტეზე მიწოდებული) ელექტროენერჯის ის რაოდენობა, რომელიც ელექტროსადგურის მფლობელ კვალიფიციურ საწარმოსა და სისტემის კომერციულ ოპერატორს შორის მოქმედი კანონმდებლობის ან/და საქართველოს მთავრობის სამართლებრივი აქტის შესაბამისად, გაფორმებული პირდაპირი ხელშეკრულების საფუძველზე სავალდებულო წესით არის შესყიდული სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ, წარმოადგენს საბალანსო ელექტროენერჯიას, გარდა ამ მუხლის მე-7 პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა. (07.06.2011.).

5¹. ელექტროენერჯეტიკული ბაზრის ოპერატორის მიერ მწარმოებელთან (გარდა ამ მუხლის მე-5 პუნქტით განსაზღვრული მწარმოებლებისა) ან იმპორტიორთან გაფორმებული პირდაპირი ხელშეკრულების საფუძველზე შესყიდული ელექტროენერჯია წარმოადგენს საბალანსო ელექტროენერჯიას, გარდა ამ მუხლის მე-7 პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა. (04.03.2014).

5². ელექტროენერჯეტიკული ბაზრის ოპერატორის მიერ ტრანზიტის დამკვეთ საწარმოსთან ტრანზიტის გადახრებზე ამ წესების 14^ბ მუხლით გათვალისწინებული იმპორტის ხელშეკრულების საფუძველზე შესყიდული ელექტროენერჯია წარმოადგენს საბალანსო ელექტროენერჯიას, გარდა ამ მუხლის მე-7 პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა. (04.03.2014).

5³. ამოღებულია. (13.07.2015).

6. სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ საანგარიშო პერიოდში იმპორტირებული ელექტროენერჯია (მათ შორის, ავარიულ სიტუაციებში სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ იმპორტირებული ელექტროენერჯია), რომელიც არ იქნა გაყიდული კვალიფიციურ საწარმოსთან გაფორმებული იმპორტის პირდაპირი ხელშეკრულების საფუძველზე, წარმოადგენს საბალანსო ელექტროენერჯიას.

7. სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ ელექტროენერჯის ექსპორტის პირდაპირი ხელშეკრულების საფუძველზე შესყიდული და ექსპორტირებული, ასევე იმპორტის პირდაპირი ხელშეკრულების საფუძველზე გაყიდული იმპორტირებული ელექტროენერჯია არ წარმოადგენს საბალანსო ელექტროენერჯას.

8. ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის მიერ საანგარიშო პერიოდში ამ მუხლის მე-4, მე-5, 5¹ და 5² პუნქტების საფუძველზე შესყიდული, ასევე ამ მუხლის მე-6 პუნქტით გათვალისწინებული საბალანსო ელექტროენერჯია ელექტროენერჯის მყიდველ კვალიფიციურ საწარმოებზე იყიდება პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობებით. (13.07.2015).

9. კვალიფიციური საწარმოები – განაწილების ლიცენზიატები, პირდაპირი მომხმარებლები და ექსპორტიორები სისტემის კომერციული ოპერატორისაგან სტანდარტული პირობებით შეისყიდებიან მათ მიერ საანგარიშო პერიოდში მოხმარებულ (ფაქტიური საშუალო დანაკარგის გათვალისწინებით) ელექტროენერჯის რაოდენობასა და პირდაპირი ხელშეკრულებების საფუძველზე შესყიდული ელექტროენერჯის რაოდენობას შორის სხვაობის შესატყვის ელექტროენერჯას, რომელიც წარმოადგენს საბალანსო ელექტროენერჯას. ამ პუნქტის მიზნებისათვის, პირდაპირ მომხმარებელს, მხოლოდ ელექტროენერჯის შესყიდვის ნაწილში, ასევე წარმოადგენს ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მწარმოებელი, რომელიც საბალანსო ელექტროენერჯას შეისყიდის ელექტროენერჯის საერთო სასადგურო დანახარჯის უზრუნველსაყოფად.

მუხლი 14. სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ შესყიდული და გაყიდული საბალანსო ელექტროენერჯის ფასის ფორმირება (13.08.2010 N 46)

1. სტანდარტული პირობების ფარგლებში სისტემის კომერციული ოპერატორი საბალანსო ელექტროენერჯის მომწოდებლებთან ანგარიშსწორებას ახორციელებს:

ა) ფიქსირებული ტარიფის მქონე მარეგულირებელი ელექტროსადგურის მფლობელ კვალიფიციურ საწარმოსთან - კომისიის მიერ დადგენილი წარმოების ტარიფით;

ბ) რეგულირებადი ზედა ზღვრული ტარიფის მქონე ელექტროსადგურის მფლობელ კვალიფიციურ საწარმოსთან (გარდა ამ მუხლის "გ", "დ" და "ე" ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული შემთხვევისა):

ბ.ა.) ყოველი კალენდარული წლის 1 სექტემბრიდან 1 მაისამდე - კომისიის მიერ შესაბამისი კვალიფიციური საწარმოსათვის დადგენილი წარმოების ტარიფის ზედა ზღვრით;

ბ.ბ.) ყოველი კალენდარული წლის 1 მაისიდან 1 სექტემბრამდე - ფიქსირებული ტარიფის მქონე იმ მარეგულირებელი ელექტროსადგურის ტარიფით, რომელსაც კომისიის მიერ დადგენილი აქვს წარმოების ყველაზე დაბალი ტარიფი.

გ) თბოელექტროსადგურის მფლობელ კვალიფიციურ საწარმოსთან (რომელიც არ არის განსაზღვრული შესაბამის პერიოდში გარანტირებული სიმძლავრის წყაროდ საქართველოს მთავრობის მიერ) - კომისიის მიერ დადგენილი წარმოების ტარიფის ზედა ზღვრით;

დ) გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს მფლობელ კვალიფიციურ საწარმოსთან, გარდა ამ პუნქტის "ე" ქვეპუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა - გარანტირებულის სიმძლავრის წყაროს ელექტროენერჯის წარმოების ტარიფის ზედა ზღვრით;

ე) გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს მფლობელ კვალიფიციურ საწარმოსთან, მისი მოთხოვნის საფუძველზე, ტესტირების დროს გამომუშავებულ (სალტეზე მიწოდებულ) ელექტროენერჯაზე – შესაბამის საანგარიშო პერიოდში ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის მიერ ამ მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე შესყიდული (გარდა ამ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული

ელექტროენერჯისა), 1¹, 1² და მე-2 პუნქტებით გათვალისწინებული საბალანსო ელექტროენერჯის საშუალო შეწონილი ფასით, რომლის ფორმირებაშიც არ მონაწილეობს ამ მუხლის მე-4, მე-5 და მე-6 პუნქტებით გათვალისწინებული საბალანსო ელექტროენერჯის რაოდენობა და ღირებულება, მაგრამ არაუმეტეს შესაბამისი გარანტირებული სიმძლავრის წყაროსათვის კომისიის მიერ დადგენილი ელექტროენერჯის წარმოების ტარიფის ზედა ზღვრისა; **(13.07.2015).**

ვ) დერეგულირებული მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურის მფლობელ კვალიფიციურ საწარმოსთან - ამ წესების 36¹-ე მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად;

ზ) იმპორტიორთან (გარდა სისტემის კომერციული ოპერატორისა):

ზ.ა.) ყოველი კალენდარული წლის 1 სექტემბრიდან 1 მაისამდე - სტანდარტული პირობების, ასევე ამ წესების მე-13 მუხლის მე-5 პუნქტით გათვალისწინებული პირდაპირი ხელშეკრულების საფუძველზე ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მწარმოებლების მიერ სისტემის კომერციულ ოპერატორზე გაყიდული საბალანსო ელექტროენერჯის წარმოების ყველაზე მაღალი ტარიფით (ფასით), მაგრამ არაუმეტეს შესაბამისი იმპორტისათვის კომისიის მიერ დადგენილი იმპორტის ტარიფის ზედა ზღვრისა;

ზ.ბ.) ყოველი კალენდარული წლის 1 მაისიდან 1 სექტემბრამდე – რეგულირებადი ფიქსირებული ტარიფის მქონე იმ მარეგულირებელი ელექტროსადგურის ტარიფით, რომელსაც კომისიის მიერ დადგენილი აქვს წარმოების ყველაზე დაბალი ტარიფი.

თ) ახლად აშენებული ელექტროსადგურის მფლობელ კვალიფიციურ საწარმოსთან – ამ წესების 36² მუხლის შესაბამისად, გარდა ამ მუხლის 1¹ პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა. **(05.12.2011).**

1¹. ამ წესების მე-13 მუხლის მე-5 და მე-5¹ პუნქტებით გათვალისწინებულ ელექტროენერჯიას ელექტროენერჯეტიკული ბაზრის ოპერატორი შეისყიდის შესაბამისი პირდაპირი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ფასით. **(04.03.2014).**

1². ამ წესების მე-13 მუხლის მე-5² პუნქტით გათვალისწინებული ელექტროენერჯია ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული საბალანსო ელექტროენერჯის ფასის ფორმირებაში მონაწილეობს შესაბამისი იმპორტისთვის კომისიის მიერ დადგენილი იმპორტის ტარიფის ზედა ზღვრით. **(04.03.2014).**

1³. ამოღებულია. (13.07.2015).

2. ამ მუხლის 1² პუნქტით განსაზღვრული ელექტროენერჯის გარდა, სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ იმპორტირებული ელექტროენერჯია (მათ შორის, ავარიულ სიტუაციებში სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ იმპორტირებული ელექტროენერჯია), რომელიც არ არის გაყიდული კვალიფიციურ საწარმოსთან გაფორმებული იმპორტის პირდაპირი ხელშეკრულების საფუძველზე, ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული საბალანსო ელექტროენერჯის ფასის ფორმირებაში მონაწილეობს შესაბამისი იმპორტისათვის კომისიის მიერ დადგენილი იმპორტის ტარიფის ზედა ზღვრით. **(15.12.2014).**

3. ელექტროენერჯეტიკული ბაზრის ოპერატორი მე-13 მუხლის მე-9 პუნქტით გათვალისწინებულ კვალიფიციურ საწარმოებზე საბალანსო ელექტროენერჯიას ყიდის საანგარიშო პერიოდში ამ მუხლის პირველი, 1¹ და 1² პუნქტების საფუძველზე შესყიდული და მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული საბალანსო ელექტროენერჯის საშუალო შეწონილი ფასით, რომლის

ფორმირებაშიც არ მონაწილეობს ამ მუხლის მე-4, მე-5 და მე-6 პუნქტებით გათვალისწინებული საბალანსო ელექტროენერჯის რაოდენობა და ღირებულება. (13.07.2015).

3¹. ამ წესების მე-13 მუხლის მე-9 პუნქტით გათვალისწინებულ კვალიფიციურ საწარმოებზე გასაყიდი საბალანსო ელექტროენერჯის ამ მუხლის მე-3 პუნქტის შესაბამისად ფასის ფორმირებაში ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი ითვალისწინებს ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის მიერ ელექტროენერჯის იმპორტის განხორციელების შედეგად (ელექტროენერჯის იმპორტის პირდაპირი ხელშეკრულებით გაყიდული ელექტროენერჯის გარდა) წარმოქმნილი საკურსო სხვაობის შემოსავალს ან/და ხარჯს, რომელიც საბალანსო ელექტროენერჯის ფასის ფორმირებაში მონაწილეობს იმ საანგარიშო პერიოდში, რომელშიც მოხდა სხვაობის ფაქტობრივად აღიარება. (23.12.2014).

4. ექსპორტიორის (ან ექსპორტიორების) მიერ საბალანსო ელექტროენერჯის ექსპორტის შემთხვევაში შესაბამისი პირი (ან პირები) ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორისაგან შეისყიდის იმავე საანგარიშო პერიოდში ყველაზე მაღალი ტარიფის (ფასის) მქონე საბალანსო ელექტროენერჯის, ხოლო იმ შემთხვევაში, თუ ყველაზე მაღალი ტარიფის (ფასის) მქონე საბალანსო ელექტროენერჯის რაოდენობა არ არის საკმარისი, შევსება ხდება ტარიფის (ფასის) კლების პრინციპით, მომდევნო ყველაზე მაღალი ტარიფის (ფასის) მქონე საბალანსო ელექტროენერჯით. (04.03.2014).

5. სისტემის კომერციულ ოპერატორს უფლება აქვს განახორციელოს როგორც პირდაპირი ხელშეკრულების საფუძველზე შესყიდული ელექტროენერჯის, ასევე ელექტროენერჯის მწარმოებლებისაგან შესყიდული საბალანსო ელექტროენერჯის ექსპორტი.

6. სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ საბალანსო ელექტროენერჯის ექსპორტის შემთხვევაში, სისტემის კომერციული ოპერატორი ვალდებულია, შესაბამისი ექსპორტის სახელშეკრულებო ფასის ფარგლებში (ექსპორტთან დაკავშირებული სხვა დანახარჯების გათვალისწინებით), განახორციელოს შესაბამის საანგარიშო პერიოდში ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მწარმოებლების მიერ გაყიდული ყველაზე მაღალი ტარიფის (ფასის) მქონე საბალანსო ელექტროენერჯის ექსპორტი (გარდა ამ მუხლის მე-4 პუნქტით გათვალისწინებული საბალანსო ელექტროენერჯისა).

7. კვალიფიციური საწარმოები ვალდებული არიან სისტემის კომერციულ ოპერატორს მოთხოვნისთანავე წარუდგინონ მათ მიერ სტანდარტული პირობებით გაყიდული საბალანსო ელექტროენერჯის ფასის განსაზღვრისათვის საჭირო დოკუმენტაცია მოთხოვნიდან არაუგვიანეს 2 სამუშაო დღისა. მოთხოვნილი დოკუმენტაციის დადგენილ ვადაში წარმოუდგენლობის შემთხვევაში, შესაბამისი საბალანსო ელექტროენერჯის ფასად ამ მუხლის მიზნებისათვის მიიჩნევა რეგულირებადი ფიქსირებული ტარიფის მქონე იმ მარეგულირებელი ელექტროსადგურის ტარიფი, რომელსაც კომისიის მიერ დადგენილი აქვს წარმოების ყველაზე დაბალი ტარიფი.

თავი IV¹. ელექტროენერჯის იმპორტი და ექსპორტი (10.11.2008 N 98)

მუხლი 14¹. ელექტროენერჯის იმპორტის და ექსპორტის განხორციელების ზოგადი პირობები

1. ელექტროენერჯის იმპორტის და ექსპორტის განხორციელება შესაძლებელია

ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ბალანსით დადგენილი მოცულობების ფარგლებში და პერიოდში, ხოლო ავარიული სიტუაციის მოქმედების პერიოდში ელექტროენერჯის იმპორტის და ექსპორტის განხორციელება შესაძლებელია ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ბალანსში გათვალისწინების გარეშე. **(18.10.2013).**

2. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია: **(18.10.2013).**

ა) ბალანსით გათვალისწინებული ელექტროენერჯის იმპორტის ან ექსპორტის მოცულობის ფარგლებში, იმპორტიორის ან ექსპორტიორის სათანადო განაცხადის საფუძველზე, განსაზღვროს ექსპორტისა და იმპორტის მიმართულებები მეზობელი ქვეყნ(ებ)ის მიხედვით; **(18.10.2013).**

ბ) ელექტროენერჯეტიკული სისტემის მდგრადი და საიმედო ფუნქციონირების უზრუნველყოფის მიზნით, ასევე შიდა რესურსების ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ბალანსთან შედარებით სიმცირის (დეფიციტის) ან სიჭარბის ან/და ავარიის დადგომის, ან ასეთის (დეფიციტის, სიჭარბის, ავარიის) რეალური საფრთხის არსებობის შემთხვევებში, სისტემის საჭიროებიდან გამომდინარე, მიწოდება-მოხმარების გეგმაში არ გაითვალისწინოს ექსპორტიორის ან/და იმპორტიორის განაცხადი, ან/და შეამციროს მასში (განაცხადში) მოყვანილი მოცულობები. ამ სახის გადაწყვეტილების მიღების შესახებ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი დაუყოვნებლივ წერილობით აცხობინებს შესაბამის ექსპორტიორს ან/და იმპორტიორს მიღებული გადაწყვეტილების შესახებ. **(18.10.2013).**

3. იმ შემთხვევაში, თუ კონკრეტული სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზით დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ ერთ საანგარიშო პერიოდში ელექტროენერჯის იმპორტი ან ექსპორტი ხორციელდება ელექტროენერჯის იმპორტსა ან/და ექსპორტზე შესაბამისი ხელშეკრულების ან/და იმპორტიორის/ექსპორტიორის განაცხადით გათვალისწინებულ მოცულობაზე მეტი, მაშინ აღნიშნული ელექტროენერჯის იმპორტიორად ან ექსპორტიორად ითვლებიან ის პირები, რომლებიც ამ საანგარიშო პერიოდში ახორციელებდნენ იმპორტს ან ექსპორტს კონკრეტული სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზით (მხოლოდ ექსპორტის/იმპორტის განხორციელების კონკრეტული განაცხადის მოქმედების პერიოდში). ზედმეტად ექსპორტირებული ან იმპორტირებული ელექტროენერჯის განაწილება ხორციელდება 14^ბ-ე მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად.

4. ელექტროენერჯის იმპორტიორები და ექსპორტიორები ვალდებული არიან დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს ელექტროენერჯის იმპორტის ან/და ექსპორტის განაცხადები წარუდგინონ ყოველი საანგარიშო პერიოდის დაწყებამდე 4 სამუშაო დღით ადრე, გარდა ამ მუხლის მე-5 პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა. ეს წესი არ ვრცელდება ავარიული სიტუაციებში ელექტროენერჯის იმპორტსა და ექსპორტზე. ასეთ დროს განაცხადის წარდგენის წესი რეგულირდება შესაბამისი ხელშეკრულებით.

5. საჭიროების შემთხვევაში, შესაბამისი განაცხადებისა და ქვეყნის შიდა მოხმარებაში ელექტროენერჯის უკმარისობის ან ელექტროენერჯის ქვეყნის შიდა წარმოებაში სიჭარბის არსებობისას კვალიფიციურ საწარმოს უფლება აქვს ამ წესების მე-2 მუხლის მე-2 პუნქტის "ფ" და "ქ" ქვეპუნქტებში განსაზღვრული ხელშეკრულებები (ცვლილებები) და შესაბამისი განაცხადი წარმოადგინოს არაუგვიანეს 1 სამუშაო დღით ადრე, ხოლო დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს უფლება აქვს დაარეგისტროს ისინი ბალანსებით დამტკიცებული მოცულობების ზევით და ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ბალანსით გათვალისწინებული მიმართულებით ელექტროენერჯის იმპორტის (ექსპორტის) დაწყებამდე 1 სამუშაო დღით ადრე და ამ წესების მე-9 მუხლით გათვალისწინებული პირობების შესრულებით (გარდა მე-9 მუხლის პირველი პუნქტში მოცემული პირობისა). ელექტროენერჯის უკმარისობის ან სიჭარბის ფაქტს ამ მუხლის მე-9

პუნქტში მოცემულ პრინციპებზე დაყრდნობით დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი განსაზღვრავს დამოუკიდებლად და აქვეყნებს ვებ-გვერდზე (www.gse.com.ge). აღნიშნულის თაობაზე მან დაუყოვნებლივ უნდა აცნობოს სამინისტროს და 10 დღეში წარმოადგინოს კორექტირებული ბალანსი ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ბალანსში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანის მიზნით.

5¹. თუ ამ მუხლის მე-5 პუნქტით გათვალისწინებული ელექტროენერჯის სიჭარბის შედეგად ბალანსში შეტანილი ცვლილება ითვალისწინებს საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის ზრდას შემდეგი საანგარიშო პერიოდ(ებ)ისათვის, მოცულობის ხელმისაწვდომი ნაწილი ნაწილდება სპეციალური აუქციონის გზით. (27.03.2015).

6. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი ვალდებულია იმგვარად შეიმუშაოს ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) საპროგნოზო ბალანსი, რომ უზრუნველყოფილ იქნას ენერგეტიკული სისტემის საექსპორტო პოტენციალის მაქსიმალური გამოყენება, ენერგოსისტემის მდგრადობის მოთხოვნების გათვალისწინებით.

7. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ ამ წესების მე-2 მუხლის მე-2 პუნქტის "ქ" ქვეპუნქტში მითითებული ხელშეკრულების რეგისტრაცია წარმოშობს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ ხელშეკრულების ტექნიკური უზრუნველყოფისა და ხელშეკრულების პირობების ტექნიკურ ნაწილში შესრულების ვალდებულებას კანონმდებლობისა ან/და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ უცხო ქვეყნის ენერგოსისტემის ტექნიკურ შემსრულებელთან დადებული შეთანხმების მიხედვით. იმ შემთხვევაში, თუ კანონმდებლობით პირდაპირ არ რეგულირდება კონკრეტული საკითხი და არ არსებობს შეთანხმება შესაბამისი მეზობელი ქვეყნის ტექნიკურ შემსრულებელთან ან ეს შეთანხმებაც პირდაპირ არ არეგულირებს კონკრეტულ საკითხს, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ხელმძღვანელობს მხოლოდ ელექტროენერჯის იმპორტის ან/და ექსპორტის ხელშეკრულებით.

8. გადაცემის შესაბამისი ლიცენზიანტები და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი ვალდებული არიან საქართველოსა და მეზობელ ქვეყნებს შორის ელექტროენერჯის გადადინების დროს პრიორიტეტულად უზრუნველყონ ელექტროენერჯის იმპორტისა ან/და ექსპორტის ხელშეკრულებების შესრულება სხვა ტიპის გადადინებებთან მიმართებაში, იმის გათვალისწინებით, რომ ეფექტურად იქნას გამოყენებული ქვეყნის შიდა ენერგორესურსი. ელექტროენერჯის ექსპორტის განხორციელებისას უპირატესობა ენიჭება ქვეყნის შიგნით წარმოებულ ელექტროენერჯიას.

9. გადაცემის ლიცენზიატები და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილნი არიან ერთად ან ცალ-ცალკე გააფორმონ სათანადო ხელშეკრულებები ელექტროენერჯის გადაცემის/დისპეტჩერიზაციის მომსახურებაზე (მათ შორის, მრავალწლიანი ხელშეკრულებები) სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზით ელექტროენერჯის ექსპორტის უზრუნველსაყოფად. (31.01.2014).

9¹. ამოღებულია. (04.03.2014).

9². გადაცემის შესაბამისი ლიცენზიატები და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი, აგრეთვე სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის პროექტის განმახორციელებელი საწარმო ვალდებული არიან ამ

მუხლის მე-9 პუნქტის შესაბამისად გაფორმებულ შესაბამის ხელშეკრულებებში გაითვალისწინონ და ასახონ:

ა) ამ მუხლის მე-8 პუნქტში და ამ წესების 14¹² მუხლის პირველ პუნქტში მოცემული პრიორიტეტები;

ბ) საქართველოს და შესაბამისი მეზობელი ქვეყნის ენერგოსისტემების ტექნიკურ ოპერატორებს შორის დადებული ურთიერთდაკავშირების ან/და პარალელურ რეჟიმში მუშაობის შეთანხმებებით გათვალისწინებული შეზღუდვები და ტექნიკური პირობები. (04.03.2014).

9³. ამოღებულია. (04.03.2014).

9⁴. ამოღებულია. (04.03.2014).

9⁵. ამოღებულია. (04.03.2014).

9⁶. ამოღებულია. (04.03.2014).

9⁷. ამოღებულია. (04.03.2014).

9⁸. ამოღებულია. (04.03.2014).

9⁹. ამოღებულია. (18.10.2013).

10. ამოღებულია. (04.03.2014).

11. ამოღებულია. (04.03.2014).

12. ამოღებულია. (04.03.2014).

13. ამოღებულია. (04.03.2014).

14. ამოღებულია. (04.03.2014).

15. ამოღებულია. (04.03.2014).

16. ამოღებულია. (04.03.2014).

17. ამოღებულია. (04.03.2014).

18. ამოღებულია. (04.03.2014).

19. ამოღებულია. (04.03.2014).

20. ამოღებულია. (04.03.2014).

21. ამოღებულია. (04.03.2014).

22. ამოღებულია. (04.03.2014).

23. ამოღებულია. (04.03.2014).

24. ამოღებულია. (04.03.2014).

25. ამოღებულია. (04.03.2014).

26. ამოღებულია. (04.03.2014).

მუხლი 14². ელექტროენერჯის იმპორტი და ექსპორტი ავარიულ სიტუაციაში

1. ხელშეკრულებას ელექტროენერჯის იმპორტსა ან/და ექსპორტზე, რომელიც მიზნად ისახავს ავარიულ სიტუაციაში ელექტროენერჯის იმპორტსა ან/და ექსპორტს (ურთიერთდახმარებას), უპირატესობა ენიჭება ელექტროენერჯის გაცვლასა და სხვა იმპორტ-ექსპორტთან მიმართებით, მხოლოდ იმ შემთხვევაში თუ ავარიული სიტუაციის მოქმედების პერიოდში ელექტროენერჯის იმპორტისა ან ექსპორტის განმხორციელებელი იმპორტიორისა ან ექსპორტიორის მიერ ელექტროენერჯის იმპორტსა ან ექსპორტზე გაფორმებული ხელშეკრულება არ აკმაყოფილებს ავარიული სიტუაციის აღმოფხვრისთვის აუცილებელ მოთხოვნებს.

2. ელექტროენერჯეტიკული სისტემის სტაბილურობის უზრუნველყოფის მიზნით, ავარიული

სიტუაციებში იმპორტსა და ექსპორტზე ხელშეკრულებების გაფორმების უფლება გააჩნია მხოლოდ სისტემის კომერციულ ოპერატორს. ამ ტიპის ხელშეკრულების გაფორმებისას ან მასში ცვლილებების და დამატებების შეტანისას, სისტემის კომერციულმა ოპერატორმა დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტთან წინასწარ უნდა შეათანხმოს ხელშეკრულების პირობების ის ნაწილი, რომელიც დაკავშირებულია ელექტროენერგეტიკული სისტემის მდგრადობასთან, უსაფრთხოებასთან და საიმედო ფუნქციონირებასთან (ტექნიკური ნაწილი).

3. ავარიული სიტუაციის მოქმედების პერიოდში ელექტროენერჯის იმპორტის ან ექსპორტის განმახორციელებელი იმპორტიორისა ან ექსპორტიორის მიერ ელექტროენერჯის იმპორტსა ან ექსპორტზე გაფორმებულ ხელშეკრულებას ავარიული სიტუაციის აღმოფხვრისთვის აუცილებელ მოთხოვნებთან შესატყვისობაზე აფასებს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი და ავარიული სიტუაციის აღმოფხვრისთვის აუცილებელი მოთხოვნებისთვის ხელშეკრულების არადამაკმაყოფილებლად მიჩნევის შემთხვევაში, წყვეტს ავარიული სიტუაციის მოქმედების პერიოდში იმპორტის ან ექსპორტის მე-14³ და მე-14⁴ მუხლებით გათვალისწინებული ხელშეკრულების შესრულებას, რის ნაცვლად შეასრულებს სისტემის კომერციული ოპერატორის ხელშეკრულებას ავარიულ სიტუაციებში იმპორტსა და ექსპორტზე.

4. იმ შემთხვევებში, როდესაც საქართველოს ენერჯოსისტემაში შექმნილია ავარიული სიტუაცია და არ არსებობს ამ მუხლით გათვალისწინებული ელექტროენერჯის იმპორტის ხელშეკრულება, ავარიული სიტუაციის აღმოფხვრის, ენერჯოსისტემის სტაბილიზაციისა და უსაფრთხოების შენარჩუნების მიზნით, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია იმპორტის ხელშეკრულების გარეშე განახორციელოს ელექტროენერჯის მეზობელი ქვეყნიდან შემოტანა, სამინისტროს წერილობითი შუამდგომლობის საფუძველზე. ამ პუნქტის ფარგლებში დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ საქართველოს ენერჯოსისტემაში შემოტანილი ელექტროენერჯის ანაზღაურება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ ხორციელდება იმავე რაოდენობის ელექტროენერჯის შესაბამისი მეზობელი ქვეყნის ენერჯოსისტემისთვის იმავე საანგარიშო პერიოდში ექსპორტის ხელშეკრულების გარეშე დაბრუნებით (გატანით). **(26.12.2013).**

5. ამ მუხლის მე-4 პუნქტის მიზნებისათვის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ მეზობელი ქვეყნის ენერჯოსისტემიდან შემოტანილი და იმავე საანგარიშო პერიოდში საქართველოს ენერჯოსისტემიდან დაბრუნებული ელექტროენერჯის აღრიცხვა ხორციელდება შესაბამის „სისტემათაშორისი ხაზით (ხაზებით) მიწოდებული და მიღებული ელექტროენერჯის შემაჯამებელ აღრიცხვის აქტში“ გაანგარიშებული შემოტანილი და დაბრუნებული ელექტროენერჯის სალდირებული რაოდენობით (შემოტანილ და დაბრუნებულ (გატანილ) ელექტროენერჯებს შორის სხვაობა). „სისტემათაშორისი ხაზით (ხაზებით) მიწოდებული და მიღებული ელექტროენერჯის შემაჯამებელ აღრიცხვის აქტში“ აისახება შემოტანილი და დაბრუნებული ელექტროენერჯის სალდირებული რაოდენობა. იმ შემთხვევაში, თუ „სისტემათაშორისი ხაზით (ხაზებით) მიწოდებული და მიღებული ელექტროენერჯის შემაჯამებელ აღრიცხვის აქტში“ შემოტანილი და დაბრუნებული ელექტროენერჯის სალდირებული რაოდენობა არ იქნება ასახული, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია შემოტანილი და დაბრუნებული ელექტროენერჯის სალდირებული რაოდენობის შესახებ ინფორმაცია წერილობით აცნობოს სისტემის კომერციულ ოპერატორს. **(26.12.2013).**

6. ამ მუხლის მე-4 პუნქტის ფარგლებში მეზობელი ქვეყნის ენერჯოსისტემიდან შემოტანილი და იმავე საანგარიშო პერიოდში საქართველოს ენერჯოსისტემიდან დაბრუნებული (გატანილი) ელექტროენერჯის სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ ამ წესების მე-15 მუხლის მე-2 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტისა და 27-ე მუხლით გათვალისწინებულ საბითუმო ყიდვა-გაყიდვის

ერთიან ბაზაში აისახება მხოლოდ სალდო მაჩვენებლით (შემოტანილ და დაბრუნებულ (გატანილ) ელექტროენერგიებს შორის სხვაობა). (26.12.2013).

7. ამ მუხლის მე-4 პუნქტის ფარგლებში მეზობელი ქვეყნის ენერგოსისტემიდან შემოტანილი და იმავე საანგარიშო პერიოდში საქართველოს ენერგოსისტემიდან დაბრუნებული (გატანილი) ელექტროენერგია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი მიღებისა და მიწოდების პუნქტებში აღრიცხული ელექტროენერგიის ჯამურ რაოდენობებში, ამ წესების 23-ე მუხლის მიზნებისთვის, ითვალისწინებს მხოლოდ სალდო მაჩვენებლით (შემოტანილ და დაბრუნებულ (გატანილ) ელექტროენერგიებს შორის სხვაობა). (26.12.2013).

8. ამ მუხლის მე-5 პუნქტში მითითებულ დადებით სალდო (თუ შემოტანილი ელექტროენერგია ჭარბობს დაბრუნებულ ელექტროენერგიას) ელექტროენერგიაზე მეზობელი ქვეყნის შესაბამის სუბიექტთან ანგარიშსწორებას ახორციელებს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი. (26.12.2013).

9. ამ მუხლის მე-5 პუნქტში მითითებულ უარყოფით სალდო (თუ დაბრუნებული ელექტროენერგია ჭარბობს შემოტანილ ელექტროენერგიას) ელექტროენერგიაზე ანგარიშსწორებას სისტემის კომერციულ ოპერატორთან ახორციელებს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი. (26.12.2013).

მუხლი 14³. ელექტროენერგიის გაცვლა

1. ელექტროენერგიის გაცვლას უპირატესობა ენიჭება მე-14⁴ მუხლით გათვალისწინებულ იმპორტ-ექსპორტთან მიმართებით, მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ გაცვლის შედეგად საქართველოში იმპორტირებული ელექტროენერგიის რაოდენობა არ იქნება ექსპორტირებული ელექტროენერგიის 80 პროცენტზე ნაკლები. ელექტროენერგიის გაცვლის ხელშეკრულებას უთანაბრდება კვალიფიციური საწარმოს მიერ ერთდროულად ელექტროენერგიის იმპორტისა და ექსპორტის ხელშეკრულების წარმოდგენა.

2. ელექტროენერგიის გაცვლაზე არ ვრცელდება ამ წესების 14⁴-ე მუხლით გათვალისწინებული განაცხადების შერჩევის პროცედურა. იმ შემთხვევაში, თუ არსებობს ამ მუხლის პირველი პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად გაფორმებული ელექტროენერგიის გაცვლის რამდენიმე ხელშეკრულება, მაშინ უპირატესობა ენიჭება ელექტროენერგიის გაცვლას (იმპორტსა და ექსპორტს), რომელსაც გააჩნია საქართველოდან ექსპორტირებული და საქართველოში იმპორტირებული ელექტროენერგიის ღირებულებებს შორის თანაფარდობის უფრო მაღალი კოეფიციენტი.

მუხლი 14⁴. ელექტროენერგიის (სიმპლავრის) სხვა იმპორტი და ექსპორტი (27.03.2015)

1. ამ წესების 14²-ე და 14³-ე მუხლებით გათვალისწინებული პრიორიტეტების გარდა, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია:

ა) ელექტროენერგიის იმპორტისას - უპირატესობა მიანიჭოს იმპორტირებული ელექტროენერგიის ყველაზე დაბალ ფასს;

ბ) ელექტროენერგიის ექსპორტისას - იხელმძღვანელოს საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის განაწილების შედეგებით, გარდა ამ წესების 14¹ მუხლის მე-5 პუნქტით გათვალისწინებულ ენერგიისა, რომლის შემთხვევაში პრიორიტეტულობა ენიჭება:

ბ.ა) იმ ელექტროენერგიას, რომელსაც საბალანსოდ გაყიდვის შემთხვევაში ექნება ყველაზე მაღალი

ფასი;

ბ.ბ) ორი ან მეტი ისეთი პრეტენდენტის შემთხვევაში, რომელთა ენერჯის საბალანსოდ გაყიდვის შემთხვევაში ექნებათ ერთი და იგივე ფასი, მხარეთა მოთხოვნების დაკმაყოფილება ხდება კონკრეტული სისტემათაშორის ტრანზიტისთვის განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზის არსებული გამტარუნარიანობის პრეტენდენტებზე თანაბარი განაწილების საფუძველზე. იმ შემთხვევაში, თუ რომელიმე პრეტენდენტის მიერ განაცხადში დაფიქსირებული ელექტროენერჯის რაოდენობა ნაკლებია თანაბარი განაწილების შედეგად მოცემული ელექტროენერჯის რაოდენობაზე, სხვაობა თანაბრად გადაუნაწილებათ დანარჩენ პრეტენდენტებს.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია მიღებული გადაწყვეტილების შესახებ აცნობოს შესაბამის პირებს საანგარიშო პერიოდის დაწყებამდე 2 სამუშაო დღით ადრე.

3. საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის განაწილება ხორციელდება ამ წესების 14¹² მუხლის პირველი პუნქტის „გ“ და „დ“ ქვეპუნქტებით დადგენილი პრიორიტეტულობის გათვალისწინებით, ამ წესების 14²³ მუხლის შესაბამისად.

4. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია სისტემათაშორისი გადადინებისათვის (ტრანზიტისათვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზისთვის ამ წესების 14¹²-14²² მუხლებით გათვალისწინებული პროცედურები, ტერმინები და სპეციალური აუქციონის წესები ასევე გამოიყენოს სისტემათაშორისი გადადინებისათვის (ტრანზიტისათვის) განკუთვნილი ნებისმიერი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის განაწილებისას, ყოველ ასეთ ხაზზე არსებული სპეციფიკის გათვალისწინებით.

5. საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობით სარგებლობის შესაბამისი საფასური არ გადაიხდება, თუ ექსპორტიორის მიერ შესაბამისი ხაზის გამტარუნარიანობის მოპოვება ვერ მოხერხდა სპეციალურ აუქციონში დამარცხების ან/და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის გადაწყვეტილების გამო, რაც გამოწვეულია საქართველოს ენერჯოსისტემაში შექმნილი ტექნიკური ვითარებით, რომელიც არ იძლევა სისტემათაშორისი გადადინების განხორციელების საშუალებას. ასეთი აუთვისებელი სიმძლავრის (ენერჯის) განკარგვა ხდება ამ წესების 14²³ მუხლის შესაბამისად. (27.03.2015)

მუხლი 14⁵. ელექტროენერჯის იმპორტიორები და ექსპორტიორები

1. იმპორტისა და ექსპორტის განხორციელება შეუძლია იმ კვალიფიციურ საწარმოს, რომელსაც გააჩნია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტთან დადგენილი წესით რეგისტრირებული ამ წესების მე-2 მუხლის მე-2 პუნქტის „ფ“ და „ქ“ ქვეპუნქტებში, ხოლო ექსპორტის შემთხვევაში – მე-2 მუხლის მე-2 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტში განსაზღვრული ხელშეკრულებები იმპორტირებული ან ექსპორტირებული ელექტროენერჯის სრულ მოცულობაზე და ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორისთვის წარდგენილი აქვს ამ მუხლის მე-6 პუნქტით განსაზღვრული გარანტია. (04.03.2014).

2. სისტემის კომერციული ოპერატორის შემთხვევაში ამ წესების მე-2 მუხლის მე-2 პუნქტის „ფ“ ქვეპუნქტში გათვალისწინებულ ხელშეკრულებად ასევე მიიჩნევა პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობები.

3. იმპორტსა და ექსპორტზე დადებულ ხელშეკრულებებზე ვრცელდება ამ წესების მე-3 თავში პირდაპირი ხელშეკრულებების რეგისტრაციის, რეგისტრაციის და ხელშეკრულების შეწყვეტისთვის დადგენილი მოთხოვნა და პროცედურა, იმ მოთხოვნებისა და პროცედურების გათვალისწინებით, რომელიც მოცემულია ამ თავში.

4. თუ იმპორტსა და ექსპორტზე დადებული ხელშეკრულება ან ცვლილება არ ეხება ელექტროენერჯის მიწოდების დაწყებას, დასრულებას, რაოდენობას, ვადას, პირობებს (გარდა ელექტროენერჯის ფასის, საფასურის გადახდის, დავების განხილვის პირობებისა, აგრეთვე ხელშეკრულების რეკვიზიტების ცვლილებისა) და ხარისხობრივ მაჩვენებლებს, ხოლო მე-14⁴ მუხლის პირველი პუნქტის "ა" ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში განაცხადით გათვალისწინებული საიმპორტოდ განკუთვნილი ელექტროენერჯის ფასის გაზრდას, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან მათი სარეგისტრაციოდ წარდგენა უნდა მოხდეს ხელშეკრულების ან მასში ცვლილების ძალაში შესვლიდან 1 წლის განმავლობაში.

5. პირდაპირი ხელშეკრულება ელექტროენერჯის ექსპორტზე (გარდა სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ გაფორმებული ხელშეკრულებებისა) უნდა ითვალისწინებდეს ხელშეკრულებაში განსაზღვრული ელექტროენერჯის მოცულობის ექსპორტიორის მიერ სრულად ანაზღაურების ვალდებულებას იმ შემთხვევაშიც, თუ მწარმოებელმა ვერ გამოიმუშავა ელექტროენერჯია. ექსპორტიორი თავისუფლდება ამ პუნქტით განსაზღვრული ვალდებულებისგან თუ ელექტროენერჯის გამოიმუშავება ვერ მოხდა მწარმოებლის ან დისპეტჩერიზაციისა ან გადაცემის ლიცენზიატის ბრალით, აგრეთვე ავარიული და სხვა ფორსმაჟორული სიტუაციის გამო.

6. ექსპორტიორი, გარდა იმ ექსპორტიორისა, რომელიც ამავედროულად წარმოადგენს წარმოების ან განაწილების ლიცენზიატს, ვალდებულია ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორს წარუდგინოს საბანკო გარანტია შესასყიდი გარანტირებული სიმძლავრის ღირებულების, ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის მომსახურების საფასურისა და საბალანსო ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ღირებულების ანაზღაურების უზრუნველყოფის მიზნით. აღნიშნული გარანტიის წარდგენის ვალდებულება ექსპორტიორს უჩნდება ამ წესების მე-2 მუხლის მე-2 პუნქტის „ფ“ და „ქ“ ქვეპუნქტებში აღნიშნული ხელშეკრულებების დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან რეგისტრაციის დღიდან. ამასთან, სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზით ელექტროენერჯის ექსპორტის შემთხვევაში საბანკო გარანტია ბაზრის ოპერატორთან წარდგენილი უნდა იქნეს ექსპორტის დაწყების დაგეგმილ თარიღამდე არანაკლებ 12 სამუშაო დღით ადრე. უზრუნველყოფისათვის გამოიყენება საქართველოში ლიცენზირებული კომერციული ბანკის მიერ გაცემული ან „ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციის (OECD)“ წევრ ნებისმიერ ქვეყანაში მოქმედი ბანკის მიერ გაცემული და საქართველოში ლიცენზირებული კომერციული ბანკის მიერ კონტრ-გარანტიის საფუძველზე გადაზღვეული უპირობო და გამოუთხოვადი საბანკო გარანტიები. საბანკო გარანტიის ოდენობას განსაზღვრავს ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი ექსპორტის ხელშეკრულების მთლიანი ღირებულების არაუმეტეს 10 პროცენტის ოდენობისა. გარანტიის ოდენობა, მოქმედების ვადა და სხვა პირობები ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორმა უნდა განუსაზღვროს ექსპორტიორს მისი წერილობითი მომართვიდან 3 სამუშაო დღის ვადაში. გარანტიის მოქმედების ვადა არ უნდა აღემატებოდეს ექსპორტის დასრულების თვის მომდევნო 45 კალენდარულ დღეს. სახელშეკრულებო ღირებულების გაზრდის შემთხვევაში ექსპორტიორი ვალდებულია მიუსადაგოს წარმოდგენილი საბანკო გარანტია შეცვლილ გარემოებებს, წინააღმდეგ შემთხვევაში

ჩაითვლება, რომ ექსპორტიორს მიერ საბანკო გარანტია არ არის წარმოდგენილი. სახელშეკრულებო ღირებულების შემცირების შემთხვევაში ექსპორტიორი უფლებამოსილია მოითხოვოს საბანკო გარანტიის უზრუნველყოფილი თანხის შემცირება. ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი ვალდებულია დაუყოვნებლივ აცნობოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს ექსპორტიორის მიერ საბანკო გარანტიის წარმოდგენის, აგრეთვე საბანკო გარანტიის დაბრუნების, ცვლილების, ვადის ამოწურვის, გამოყენების ან გაუქმების შესახებ. მხარეთა შეთანხმებით საბანკო გარანტიის წარმოდგენის ვალდებულება ექსპორტიორს არ დაეკისრება გარანტიის ოდენობის შესაბამისი თანხის წინასწარ გადახდის შემთხვევაში". (13.11.2014).

მუხლი 14^ბ. ელექტროენერჯის იმპორტიორებისა და ექსპორტიორების უფლებამოსილებანი და შესაბამისი ელექტროენერჯის აღრიცხვა-ანგარიშსწორება

1. იმპორტირებული და ექსპორტირებული ელექტროენერჯის აღრიცხვა ხორციელდება ამ წესების შესაბამისად. ელექტროენერჯის გადაცემის კონკრეტული სისტემათაშორისი ხაზით (ხაზებით) შესაბამის საანგარიშო პერიოდში მიწოდებული და მიღებული ელექტროენერჯის (მათ შორის, იმპორტირებული, ექსპორტირებული ან/და სატრანზიტო ელექტროენერჯის) შემაჯამებელი აღრიცხვის აქტი დისპეტჩერიზაციის, შესაბამისი ხაზის მფლობელი გადაცემის ლიცენზიატებისა და სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ ერთობლივად ფორმდება შესაბამისი უცხო ქვეყნის ტექნიკურ ოპერატორთან.

2. თუ ორი ან მეტი იმპორტიორი (ექსპორტიორი) ერთ საანგარიშო პერიოდში ელექტროენერჯის იმპორტს (ექსპორტს) ახორციელებდნენ ერთი სისტემათაშორისი ხაზით, დგება კონკრეტული სისტემათაშორისი ხაზით იმპორტირებული (ექსპორტირებული) ელექტროენერჯის განაწილების აქტი, რომელშიც აისახება ხაზით იმპორტირებული (ექსპორტირებული) ელექტროენერჯის მოცულობების განაწილება თითოეულ მონაწილე იმპორტიორს (ექსპორტიორს) შორის. სისტემათაშორისი ხაზით იმპორტირებული (ექსპორტირებული) ელექტროენერჯის განაწილების ერთობლივი აქტი ყველა შესაბამისი იმპორტიორის (ექსპორტიორის) მიერ ფორმდება ერთობლივად. იმპორტირებული (ექსპორტირებული) ელექტროენერჯის განაწილების აქტის თითო დედანი შესაბამისი იმპორტიორების (ექსპორტიორების) მიერ უნდა წარედგინოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატსა და სისტემის კომერციულ ოპერატორს საანგარიშო პერიოდის დასრულებიდან არაუგვიანეს 5 სამუშაო დღისა, წინააღმდეგ შემთხვევაში დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი საანგარიშო პერიოდის დასრულებიდან არაუგვიანეს 10 სამუშაო დღისა იმპორტირებულ (ექსპორტირებულ) ელექტროენერჯის რაოდენობებს ანაწილებს ამ პუნქტში აღნიშნულ იმპორტიორებზე (ექსპორტიორებზე) 14¹-ე მუხლის მე-4 პუნქტში გათვალისწინებულ განაცხადებში მოცემული რაოდენობების პროპორციულად."

3. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი საანგარიშო პერიოდის დასრულებიდან არაუგვიანეს 10 სამუშაო დღისა ელექტროენერჯის გადაცემის ლიცენზიატებს უგზავნის ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული შესაბამისი სისტემათაშორისი ხაზით (ხაზებით) საანგარიშო პერიოდში მიწოდებული და მიღებული ელექტროენერჯის შემაჯამებელი აღრიცხვის აქტის, აგრეთვე ექსპორტირებული ელექტროენერჯის განაწილების აქტის (დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ მისი მიღების შემთხვევაში) თითო ასლს. (18.10.2013).

მუხლი 14⁷. ელექტროენერჯის იმპორტსა ან ექსპორტზე გაფორმებული ხელშეკრულების გარეშე საქართველოს საბაჟო საზღვარზე გადაადგილებულ (გადადინებულ) ელექტროენერჯის დეკლარირებაზე ვალდებული პირი

1. იმ შემთხვევაში, თუ საქართველოს საბაჟო საზღვარზე ელექტროენერჯის გადაადგილების (გადადინების) დროს საანგარიშო პერიოდში არ არსებობს (არ მოქმედებს) ხელშეკრულება შესაბამისი სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ხაზის გამოყენებით ელექტროენერჯის ექსპორტზე ან/და იმპორტზე და იმპორტიორის ან ექსპორტიორის სათანადო განაცხადი დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიმართ, მაშინ ამ გადადინებული ელექტროენერჯის დეკლარირების ვალდებულება ეკისრება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს, გარდა ამ მუხლის მე-2 პუნქტში გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

2. ელექტროენერჯის გადამცემი ხაზის დაცვის ან სინქრონიზაციის რეჟიმში ჩართვის პერიოდში საქართველოს საბაჟო საზღვარზე გადაადგილებული (გადადინებული) ელექტროენერჯის დეკლარირების ვალდებულება ეკისრება ამ ხაზის მფლობელ გადაცემის ლიცენზიატს. ელექტროენერჯის გადამცემი ხაზის დაცვის ან სინქრონიზაციის რეჟიმში ჩართვა ხორციელდება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ მხოლოდ ამ ხაზის მფლობელი გადაცემის ლიცენზიატის თანხმობის შემთხვევაში.

3. ამ მუხლის პირველი და მე-2 პუნქტების საფუძველზე სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ხაზით გადაადგილებული ელექტროენერჯის დეკლარირება და საბაჟო გაფორმება თავისთავად არ წარმოქმნის შესაბამისად დისპეტჩერიზაციის (გადაცემის) ლიცენზიატის საკუთრების უფლებას ამ გადაადგილებულ ელექტროენერჯაზე. **(13.08.2010 N 46).**

მუხლი 14⁸. ტრანზიტის განხორციელებისას წარმოქმნილი გადახრების იმპორტი და ექსპორტი (31.01.2014)

ტრანზიტის განხორციელებისას და მისი მიზნებისთვის საქართველოში შემოსულ და გასულ ელექტროენერჯებს შორის სხვაობა (ტრანზიტის გადახრები) წარმოადგენს საქართველოში ელექტროენერჯის იმპორტს ან ექსპორტს, გარდა იმ ელექტროენერჯისა, რომელსაც შეისყიდის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ტრანზიტის უზრუნველყოფისათვის დანაკარგების დაფარვის მიზნით. ტრანზიტის გადახრებზე ელექტროენერჯის ექსპორტის და იმპორტის ხელშეკრულებები, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან წინასწარი შეთანხმებით, ფორმდება ელექტროენერჯეტიკული ბაზრის ოპერატორსა და ტრანზიტის დამკვეთს შორის. **(31.01.2014)**

მუხლი 14⁹. ტრანზიტის განხორციელებისას წარმოქმნილი გადახრების იმპორტის და ექსპორტის ანაზღაურების წესი (04.03.2014)

1. ელექტროენერჯეტიკული ბაზრის ოპერატორსა და ტრანზიტის დამკვეთს შორის ტრანზიტის გადახრებზე ამ წესების მე-14⁸ მუხლით განსაზღვრული ელექტროენერჯის იმპორტის ხელშეკრულების ფარგლებში ელექტროენერჯეტიკული ბაზრის ოპერატორი ტრანზიტის დამკვეთთან ანგარიშსწორებას ახორციელებს: **(05.02.2015).**

ა) ყოველი კალენდარული წლის 1 სექტემბრიდან 1 მაისამდე – იმ თბოელექტროსადგურის ტარიფის ზედა ზღვრით, რომელსაც კომისიამ დაუდგინა ყველაზე მაღალი ტარიფი; **(05.02.2015).**

ბ) ყოველი კალენდარული წლის 1 მაისიდან 1 სექტემბრამდე – რეგულირებადი ფიქსირებული

ტარიფის მქონე იმ ჰიდროელექტროსადგურის ტარიფით, რომელსაც კომისიის მიერ დადგენილი აქვს ყველაზე დაბალი ტარიფი. (05.02.2015).

2. ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორსა და ტრანზიტის დამკვეთს შორის ტრანზიტის გადახრებზე ამ წესების 14^ბ მუხლით განსაზღვრული ელექტროენერჯის ექსპორტზე ხელშეკრულების ფარგლებში ტრანზიტის დამკვეთი ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორთან ანგარიშსწორებას ახორციელებს შესაბამის ტრანზიტის დამკვეთსა და ელექტროენერჯის მიმღებ პირს შორის ტრანზიტული ელექტროენერჯის ყიდვა-გაყიდვაზე/მიწოდებაზე ხელშეკრულებით განსაზღვრული ფასით, მაგრამ არანაკლებ შესაბამის საანგარიშო პერიოდში ამ წესების მე-14 მუხლის პირველი, 1^ა და 1^ბ პუნქტის საფუძველზე შესყიდული და მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული საბალანსო ელექტროენერჯის საშუალო შეწონილ ფასს დამატებული საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობით ექსპორტიორისათვის გადასახდელი ყველა ხარჯი და გადასახადი. (04.03.2014).

მუხლი 14¹⁰. ტრანზიტის განხორციელების ორგანიზაციული და ტექნიკური უზრუნველყოფა (04.03.2014).

1. სისტემათაშორისი ტრანზიტის საქართველოს ტერიტორიის ფარგლებში ტექნიკური და ორგანიზაციული უზრუნველყოფის მიზნებისთვის დისპეტჩერიზაციისა და გადაცემის ლიცენზიატებს შორის ფორმდება ცალკე ხელშეკრულება, გადაცემის ლიცენზიატების ქსელებითა და მომსახურებით სარგებლობის საკომპენსაციო საფასურის ოდენობის მითითებით. გადაცემის ლიცენზიატების მიერ მითითებული ხელშეკრულების გაფორმებაზე უარის გაცხადების შემთხვევაში, ისინი ვალდებული არიან არ შეაფერხონ ტრანზიტის განხორციელება მათი კუთვნილი ქსელების გამოყენებით.

2. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატსა და გადაცემის ლიცენზიანტებს შორის ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული ხელშეკრულების გაუფორმებლობის შემთხვევაში სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზით ტრანზიტის დროს გადაცემის შესაბამისი ლიცენზიატების მომსახურებით და მათ მფლობელობაში არსებული ელექტრული ქსელებით სარგებლობის კომპენსაციის საკითხი გადაწყდება შემდეგი პრინციპის მიხედვით: ტრანზიტის ტექნიკური უზრუნველყოფის შესახებ ხელშეკრულების საფუძველზე მიღებული შემოსავლის 90 პროცენტი აუნაზღაურდება სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის მფლობელ გადაცემის ლიცენზიატს, ხოლო ტრანზიტის ტექნიკური უზრუნველყოფის შესახებ ხელშეკრულების საფუძველზე მიღებული შემოსავლის დარჩენილი 10 პროცენტი განაწილდება დანარჩენ გადაცემის ლიცენზიანტებსა და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტს შორის მათთვის კომისიის მიერ ელექტროენერჯის გადაცემის/დისპეტჩერიზაციის მომსახურებაზე დადგენილი ტარიფების პროპორციულად.

3. ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ტრანზიტის უზრუნველყოფისათვის დანაკარგების დაფარვის მიზნით დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ შესყიდული ელექტროენერჯის მოცულობაზე გადაცემის მომსახურება არ ანაზღაურდება. (04.03.2014).

მუხლი 14¹¹. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის უფლებამოსილება სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ხაზების ხელმისაწვდომი გამტარუნარიანობის დადგენაში (04.03.2014).

1. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად და პარალელურ რეჟიმში მუშაობის შესაბამისი ხელშეკრულების საფუძველზე დაადგინოს გამტარუნარიანობა და მისი ხელმისაწვდომი მოცულობა (ATC) სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ხაზების (გარდა სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ხაზისა) მიხედვით.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული უფლებამოსილების რეალიზაციის შემთხვევაში, კონკრეტული საანგარიშო პერიოდისთვის სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ხაზის სატრანზიტოდ ნებადართული გამტარუნარიანობა განისაზღვრება შემდეგი ფორმულის მიხედვით:

$$\text{Transit ATC} = \text{ATC} * 0,90 - \sum \text{Import}, \text{ სადაც}$$

Transit ATC - არის სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ხაზის სატრანზიტოდ ნებადართული გამტარუნარიანობა კონკრეტული საანგარიშო პერიოდისთვის;

ATC - არის იგივე სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ხაზის გამტარუნარიანობის ხელმისაწვდომი მოცულობა დადგენილი ამ მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად იგივე საანგარიშო პერიოდისთვის;

$\sum \text{Import}$ - არის იგივე სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ხაზით იგივე საანგარიშო პერიოდისთვის დაგეგმილი იმპორტის ჯამური მოცულობა ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) საპროგნოზო ბალანსის მიხედვით.

ამასთან, ელექტროენერჯის ისეთი იმპორტი, რომელიც ემსახურება ელექტროენერჯის ექსპორტის უზრუნველყოფას იმავე საანგარიშო პერიოდში, ნებისმიერ შემთხვევაში იზღუდება სატრანზიტოდ ნებადართული გამტარუნარიანობის მოცულობით, მიუხედავად იმპორტზე ხელშეკრულების რეგისტრაციისა.

3. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ხაზის გამტარუნარიანობისა და მისი ხელმისაწვდომი მოცულობის დასადგენად გამოიყენება ამ წესების 14¹⁵ მუხლის შესაბამისი დებულებები. (04.03.2014).

მუხლი 14¹². პრიორიტეტულობის ჯგუფები (04.03.2014).

1. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზით ელექტროენერჯის ექსპორტის უზრუნველსაყოფად პრიორიტეტულობა და უპირატესობა განისაზღვრება შემდეგი კლებადი თანმიმდევრობით:

ა) ავარიულ სიტუაციებში ელექტროენერჯის ექსპორტი ან იმპორტი;

ბ) საქართველოში 2010 წლის შემდეგ აშენებული, განახლებადი ენერჯის წყაროებზე მომუშავე ელექტროსადგურის (მათ შორის, ჰიდროელექტროსადგურის) მიერ გამომუშავებული ელექტროენერჯის ექსპორტი, თუ ასეთი ელექტროენერჯის ექსპორტისთვის გაფორმებულია ამ

წესების მე-14¹ მუხლის მე-9 პუნქტით გათვალისწინებული მრავალწლიანი ხელშეკრულება – მითითებული ხელშეკრულებით გათვალისწინებული პერიოდის განმავლობაში;

გ) საქართველოში 2010 წლის შემდეგ აშენებული, განახლებადი ენერჯის წყაროებზე მომუშავე, ისეთი ელექტროსადგურის (მათ შორის, ჰიდროელექტროსადგურის) მიერ გამომუშავებული ელექტროენერჯის ექსპორტი, რომლის ექსპლუატაციაში შესვლის და კომერციული გამოყენების დაწყების დღიდან არ გასულა 10 წელი, თუ ასეთი ელექტროენერჯის ექსპორტისთვის არ არის გაფორმებული ამ წესების მე-14¹ მუხლის მე-9 პუნქტით გათვალისწინებული მრავალწლიანი ხელშეკრულება. ამავე პრიორიტეტულობის ჯგუფს, ასევე განეკუთვნება მშენებლობის პროცესში მყოფი განახლებადი ენერჯის წყაროზე მომუშავე ელექტროსადგურის (მათ შორის, ჰიდროელექტროსადგურის) მიერ, გამომუშავებული ელექტროენერჯის ექსპორტი, თუ:

გ.ა) ასეთი მშენებლობის პროცესში მყოფი ელექტროსადგურის მშენებლობაზე საქართველოს მთავრობასთან გაფორმებულია შეთანხმება და,

გ.ბ) ასეთი ელექტროენერჯის ექსპორტისთვის არ არის გაფორმებული ამ წესების 14¹ მუხლის მე-9 პუნქტით გათვალისწინებული მრავალწლიანი ხელშეკრულება.

დ) საქართველოს სხვა ელექტროსადგურების მიერ გამომუშავებული ელექტროენერჯის ან საქართველოში იმპორტირებული ელექტროენერჯის ექსპორტი, ტრანზიტი, რეექსპორტი, რაც არ არის გათვალისწინებული ამ პუნქტის „ა“, „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტებით.

1¹ ამ მუხლის პირველი პუნქტის „გ“ და „დ“ ქვეპუნქტებში მითითებული პრიორიტეტულობის ჯგუფს მიკუთვნებული ელექტროსადგურების მიერ გამომუშავებული ელექტროენერჯის ექსპორტის განხორციელება დასაშვებია, თუ მოპოვებულია შესატყვისი საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობით სარგებლობის უფლება, ამ წესების და სპეციალური აუქციონის წესების შესაბამისად. (27.03.2015).

1². ამ მუხლის პირველი პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ელექტროსადგურის მიერ გამომუშავებული ელექტროენერჯის მოცულობა ექსპორტის მიზნით სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობის, ასევე შიდა შემზღუდავი რესურსის განაწილებაში მონაწილეობს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ არსებობს ზემოთხსენებული ელექტროენერჯის ექსპორტის სრულად ან ნაწილობრივ დასაკმაყოფილებლად საჭირო ხელმისაწვდომი საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობა, მიუხედავად იმისა რომ აღნიშნული ელექტროსადგურის მშენებლობაზე და/ან ოპერირებაზე საქართველოს მთავრობასთან გაფორმებული შეთანხმების (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) პირობები არ ზღუდავს მის მიერ გამომუშავებული ელექტროენერჯის ექსპორტს წლის შესაბამის პერიოდში. (27.03.2015).

2. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზით ელექტროენერჯის ექსპორტის უზრუნველყოფის მიზნით ამ მუხლის პირველ პუნქტში განსაზღვრული პრიორიტეტულობის მომდევნო რიგის (ჯგუფის) დაკმაყოფილება იწყება მხოლოდ წინა რიგის (ჯგუფის) პრიორიტეტის სრულად დაკმაყოფილების შემდეგ.

3. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის მიმართ არ გამოიყენება ამ წესების 14³ და 14⁴ მუხლებით გათვალისწინებული დებულებები, გარდა საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის განაწილებასთან დაკავშირებული მოთხოვნებისა. (27.03.2015).

4. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული თითოეული პრიორიტეტულობის ჯგუფის ელექტროენერჯის ექსპორტისთვის მოპოვებული/განაწილებული გამტარუნარიანობა გამოიყენება მხოლოდ იგივე ჯგუფის ელექტროენერჯის ექსპორტისთვის. გამოწვევისას ასეთი ექსპორტის უზრუნველყოფის მიზნით საბალანსო ელექტროენერჯის შეძენა იმ ვადით, რომელიც საჭიროა სისტემათაშორისო ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის გამორთვის ან ტვირთის შესაბამისად შემცირებისთვის. (04.03.2014).

მუხლი 14¹³. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ხაზის გამტარუნარიანობის კატეგორიები (04.03.2014).

1. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის განსაზღვრის, დახასიათების და განაწილების მიზნებისთვის გამოიყენება სიმძლავრის შემდეგი ძირითადი კატეგორიები:

ა) სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობა (ქსელის გამტარუნარიანობა – „NTC“ (Net Transfer Capacity));

ბ) სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის არახელმისაწვდომი მოცულობა (არახელმისაწვდომი სიმძლავრე) ან „NAC“ (Non-Available Capacity);

გ) სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის ხელმისაწვდომი მოცულობა (შემდეგში: „ხელმისაწვდომი მოცულობა“) ან (ხელმისაწვდომი გადასაცემი სიმძლავრე - „ATC“ (Available Transfer Capacity));

დ) წინასწარი პრიორიტეტულობით გადანაწილებული მოცულობა („AAC“ (Already Allocated Capacity));

ე) სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის განაწილებული მოცულობა (სიმძლავრის განაწილება) ან „ALC“ (Allocated Capacity).

2. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობა (ქსელის გამტარუნარიანობა – „NTC“ (Net Transfer Capacity) წარმოადგენს სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის მთლიან გამტარუნარიანობას/პროგრამას, რომელიც აკმაყოფილებს შესაბამისი გადამცემი სისტემების მიერ გარკვეული დროის პერიოდისათვის, აქტიური სიმძლავრის ნაკადის მიმართულებით დაწესებული უსაფრთხოების სტანდარტებს.

3. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის არახელმისაწვდომი მოცულობა (არახელმისაწვდომი სიმძლავრე) ან „NAC“ (Non-Available Capacity) არის სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის ის ნაწილი, რომელიც საქართველოს და შესაბამისი მეზობელი ქვეყნის ენერგეტიკულ სისტემათა ოპერატორების ერთობლივი შეთანხმებით, ექსპორტისთვის არ არის ხელმისაწვდომი, იმ სპეციფიკური ტექნიკური და უსაფრთხოების პრობლემების გამო, რომელთა მოგვარებაც შესატყვისი საექსპორტო პერიოდისთვის შეუძლებელია.

4. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის ხელმისაწვდომი მოცულობა (ხელმისაწვდომი გადასაცემი სიმძლავრე) ან „ATC“ (Available Transfer Capacity) გულისხმობს NTC-ის ნაწილს, რომელიც

შემდგომი კომერციული საქმიანობებისათვის ყოველი განაწილების ფაზის შემდეგ რჩება ხელმისაწვდომი და შეთავაზებულია მომხმარებლებისათვის ასათვისებლად. ATC გამოითვლება, როგორც სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობას გამოკლებული არახელმისაწვდომი მოცულობა ($NTC-NAC=ATC + ALC$).

5. წინასწარი პრიორიტეტულობით გადანაწილებული მოცულობა ან „AAC“ (Already Allocated Capacity) არის სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის ხელმისაწვდომი მოცულობა, რომელიც წინასწარ გადანაწილდება პრიორიტეტულობის მიხედვით საქართველოში 2010 წლის შემდეგ აშენებული, განახლებადი ენერჯის წყაროებზე მომუშავე, ელექტროსადგურის მიერ გამომუშავებული ელექტროენერჯის ექსპორტის მოცულობაზე, თუ ასეთი ელექტროენერჯის ექსპორტისთვის გაფორმებულია ამ წესების 14¹ მუხლის მე-9 პუნქტით გათვალისწინებული მრავალწლიანი ხელშეკრულება გადაცემა-დისპეტჩერიზაციის მომსახურებაზე – მითითებული ხელშეკრულებით გათვალისწინებული პერიოდის განმავლობაში. იმ შემთხვევაში, თუ ხელმისაწვდომი მოცულობა ნაკლებია ვიდრე წინასწარი პრიორიტეტულობით გადანაწილებული მოცულობა, მისი განაწილება ხორციელდება სპეციალური აუქციონის მეშვეობით, ამ წესების 14¹⁷ მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილი პროცედურების შესაბამისად.

6. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის განაწილებული მოცულობა (განაწილებული სიმძლავრე) ან „ALC“ (Allocated Capacity) არის, სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის სიმძლავრის მოცულობა, რომელიც განაწილებულია კონკრეტული დროის პერიოდისთვის. ALC მოიცავს AAC-ის მოცულობას ($NTC-NAC=ATC+ALC$). (04.03.2014).

მუხლი 14¹⁴. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ხაზის გამტარუნარიანობის განაწილების მიზნებისთვის გამოყენებული ძირითადი ცნებები (04.03.2014).

1. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ხაზის გამტარუნარიანობის განაწილების მიზნებისთვის გამოყენებულია შემდეგი ძირითადი ცნებები:

ა) „CAA“ (Capacity for Allocation by Auction) - არის სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის აუქციონის წესით გასანაწილებელი მოცულობა, რომელიც შეიძლება იყოფოდეს ცალ-ცალკე ნაწილებად მინიმალური სიმძლავრის და მაქსიმალური სიმძლავრის გამოყენების მიხედვით („CAA“-ს კომპონენტები);

ბ) ამოღებულია. (27.03.2015).

გ) ამოღებულია. (27.03.2015).

დ) ამოღებულია. (27.03.2015).

ე) ამოღებულია. (27.03.2015).

2. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის აუქციონის წესით გასანაწილებელი მოცულობა ან „CAA“ (Capacity for Allocation by Auction) ეტოლება:

ა) საწყის ხელმისაწვდომ მოცულობას (საწყისი ATC) – იმ შემთხვევაში, თუ საწყისი

ხელმისაწვდომი მოცულობა (საწყისი ATC) უფრო ნაკლებია, ვიდრე წინასწარი პრიორიტეტულობით გადანაწილებული მოცულობა ან/და ასეთი მოცულობების ჯამი, როგორც ეს განსაზღვრულია ამ წესების 14¹⁵ მუხლის მე-2 პუნქტით;

ბ) კალენდარული წლის 1 ნოემბრიდან მომდევნო მე-16 სამუშაო დღის მდგომარეობით არსებულ ნარჩენ ხელმისაწვდომ მოცულობას (ნარჩენი ATC) – იმ შემთხვევებში, რომლებიც განსაზღვრულია ამ წესების 14¹⁷ მუხლის მე-3 პუნქტით;

გ) ამ პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტში მითითებული შემთხვევის გარდა, ნებისმიერ სხვა ნარჩენ ხელმისაწვდომ მოცულობას (ნარჩენი ATC), თუ იგი აღემატება ნულს საანგარიშო კალენდარული წლის ერთი ან/და რამდენიმე საანგარიშო პერიოდისთვის, ამასთან აღნიშნული ნარჩენი ხელმისაწვდომი მოცულობის განაწილება ხორციელდება წინამდებარე წესების მიხედვით;

დ) ნებისმიერი მომენტისთვის ALC"-ის სრულად ან ნაწილობრივ გამოთავისუფლების შედეგად წარმოქმნილ ხელმისაწვდომ ATC"-ის მოცულობას, აუქციონი ტარდება მხოლოდ ასეთი გამოთავისუფლებული „ALC“-ის მოცულობაზე და მისი გამოთავისუფლების პერიოდზე;

ე) არაგეგმიური შეზღუდვის („NTC“ შემცირება ან „NAC“ გაზრდა) შედეგად ხელახლა განსაზღვრულ „CAA“-ს სათანადო მოცულობას/მოცულობებს, თუ საანგარიშო კალენდარული წლის განმავლობაში ადგილი აქვს საქართველოს კანონმდებლობით ან საქართველოსა და მეზობელი ქვეყნის ენერგოსისტემების დისპეტჩერიზაციაზე უფლებამოსილ დაწესებულებათა შორის შეთანხმებით გათვალისწინებული სპეციფიკური გარემოებების გამო „NTC“-ის შემცირებას ან/და „NAC“-ის გაზრდას იგივე გარემოებების გამო და საჭირო ხდება „ALC“-ის განტვირთვა, პრიორიტეტულობის ჯგუფებისთვის დადგენილი რიგის მიხედვით. აუქციონი ასეთ შემთხვევაში ცხადდება იმ საანგარიშო პერიოდზე (საანგარიშო კალენდარული წლის კალენდარული თვე, თვეები), რომელზეც ვრცელდება არაგეგმიური შეზღუდვა („NTC“ შემცირება ან „NAC“ გაზრდა). ამ შემთხვევაში, ანულირდება შეზღუდვის ქვეშ მყოფი პერიოდისთვის უკვე განაწილებული გამტარუნარიანობის მოცულობები იმ მონაწილეებისთვის, რომლებიც მიეკუთვნებიან ბაზრის წესების 14¹² მუხლის პირველი პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ პრიორიტეტულობის ჯგუფს, ხოლო თუ ასეთი ანულირება არ არის საკმარისი „ALC“-ის საჭირო დონეზე განტვირთვისთვის, მაშინ გამტარუნარიანობის მოცულობები ანულირდება აგრეთვე იმ მონაწილეებისთვის, რომლებიც მიეკუთვნებიან ბაზრის წესების 14¹² მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრულ მომდევნო ზემდგომ პრიორიტეტულობის ჯგუფს, „ALC“-ის საჭირო დონეზე განტვირთვამდე; **(08.06.2015)**.

ვ) ტრანზიტის მიღების არაგეგმიური შეზღუდვის (ამ წესების 14¹¹ მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ დადგენილი სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ხაზის ხელმისაწვდომი მოცულობის შემცირება) შედეგად ტრანზიტის მიზნებისთვის ხელახლა განსაზღვრულ „CAA“-ს სათანადო მოცულობას/მოცულობებს, თუ საანგარიშო კალენდარული წლის განმავლობაში ადგილი აქვს ბაზრის წესების 14¹¹ მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ დადგენილი სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ხაზის ხელმისაწვდომი მოცულობის შემცირებას და საჭირო ხდება ტრანზიტით დაკავებულ ნაწილში „ALC“-ის განტვირთვა. აუქციონი ასეთ შემთხვევაში ცხადდება იმ საანგარიშო პერიოდზე (საანგარიშო კალენდარული წლის კალენდარული თვე, თვეები), რომელზეც ვრცელდება ტრანზიტის მიღების არაგეგმიური შეზღუდვა. ამ შემთხვევაში, ანულირდება ტრანზიტის მიღების შეზღუდვის ქვეშ მყოფი პერიოდისთვის ტრანზიტის დამკვეთ პირთა შორის უკვე განაწილებული გამტარუნარიანობის მოცულობები. **(08.06.2015)**.

3. თუ არაგეგმიურ შეზღუდვას („NTC“ შემცირება ან „NAC“ გაზრდა) ადგილი აქვს საანგარიშო

პერიოდის დაწყებამდე 5 სამუშაო დღით ადრე ან/და საანგარიშო პერიოდის დროს და საჭირო ხდება "ALC"-ის განტვირთვა, მაშინ "ALC"-ის განტვირთვა ხდება ბაზრის წესების 14¹² მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრული პრიორიტეტულობის ჯგუფების დადგენილი რიგის მიხედვით, დაწყებული პრიორიტეტულობის ბოლო (14¹² მუხლის პირველი პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტი) ჯგუფიდან, პრეტენდენტების მიერ აუქციონში წარმოდგენილი ფასების შესაბამისად, მინიმალური ოდენობიდან მაქსიმალურამდე. იმ შემთხვევაში, თუ "ALC"-ის განაწილება რომელიმე პრიორიტეტულობის ჯგუფის ფარგლებში განხორციელდა ანაზღაურების გარეშე, მაშინ ALC"-ის განტვირთვა ხდება შესაბამისი პრიორიტეტულობის ჯგუფს მიკუთვნებული ექსპორტიორების/რეექსპორტიორების/ტრანზიტორებს მიერ შესაბამისი პერიოდისათვის წარმოდგენილი განაცხადების პროპორციულად". (08.06.2015).

მუხლი 14¹⁵. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ხაზის გამტარუნარიანობის განაწილების მომზადების ეტაპები (04.03.2014).

1. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი არაუგვიანეს ყოველი წლის 1 აგვისტოსი განსაზღვრავს და საჯაროდ აცხადებს (ვებგვერდზე www.gse.com.ge ინფორმაციის განთავსებით) მომდევნო კალენდარული წლისთვის (წლებისთვის) სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობას (NTC), ასევე მომდევნო კალენდარული წლისთვის (წლებისთვის), საანგარიშო პერიოდების მიხედვით, ATC-ის, ALC-ის, NAC-ის მოცულობებს და ექსპორტის მიმართულებებს.

2. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ყოველი წლის 1 აგვისტოდან 15 სამუშაო დღის ვადაში საწყის ხელმისაწვდომ მოცულობას (ATC) აკლავს წინასწარი პრიორიტეტულობით გადანაწილებულ მოცულობას (AAC) და განსაზღვრავს სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის მომდევნო კალენდარული წლისთვის (წლებისთვის), საანგარიშო პერიოდების მიხედვით, განაწილებულ მოცულობას (ALC) და ATC-ის ნარჩენ მოცულობას. იმ შემთხვევაში, თუ საწყისი ხელმისაწვდომი მოცულობა (ATC) უფრო ნაკლებია, ვიდრე წინასწარი პრიორიტეტულობით გადანაწილებული მოცულობა ან/და ასეთი მოცულობების ჯამი, საწყისი ხელმისაწვდომი მოცულობის განაწილება ხორციელდება სპეციალური აუქციონის მეშვეობით, ამ წესების 14¹⁷ მუხლით დადგენილი პროცედურების შესაბამისად. ყველა დანარჩენ შემთხვევაში, ყოველი წლის 1 სექტემბრამდე დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი საჯაროდ (ვებ-გვერდზე www.gse.com.ge ინფორმაციის განთავსებით) აცხადებს მომდევნო კალენდარული წლის, საანგარიშო პერიოდების მიხედვით, NTC-ის, ATC-ის, ALC-ის (მ.შ. AAC-ის) და NAC-ის განახლებულ მოცულობებს.

3. ყოველი წლის 1 ნოემბრამდე პრეტენდენტი ექსპორტიორი და ტრანზიტის დამკვეთი საწარმო (შემდეგში – პრეტენდენტი) ვალდებულია წარადგინოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან განაცხადი ნარჩენი ხელმისაწვდომი მოცულობის მის მიერ ასათვისებელი ოდენობის (მოთხოვნილი მოცულობა) თაობაზე.

4. იმ შემთხვევებში, როდესაც მოთხოვნილი მოცულობა აღემატება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ გამოცხადებულ ნარჩენ ხელმისაწვდომ მოცულობას, ან/და პრეტენდენტის მიერ ხელმოწერილი და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან რეგისტრირებული ექსპორტის პირდაპირი ხელშეკრულებ(ებ)ის მოცულობ(ებ)ას, ასევე პრეტენდენტის მიერ წარმოდგენილი ინფორმაციიდან, ნათელია, რომ იგი იმყოფება გაკოტრების რეჟიმში, ან ლიკვიდაციის პროცესში, ან/და აქვს საჯარო სამართლებრივი შეზღუდვა, აგრეთვე თუ განაცხადი არ შეესაბამება ამ წესების

14¹⁶ მუხლის პირველი პუნქტით, ან/და მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილ მოთხოვნებს, ან არ არის წარმოდგენილი სრულად, ან/და შესაბამის პრეტენდენტს არ აქვს მოპოვებული ამ წესების შესაბამისად საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობით ან სატრანზიტოდ ნებადართული გამტარუნარიანობით სარგებლობის უფლება, განაცხადი ვერ მიიღებს მონაწილეობას განაწილების პროცესში. ამასთან, პრეტენდენტს უფლება აქვს შეცვალოს ან გაიწვიოს (გააუქმოს) წარდგენილი განაცხადი ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული ვადის გასვლამდე. **(27.03.2015).**

5. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი განაცხადების წარდგენის ვადის ამოწურვიდან 10 სამუშაო დღეში ამოწმებს მიღებულ განაცხადებსა და თანდართულ დოკუმენტაციას და ხარვეზების არარსებობის შემთხვევაში, ორი სამუშაო დღის ვადაში არეგისტრირებს მათ (განაცხადის რეგისტრაციის ვადა).

6. ნარჩენი ხელმისაწვდომი მოცულობის განაწილებაში მონაწილეობას იღებენ მხოლოდ რეგისტრირებული განაცხადები. ნარჩენი ხელმისაწვდომი მოცულობის განაწილება ხორციელდება განაცხადების რეგისტრაციის ვადის ამოწურვიდან სამი სამუშაო დღის ვადაში. **(04.03.2014).**

**მუხლი 14¹⁶. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ხაზის გამტარუნარიანობის განაწილებისთვის წარსადგენი ფორმები და საბუთები
(04.03.2014).**

1. ამ წესების 14¹⁵ მუხლის მე-3 პუნქტით განსაზღვრულ განაცხადის ფორმას ამტკიცებს და თავის ვებგვერდზე (www.gse.com.ge) აქვეყნებს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი. განაცხადი უნდა შეიცავდეს შემდეგ ინფორმაციას: **(27.03.2015).**

ა) რეკვიზიტები (დასახელება, საიდენტიფიკაციო კოდი (ფიზიკური პირის შემთხვევაში პირადი ნომერი), ფაქტიური მისამართი, საკონტაქტო მონაცემები); **(27.03.2015).**

ბ) მითითება იმის შესახებ თუ პრიორიტეტულობის რომელ ჯგუფს მიეკუთვნება პრეტენდენტის მიერ ექსპორტზე გასატანი ელექტროენერგია (გენერაციის ობიექტების მითითებით). იმ შემთხვევაში, თუ პრეტენდენტს ექსპორტზე გააქვს რამდენიმე პრიორიტეტის ჯგუფზე მიკუთვნებული ელექტროენერგია, იგი ვალდებულია თავისი განაცხადით გათვალისწინებული მოცულობა დაყოს აღნიშნული ჯგუფების მიხედვით, წინააღმდეგ შემთხვევაში განაცხადის განხილვა არ მოხდება; **(27.03.2015).**

გ) მოთხოვნილი მოცულობა დაყოფილი კონკრეტული საანგარიშო პერიოდების (თვეების) მიხედვით. მოთხოვნილი მოცულობა არ შეიძლება აღემატებოდეს გამოქვეყნებულ ნარჩენ ხელმისაწვდომ მოცულობას რომელიმე თვისთვის, ასევე პრეტენდენტის მიერ ხელმოწერილ და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან რეგისტრირებული ექსპორტის პირდაპირი ხელშეკრულებ(ებ)ის მოცულობ(ებ)ას. **(27.03.2015).**

2. განაცხადს თან უნდა დაერთოს შემდეგი დოკუმენტაცია:

ა) ექსპორტიორის, ან ტრანზიტის დამკვეთი პირის შემთხვევაში – ინფორმაცია საჯარო შეზღუდვის არსებობის შესახებ, აგრეთვე ინფორმაცია იმის შესახებ, რომ პრეტენდენტი არ იმყოფება გაკოტრების, ან ლიკვიდაციის პროცესში, გაცემული სათანდო უფლებამოსილების მქონე ორგანოების მიერ;

ბ) ექსპორტიორის შემთხვევაში, დამატებით წარმოსადგენია ინფორმაცია იმ ხელშეკრულებებისა და დოკუმენტების შესახებ, რომლებიც საჭიროა ექსპორტის უზრუნველსაყოფად: **(27.03.2015).**

ბ.ა) საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაციის შესახებ; **(27.03.2015).**

- ბ.ბ) ელექტროენერჯის ექსპორტზე სათანადო წესით რეგისტრირებული პირდაპირი ხელშეკრულების შესახებ; **(27.03.2015)**.
- ბ.გ) ელექტროენერჯის ექსპორტზე სათანადო წესით რეგისტრირებული ხელშეკრულების შესახებ; **(27.03.2015)**.
- ბ.დ) ელექტროენერჯის გადაცემის მომსახურებაზე სათანადო წესით რეგისტრირებული პირდაპირ ხელშეკრულებაზე; **(27.03.2015)**.
- ბ.ე) ელექტროენერჯის დისპეტჩერიზაციის მომსახურებაზე სათანადო წესით რეგისტრირებული პირდაპირ ხელშეკრულებაზე; **(27.03.2015)**.
- გ) ტრანზიტის დამკვეთი პირის შემთხვევაში დამატებით წარმოსადგენია: **(27.03.2015)**.
- გ.ა) შესაბამის უფლებამოსილ ლიცენზიატთან გაფორმებული ტრანზიტის უზრუნველყოფის შესახებ ხელშეკრულება; **(27.03.2015)**.
- გ.ბ) შესაბამისი ხელშეკრულება ელექტროენერჯის მიმღებ პირსა და ტრანზიტის დამკვეთს შორის ტრანზიტული ელექტროენერჯის ყიდვა-გაყიდვაზე/მიწოდებაზე; **(27.03.2015)**.
- გ.დ) ინფორმაცია სათანადო წესით რეგისტრირებული ტრანზიტის გადახრებზე ამ წესების 14^ბ მუხლით გათვალისწინებულ ელ.ენერჯის ექსპორტის და იმპორტის ხელშეკრულებებზე; **(27.03.2015)**.
- გ.ე) იმ შემთხვევაში თუ ტრანზიტს არ ახორციელებს თავად ელ.ენერჯის მწარმოებელი პირი, ასევე წარმოსადგენია შესაბამისი ხელშეკრულება ელექტროენერჯის მიწოდებელსა (გამყიდველს) და ტრანზიტის დამკვეთს შორის ტრანზიტული ელექტროენერჯის შესყიდვაზე/მიწოდებაზე; **(27.03.2015)**.
- დ) ელექტროენერჯის რეექსპორტის შემთხვევაში, ამ მუხლის „ა“, „ბ.ა“, „ბ.გ“, „ბ.დ“ და „ბ.ე“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ინფორმაციის გარდა, დამატებით წარმოსადგენია ინფორმაცია ელექტროენერჯის იმპორტზე სათანადო წესით რეგისტრირებულ ხელშეკრულებაზე; **(27.03.2015)**.
- ე) ამ წესების 14¹² მუხლის პირველი პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული მშენებლობის პროცესში მყოფი განახლებადი ენერჯის წყაროზე მომუშავე ელექტროსადგურის მიერ გამოიმუშავებული ელექტროენერჯის ექსპორტის შემთხვევაში, სავალდებულოა შემდეგი მოთხოვნების შესრულება:
- ე.ა) სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) გათვალისწინებული ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის განაწილების შედეგად ამ პუნქტის „ე“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ელექტროენერჯის ექსპორტისთვის მოპოვებული გამტარუნარიანობის მთელ მოცულობაზე გადაიხდება დისპეტჩერიზაციის და გადაცემის მომსახურების ანაზღაურება, მიუხედავად იმისა რამდენად სრულად იქნება გამოყენებული და ათვისებული მოპოვებული გამტარუნარიანობა (განხორციელებული ელექტროენერჯის ექსპორტი). გამონაკლისია მხოლოდ ისეთი შემთხვევები, როდესაც ექსპორტის შეზღუდვა გამოწვეულია დისპეტჩერიზაციის ან გადაცემის ლიცენზიატის ბრალით ან სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) გათვალისწინებული ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის (როგორც საქართველოს, ისე შესაბამისი უცხო ქვეყნის მონაკვეთის) ტექნიკური გაუმართაობით მისი ექსპლუატაციაში მიღებიდან ერთი წლის განმავლობაში - ასეთ გამონაკლის შემთხვევებში დისპეტჩერიზაციის და გადაცემის მომსახურების ასანაზღაურებელი საფასურის ოდენობა შემცირდება შეზღუდვის ზემოქმედების პერიოდში/მოცულობით. **(02.07.2014)**.
- ე.ბ) სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) გათვალისწინებული ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის განაწილების შედეგად ამ პუნქტის „ე“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ელექტროენერჯის ექსპორტისთვის მოპოვებული გამტარუნარიანობის მთელ მოცულობაზე დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს გამტარუნარიანობის განაწილების შედეგების გამოცხადებიდან 5 დღის ვადაში წარედგინება საბანკო გარანტიები ყველა შესაბამისი ლიცენზიატის მიმართ, რომლებიც უნდა ფარავდეს დისპეტჩერიზაცია/გადაცემის

მომსახურების მთელ ჯამურ საფასურს (შესაბამისი ლიცენზიატების მიხედვით) ამ პუნქტის „ე“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ელექტროენერჯის ექსპორტისთვის მოპოვებული გამტარუნარიანობის მთელ მოცულობაზე (ექსპორტის მთლიან პერიოდზე). საბანკო გარანტიის პირობები წინასწარ უნდა იქნეს შეთანხმებული დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან და იგი უნდა იძლეოდეს შესაბამისი ლიცენზიატის პირველივე მოთხოვნისთანავე საგარანტიო თანხის უპირობოდ მიღების შესაძლებლობას. საბანკო გარანტია გაცემული უნდა იქნეს საქართველოში ლიცენზირებული კომერციული ბანკის მიერ ან „ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციის (OECD)“ წევრ ნებისმიერ ქვეყანაში მოქმედი ბანკის მიერ, რომლის გარანტიაც კონტრ-გარანტიის საფუძველზე, გადაზღვეულია საქართველოში ლიცენზირებული კომერციული ბანკის მიერ.

ვ) ელექტროენერჯის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ, საჭიროების შემთხვევაში, შესაძლებელია მოთხოვნილ იქნეს დამატებითი საბუთების ან მონაცემების წარმოდგენა.

2¹. ამოღებულია. (08.06.2015).

3. ექსპორტიორისათვის (რეექსპორტიორისთვის) ან ტრანზიტის დამკვეთი პირისთვის ამ მუხლით გათვალისწინებული ხაზის გამტარუნარიანობის მის მიერ მოთხოვნილ მოცულობაზე ნაკლები მოცულობით განაწილების შემთხვევაში, ასეთი პირი (ექსპორტიორი, რეექსპორტიორი, ტრანზიტის დამკვეთი საწარმო) ვალდებულია განაწილების შედეგების გამოქვეყნებიდან არაუგვიანეს 5 სამუშაო დღისა წარუდგინოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს დადგენილი წესით ხელმოწერილი ყველა შესაბამისი (ამ მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად) ხელშეკრულების ცვლილება- განაწილების შედეგების მიხედვით მისთვის ფაქტიურად განაწილებული გამტარუნარიანობის მოცულობის შესაბამისად, ხოლო ამ მუხლის 2¹ პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში შესაბამისი პირი უფლებამოსილია შეამციროს საბანკო გარანტიის მოცულობა შესაბამისი ოდენობით და დამატებით წარმოადგინოს იგი დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან არსებულის ჩასანაცვლებლად ან არსებულთან ერთად გამოსაყენებლად. (27.03.2015).

მუხლი 14¹⁷. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ხაზის გამტარუნარიანობის განაწილების წესი (04.03.2014).

1. იმ შემთხვევაში, თუ კონკრეტული სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის არსებული რომელიმე საანგარიშო პერიოდისთვის არ აღმოჩნდება საკმარისი ამ წესების 14¹² მუხლის პირველი პუნქტის რომელიმე ერთი ქვეპუნქტით გათვალისწინებული პრიორიტეტულობის ჯგუფის („ბ“, „გ“ ან „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული პრიორიტეტულობის ჯგუფის) ყველა პრეტენდენტის დასაკმაყოფილებლად, მაშინ ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის არსებული არასაკმარისი გამტარუნარიანობა ნაწილდება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ ამ წესების 14¹² მუხლის პირველ პუნქტში განსაზღვრული პრიორიტეტულობის რიგითობის დაცვით ჩატარებული სპეციალური აუქციონის შედეგების მიხედვით. (27.03.2015).

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის არსებული არასაკმარისი გამტარუნარიანობის განაწილების წესები გამოიყენება ხაზის გამტარუნარიანობის იმ ნაშთის (ნარჩენი თავისუფალი მოცულობის) მიმართ, რომელიც რჩება პრიორიტეტულობის მომდევნო რიგის (ჯგუფის) დასაკმაყოფილებლად წინა რიგის (ჯგუფის) პრიორიტეტის სრულად დაკმაყოფილების შემდეგ.

3. იმ შემთხვევაში, როდესაც ნარჩენი ხელმისაწვდომი მოცულობა სრულად ნაწილდება ამ წესების 14¹² მუხლის პირველ პუნქტში მოცემული პრიორიტეტების რომელიმე ჯგუფის ფარგლებში ისე, რომ სრულად აკმაყოფილებს შესაბამისი ჯგუფის პრეტენდენტ ექსპორტიორთა და ტრანზიტის დამკვეთების (რეექსპორტის განმახორციელებელთა) მოთხოვნილ მოცულობებს, აუქციონი არ ტარდება და ნარჩენი ხელმისაწვდომი მოცულობა ნაწილდება სათანადო პრიორიტეტულობის ჯგუფის წევრებზე მოთხოვნილი მოცულობების შესაბამისად. სხვა შემთხვევებში ნარჩენი ხელმისაწვდომი მოცულობის განაწილება ხორციელდება ამ მუხლისა და სპეციალური აუქციონის პროცედურების შესაბამისად. (27.03.2015).

4. თუ აუქციონი იმართება ხელმისაწვდომი მოცულობის (ATC) აუქციონის გარეშე განაწილების ეტაპის შედეგების მიხედვით, მაშინ აუქციონში მონაწილეობისა და პრეტენდენტის სტატუსით სარგებლობის უფლება, შესატყვის საანგარიშო პერიოდებსა და „CAA“-ს მოცულობებზე, ენიჭება მხოლოდ იმ პირებს, რომელთა რეგისტრირებული განაცხადების დაკმაყოფილება ვერ განხორციელდა ხელმისაწვდომი მოცულობის (ATC) აუქციონის გარეშე განაწილების ეტაპზე. (04.03.2014).

მუხლი 14¹⁸. ხელმისაწვდომი მოცულობის (ATC) აუქციონის გარეშე და აუქციონის გზით განაწილების შემთხვევები (04.03.2014).

1. ხელმისაწვდომი მოცულობა (ATC) აუქციონის გარეშე განაწილების ეტაპზე შეიძლება განაწილდეს შემდეგ შემთხვევებში და წესით:

ა) თუ ამ წესების 14¹² მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული პრიორიტეტულობის ჯგუფის ფარგლებში წარდგენილი და რეგისტრირებული განაცხადებით მოთხოვნა არ აღემატება შესაბამისი საანგარიშო პერიოდისთვის ხელმისაწვდომი მოცულობის (ATC) შესატყვის კომპონენტებს და ამავდროულად არ აღემატება იგივე საანგარიშო პერიოდისთვის საექსპორტოდ ნებადართულ მოცულობას - ასეთ შემთხვევაში აღნიშნული განაცხადების მოთხოვნები კმაყოფილდება სრულად;

ბ) თუ ამ წესების 14¹² მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული პრიორიტეტულობის ჯგუფის ფარგლებში წარდგენილი და რეგისტრირებულია მხოლოდ ერთი განაცხადი და მისი მოთხოვნა აღემატება შესაბამისი საანგარიშო პერიოდისთვის ხელმისაწვდომი მოცულობის (ATC) შესატყვის კომპონენტებს ან/და აღემატება იგივე საანგარიშო პერიოდისთვის საექსპორტოდ ნებადართულ მოცულობას - ასეთ შემთხვევაში აღნიშნული განაცხადის მოთხოვნა კმაყოფილდება მხოლოდ ხელმისაწვდომი მოცულობის (ATC) შესატყვის კომპონენტის ან საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის შემზღვევით მნიშვნელობის ფარგლებში;

გ) თუ ამ წესების 14¹² მუხლის პირველი პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული პრიორიტეტულობის ჯგუფის ფარგლებში წარდგენილი და რეგისტრირებული განაცხადებით მოთხოვნა არ აღემატება წინა უპირატესობის ჯგუფის ფარგლებში ხელმისაწვდომი მოცულობის (ATC) განაწილების (მათ შორის, საჭიროების შემთხვევაში აუქციონის მეშვეობით) შედეგად შესაბამისი საანგარიშო პერიოდისთვის დარჩენილი ხელმისაწვდომი მოცულობის (ATC) შესატყვის კომპონენტებს, ასეთ შემთხვევაში აღნიშნული განაცხადების მოთხოვნები კმაყოფილდება სრულად; (27.03.2015).

დ) თუ ამ წესების 14¹² მუხლის პირველი პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული პრიორიტეტულობის ჯგუფის ფარგლებში წარდგენილი და რეგისტრირებულია მხოლოდ ერთი განაცხადი, რომლის მოთხოვნაც აღემატება წინა უპირატესობის ჯგუფის ფარგლებში ხელმისაწვდომი მოცულობის (ATC) განაწილების (მათ შორის, საჭიროების შემთხვევაში აუქციონის მეშვეობით) შედეგად შესაბამისი საანგარიშო პერიოდისთვის დარჩენილი

ხელმისაწვდომი მოცულობის (ATC) შესატყვის კომპონენტებს, ასეთ შემთხვევაში აღნიშნული განაცხადის მოთხოვნა კმაყოფილდება მხოლოდ დარჩენილი ხელმისაწვდომი მოცულობის (ATC) შესატყვისი კომპონენტის ფარგლებში; **(27.03.2015)**.

ე) ამ წესების 14¹² მუხლის პირველი პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული პრიორიტეტულობის ჯგუფის ფარგლებში წარდგენილი და რეგისტრირებული განაცხადების მოთხოვნები კმაყოფილდება სრულად, თუ ასეთი ექსპორტზე და ტრანზიტზე (რეექსპორტზე) მოთხოვნა ჯამურად არ აღემატება წინა უპირატესობის ჯგუფების ფარგლებში ხელმისაწვდომი მოცულობის (ATC) განაწილების (მათ შორის, საჭიროების შემთხვევაში აუქციონის მეშვეობით) შედეგად შესაბამისი საანგარიშო პერიოდისთვის დარჩენილი ხელმისაწვდომი მოცულობის (ATC) შესატყვის კომპონენტებს; **(27.03.2015)**.

ვ) თუ ამ წესების 14¹² მუხლის პირველი პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული პრიორიტეტულობის ჯგუფის ფარგლებში წარდგენილი და რეგისტრირებულია მხოლოდ ერთი განაცხადი, რომლის მოთხოვნაც: **(27.03.2015)**.

ვ.ა) ტრანზიტის (რეექსპორტის) შემთხვევაში - აღემატება წინა უპირატესობის ჯგუფების ფარგლებში ხელმისაწვდომი მოცულობის (ATC) განაწილების (მათ შორის, საჭიროების შემთხვევაში აუქციონის მეშვეობით) შედეგად შესაბამისი საანგარიშო პერიოდისთვის დარჩენილი ხელმისაწვდომი მოცულობის (ATC) შესატყვის კომპონენტებს, **(27.03.2015)**.

ვ.ბ) ექსპორტის შემთხვევაში - წინა უპირატესობის ჯგუფების ფარგლებში ხელმისაწვდომი მოცულობის (ATC) განაწილების (მათ შორის, საჭიროების შემთხვევაში აუქციონის მეშვეობით) შედეგად აღემატება შესაბამისი საანგარიშო პერიოდისთვის დარჩენილი ხელმისაწვდომი მოცულობის (ATC) შესატყვის კომპონენტებს, ასეთ შემთხვევებში (ვ.ა და ვ.ბ ქვეპუნქტები) განაცხადის მოთხოვნა კმაყოფილდება შესაბამისად დარჩენილი ხელმისაწვდომი მოცულობის (ATC) შესატყვის კომპონენტის მნიშვნელობის ფარგლებში; **(27.03.2015)**.

ზ) ამ წესების 14¹² მუხლის პირველი პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული პრიორიტეტულობის ჯგუფის ფარგლებში წარდგენილი და რეგისტრირებული განაცხადების მოთხოვნები ექსპორტის ნაწილში კმაყოფილდება სრულად, თუ ექსპორტზე ასეთი მოთხოვნების და იგივე საანგარიშო პერიოდისთვის ტრანზიტზე (რეექსპორტზე) მოთხოვნების ჯამი არ აღემატება წინა უპირატესობის ჯგუფების ფარგლებში ხელმისაწვდომი მოცულობის (ATC) განაწილების (მათ შორის, საჭიროების შემთხვევაში აუქციონის მეშვეობით) შედეგად შესაბამისი საანგარიშო პერიოდისთვის დარჩენილი ხელმისაწვდომი მოცულობის (ATC) შესატყვის კომპონენტებს; **(27.03.2015)**.

თ) ამ წესების 14¹² მუხლის პირველი პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული პრიორიტეტულობის ჯგუფის ფარგლებში წარდგენილი და რეგისტრირებული განაცხადების მოთხოვნები ტრანზიტის (რეექსპორტის) ნაწილში კმაყოფილდება სრულად, თუ: **(27.03.2015)**.

თ.ა) ტრანზიტზე (რეექსპორტზე) ასეთი მოთხოვნების და იგივე საანგარიშო ექსპორტზე მოთხოვნილი მოცულობის ჯამი არ აღემატება წინა უპირატესობის ჯგუფების ფარგლებში ხელმისაწვდომი მოცულობის (ATC) განაწილების (მათ შორის, საჭიროების შემთხვევაში აუქციონის მეშვეობით) შედეგად შესაბამისი საანგარიშო პერიოდისთვის დარჩენილი ხელმისაწვდომი მოცულობის (ATC) შესატყვის კომპონენტებს; **(27.03.2015)**.

თ.ბ) ტრანზიტზე ასეთი მოთხოვნები არ აღემატება იგივე საანგარიშო პერიოდისთვის სატრანზიტოდ ნებადართულ გამტარუნარიანობას. **(27.03.2015)**.

2. ყველა დანარჩენ შემთხვევაში, გარდა ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულისა, ხელმისაწვდომი მოცულობის (ATC) განაწილება ხორციელდება სპეციალური აუქციონის წესით. **(04.03.2014)**.

3. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი არ ატარებს სისტემათაშორისი გადადინებისათვის (ტრანზიტისათვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის ხელმისაწვდომი მოცულობის (ATC) განაწილების სპეციალური აუქციონს, თუ რომელიმე საანგარიშო პერიოდში ამ ხაზით გასატანი ამ წესების მოთხოვნების შესაბამისად მოპოვებული საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობისა და სატრანზიტოდ ნებადართული გამტარუნარიანობის ჯამური ოდენობა იგივე საანგარიშო პერიოდში არსებული ATC-ს მოცულობაზე ნაკლებია ან ტოლია. (27.03.2015).

4. ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, შესაბამის საანგარიშო პერიოდში ATC-ს განაწილება მოხდება ამ წესების მოთხოვნების შესაბამისად, იგივე საანგარიშო პერიოდში მოპოვებული საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობისა და სატრანზიტოდ ნებადართული გამტარუნარიანობის ოდენობების შესაბამისად. (27.03.2015).

მუხლი 14¹⁹. ხელმისაწვდომი მოცულობის (ATC) განაწილების შედეგების პუბლიკაცია (08.06.2015)

განაწილების შედეგები, NTC-ის, ATC-ის, ALC-ის (მ.შ. AAC-ის) და NAC-ის განახლებული მოცულობების სახით, ასევე ATC-ს დარჩენილი მოცულობა (ნაშთი) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ ორი სამუშაო დღის ვადაში ცხადდება საჯაროდ (ვებგვერდზე www.gcat.com.ge ინფორმაციის განთავსებით). დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი უფლებამოსილია ATC-ს დარჩენილი მოცულობის (ნაშთის) განაწილების მიზნით, ყოველი ან ნებისმიერი მომდევნო საანგარიშო პერიოდის დაწყებამდე გამოაცხადოს სპეციალური აუქციონი.

მუხლი 14²⁰. სპეციალური (ელექტრონული) აუქციონის წესები (27.03.2015).

1. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობის და შიდა შემზღუდავი რესურსის განაწილება/გადანაწილებისთვის სპეციალური აუქციონი (ელექტრონული აუქციონი) ხორციელდება ელექტრონულად. სპეციალური აუქციონის ჩატარების წესები სამინისტროსთან შეთანხმებით მტკიცდება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ და ხელმისაწვდომობის უზრუნველსაყოფად ქვეყნდება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის ვებგვერდზე. (27.03.2015).

2. აუქციონში გამარჯვებულის მიერ მასზე განაწილებული სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობაზე თუ შიდა შემზღუდავ რესურსზე უარის თქმა არ ათავისუფლებს მას შესაბამისი გამტარუნარიანობის მოცულობის უზრუნველყოფის დამატებითი საფასურის თუ შიდა შემზღუდავი რესურსის ღირებულების გადახდისგან. (27.03.2015).

მუხლი 14²¹. აუქციონის შედეგად დამატებითი საფასურის გადახდის საფუძვლები და წესი (04.03.2014).

1. თუ ექსპორტიორის/რეექსპორტიორის ან/და ტრანზიტორის მიერ რომელიმე საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში სისტემათაშორისი გადადინებისათვის (ტრანზიტისათვის) განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის ხელმისაწვდომი მოცულობის ერთეულის (მგვტსთ.) სარგებლობისთვის გადასახდელი დამატებითი საფასურის ოდენობა მეტია ან ტოლია იგივე პერიოდში შიდა შემზღუდავი რესურსის ხელმისაწვდომი მოცულობის

ერთეულით (მგვტსთ.) სარგებლობის ღირებულების ოდენობაზე, მაშინ გადაიხდება მხოლოდ სისტემათაშორისი გადადინებისათვის (ტრანზიტისათვის) განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის ხელმისაწვდომი მოცულობის სარგებლობისათვის დამატებითი საფასური, ხოლო სხვა შემთხვევაში - მხოლოდ შიდა შემზღუდავი რესურსით სარგებლობის ღირებულება. **(27.03.2015).**

2. გამარჯვებული მონაწილე „CAA“-ს შესაბამის მოცულობაზე გადაცემის უფლების მინიჭებისთვის ანაზღაურებს აუქციონის შედეგად განსაზღვრულ საფასურს და შიდა შემზღუდავი რესურსით სარგებლობის ღირებულებას (თუ არსებობს საფუძველი ასეთის გადახდევინებისთვის).

3. აუქციონის შედეგად დადგენილი ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობის განაწილება/გადანაწილების უზრუნველყოფის დამატებითი საფასური წარმოადგენს ელექტროგადამცემი ხაზის მფლობელი გადაცემის შესაბამისი ლიცენზიატის, ხოლო საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობით სარგებლობის ღირებულება, წარმოადგენს იმ ხაზის მფლობელი გადაცემის შესაბამისი ლიცენზიატის შემოსავლის დამხმარე წყაროს, რომლის მეშვეობითაც ექსპორტის მიზნით მოხდა საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის განაწილება. **(27.03.2015).**

4. ტრანზიტის (რეექსპორტის) მიზნებში გადასახდელი სატრანზიტოდ ნებადართული გამტარუნარიანობით სარგებლობის ღირებულება წარმოადგენს ასეთი ტრანზიტის (რეექსპორტის) განხორციელებაში მონაწილე სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზის (გარდა სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ხაზისა) მფლობელი გადაცემის შესაბამისი ლიცენზიატის (ლიცენზიატების) შემოსავლის დამხმარე წყაროს. თუ ტრანზიტის (რეექსპორტის) მიზნებში გადასახდელი სატრანზიტოდ ნებადართული გამტარუნარიანობით სარგებლობის ღირებულება ტრანზიტის (რეექსპორტის) განხორციელებაში მონაწილე რომელიმე სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილ ელექტროგადამცემ ხაზზე გასანაწილებელია ასეთი ელექტროგადამცემი ხაზის მფლობელ რამდენიმე გადაცემის ლიცენზიატს შორის, განაწილება მათ შორის განხორციელდება გადაცემის ლიცენზიატებისთვის შესაბამისი საანგარიშო პერიოდისთვის დადგენილი გადაცემის ტარიფების პროპორციულად. **(27.03.2015).**

4¹. ამ მუხლის მე-3 და მე-4 პუნქტებში განსაზღვრული დამატებითი საფასური აუქციონის მონაწილის მიერ აუქციონში განაცხადის წარდგენისას უნდა იყოს მითითებული „საქართველოს საგადასახადო კოდექსით“ გათვალისწინებული დამატებითი ღირებულების გადასახადის (დღგ) გარეშე. **(08.06.2015).**

4². გამარჯვებული მონაწილე ვალდებულია წინასწარ, გამარჯვებულად გამოვლენის და სათანადო ანგარიშგაქტურის მიღების დღიდან 4 (ოთხი) სამუშაო დღის ვადაში, გადაიხადოს აუქციონის შედეგად დადგენილი ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობის განაწილება/გადანაწილების უზრუნველყოფის დამატებითი საფასური ან აუქციონის შედეგად დადგენილი შიდაშემზღუდავი მოცულობით სარგებლობის ღირებულება (დღგ-ის ჩათვლით) არანაკლებ 25%-ის (ოცდახუთი პროცენტი) ოდენობით, ხოლო დარჩენილ ნაწილზე (წინასწარ მთლიანად გადაუხდელობის შემთხვევაში) იმავე ვადაში წარმოადგინოს საბანკო გარანტია. ამასთან, იმ შემთხვევაში, თუ გამარჯვებული მონაწილე გამოვლენილია ექსპორტის/ტრანზიტის/რეექსპორტის საანგარიშო

პერიოდის დაწყებამდე არანაკლებ 45 (ორმოცდახუთი) კალენდარული დღით ადრე, იგი უფლებამოსილია წინასწარი გადახდა ან/და საბანკო გარანტიის წარდგენა დარჩენილ ნაწილზე განახორციელოს უფრო გვიანაც, მაგრამ საანგარიშო პერიოდის დაწყებამდე არანაკლებ 30 (ოცდაათი) კალენდარული დღით ადრე. **(08.06.2015).**

4³. საბანკო გარანტია:

ა) უნდა აკმაყოფილებდეს ამ წესების 14¹⁶ მუხლის მე-2 პუნქტის „ე.ბ“ ქვეპუნქტით დადგენილ მოთხოვნებს და მისი მოქმედების ვადა უნდა ვრცელდებოდეს წარმოდგენის დღიდან გადადინების დასრულების საანგარიშო პერიოდის მომდევნო 40 (ორმოცი) კალენდარული დღის ჩათვლით პერიოდზე; **(08.06.2015).**

ბ) უნდა ითვალისწინებდეს შესაბამისი გადაცემის ლიცენზიანტის უფლებას უპირობოდ მიიღოს საბანკო გარანტიის შესაბამისი თანხა, თუ იგი არ იქნება გადახდილი საანგარიშო პერიოდის დასრულების შემდეგ, გამარჯვებული მონაწილისთვის შესაბამისი კორექტირებული ანგარიშგაქტურის წარდგენიდან 5 (ხუთი) სამუშაო დღის ვადაში. **(08.06.2015).**

5. იმ შემთხვევაში, თუ გამარჯვებული მონაწილე სრულად, ან ნაწილობრივ უარს აცხადებს მასზე განაწილებული „CAA“-ს მოცულობის გამოყენებაზე, მას არ დაუბრუნდება წინასწარ გადახდილი დამატებითი საფასური, აგრეთვე შიდა შემზღუდავი რესურსით სარგებლობის ღირებულება, ხოლო თუ წინასწარი გადახდის ნაცვლად წარმოდგენილია საბანკო გარანტია, განხორციელდება გარანტიის რეალიზება გამოუყენებელი „CAA“-ს მოცულობაზე გადასახდელი საფასურის, აგრეთვე შიდა შემზღუდავი რესურსით სარგებლობის ღირებულების ოდენობის შესაბამისად.

6. თუ გამარჯვებული მონაწილე ამ მუხლის 4² პუნქტით გათვალისწინებულ ვადებში სრულად არ გადაიხდის შესაბამის თანხას ან არ წარმოადგენს სათანადო საბანკო გარანტიას, ან სრულად ან ნაწილობრივ უარს აცხადებს მასზე განაწილებული „CAA“-ს მოცულობის გამოყენებაზე, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი უფლებამოსილია ჩამოართვას მას განაწილებული შიდაშემზღუდავი რესურსით და/ან ხაზის გამტარუნარიანობის შესაბამისი მოცულობით სარგებლობის უფლება, ხსენებული ვადის გასვლის შემდეგი დღიდან, ამასთან, აღნიშნული მონაწილე ვალდებულია აუნაზღაუროს გადაცემის შესაბამის ლიცენზიანტს საჯარიმო თანხა, მის მიერ გამოუყენებელი „CAA“-ს მოცულობაზე გადასახდელი დამატებითი საფასური ან შიდაშემზღუდავი რესურსით სარგებლობის ღირებულება, რომელიც იყო გადასახდელი 14²¹ მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად. **(08.06.2015).**

7. ამ მუხლის მე-6 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, გამოთავისუფლებული შიდაშემზღუდავი რესურსის მოცულობა ან ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობა გაუნაწილდება აუქციონის წაგებულ მონაწილეთა შორის ყველაზე მაღალი ფასის შემთავაზებელ მონაწილეს, ხოლო თუ ამის შემდგომ კვლავ დარჩება გამოთავისუფლებული მოცულობა, იგი გაუნაწილდება რიგით მომდევნო ყველაზე მაღალი ფასის წარმომდგენ წაგებულ მონაწილეს და ა.შ სანამ სრულად არ იქნება განაწილებული გამოთავისუფლებული შიდაშემზღუდავი რესურსის მოცულობა ან ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობა. გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა გამარჯვებული მონაწილე, რომელზე განაწილებული მოცულობაც გამოთავისუფლდა ამ მუხლის მე-6 პუნქტის შესაბამისად, გამოვლენილი იყო ექსპორტის/ტრანზიტის/რეექსპორტის საანგარიშო პერიოდის დაწყებამდე არანაკლებ 45 (ორმოცდახუთი) კალენდარული დღით ადრე - ამ შემთხვევაში გამოთავისუფლებულ მოცულობაზე ცხადდება შესაბამისი აუქციონი. **(08.06.2015).**

8. ამ მუხლის მე-7 პუნქტის საფუძველზე შიდაშემზღუდავი მოცულობისა ან ხაზის

გამტარუნარიანობის მოცულობის სარგებლობის უფლების მიმღები აუქციონის მონაწილეები ვალდებული არიან 3 (სამი) სამუშაო დღის განმავლობაში წინამდებარე მუხლის 42 პუნქტის შესაბამისად გადაიხადონ წარმოდგენილი ფასის მიხედვით ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობის განაწილება/გადანაწილების უზრუნველყოფის დამატებითი საფასურის ან აუქციონის შედეგად დადგენილი შიდაშემზღვედავი მოცულობით სარგებლობის ღირებულების (დღგ-ს ჩათვლით) არანაკლებ 25% (ოცდახუთი პროცენტი), და წარმოადგინონ ამავე პუნქტით გათვალისწინებული მოთხოვნების შესაბამისი საბანკო გარანტია დარჩენილ ნაწილზე და ის მონაწილე, რომელმაც არ შეასრულა ამ პუნქტით დადგენილი მოთხოვნები, კარგავს შიდაშემზღვედავი მოცულობის ან ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობის სარგებლობის უფლებას და ამის შედეგად გამოთავისუფლებული, საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის განკარგვა ხდება ამ წესების მე-14²³ მუხლის მე-11 პუნქტის შესაბამისად. **(08.06.2015)**.

9. თუ ამ მუხლის მე-7 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, დარჩება გაუნაწილებელი მოცულობა, რომლის შედეგადაც გამოთავისუფლდა საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობა, ამ მოცულობის განკარგვა მოხდება ამ წესების 14²³ მუხლის მე-11 პუნქტის შესაბამისად. **(08.06.2015)**.

10. აუქციონის შედეგად დადგენილი ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობის განაწილება/გადანაწილების უზრუნველყოფის საფასური ან შიდაშემზღვედავი მოცულობით სარგებლობის ღირებულება არ გადაიხდება იმ შემთხვევაში თუ: **(08.06.2015)**.

ა) გამარჯვებული მონაწილის მიერ ვერ მოხერხდა ამ მოცულობების გამოყენება საქართველოს ან/და მეზობელი ქვეყნის ენერგოსისტემაში შექმნილი მდგომარეობის გამო (მათ შორის, ავარიული სიტუაციის ან მეზობელ ენერგოსისტემასთან პარალელური მუშაობის შესახებ ხელშეკრულების პირობების შესრულების გამო); **(08.06.2015)**.

ბ) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ გაცემული განკარგულების ან/და მითითების საფუძველზე შეიზღუდა ან შეწყდა ელექტროენერჯის ექსპორტი, რის შედეგადაც არ მოხდა გამარჯვებული პრეტენდენტის მიერ გასატანი ელექტროენერჯის მოცულობის ნაწილობრივ ან სრულად გატანა, გარდა იმ შემთხვევებისა, თუ მითითება გამოწვეულია გამარჯვებული მონაწილის, მისი მყიდველის ან/და მისი მიმწოდებლის მოქმედებით ან/და უმოქმედობით (მათ შორის, გასატანი ენერჯის (სიმძლავრის) უზრუნველსაყოფად საჭირო ენერჯის არგამომუშავების მიზეზით); **(08.06.2015)**.

გ) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტმა არ შეითანხმა გამარჯვებული პრეტენდენტის მიერ წარმოდგენილი ექსპორტის/ტრანზიტის განაცხადი ან მოახდინა ამ განაცხადის შემცირება, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც განაცხადი არ არის წარმოდგენილი დადგენილი წესის შესაბამისად ან/და არ შეესაბამება განაწილების ან სპეციალური აუქციონის შედეგებს; **(08.06.2015)**.

11. აუქციონის შედეგად დადგენილი შიდაშემზღვედავი მოცულობით სარგებლობის ღირებულების ან ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობის განაწილება/გადანაწილების უზრუნველყოფის საფასური არ იქნება გადახდილი მხოლოდ იმ მოცულობაზე, რომლის გატანაც არ განხორციელდა ამ მუხლის მე-10 პუნქტში მითითებული გარემოებების გამო. **(08.06.2015)**.

12. ამ მუხლის მე-10 პუნქტი არ ვრცელდება იმ ექსპორტიორებზე, რომელთანაც გაფორმებულია ამ წესების მე-14¹ მუხლის მე-9 პუნქტით გათვალისწინებული მრავალწლიანი ხელშეკრულება – მითითებული ხელშეკრულებით გათვალისწინებული პერიოდის განმავლობაში. **(08.06.2015)**.

13. აუქციონის შედეგად დადგენილი შიდაშემზღვედავი მოცულობის ან ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობის გამოყენებელი ნაწილი წარმოადგენს საანგარიშო პერიოდის

გამარჯვებული მონაწილის მიერ დაგეგმილ სიმძლავრესა (მგვტ) და ფაქტიურად გატანილ სიმძლავრეს შორის სხვაობას იმ საათ(ებ)ისთვის, რომლის განმავლობაშიც ადგილი ჰქონდა ამ მუხლის მე-10 პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევებით გამოწვეულ გეგმიდან გადახრას. პერიოდი დგინდება წუთების სიზუსტით, ხოლო მიუწოდებელი ენერჯის მოცულობა დგინდება კვტს-ებში, სრული საათის მონაცემებიდან გამომდინარე. თუ საანგარიშო პერიოდში ადგილი ჰქონდა გეგმიდან რამოდენიმე გადახრას, მაშინ საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში შემზღუდავი მოცულობის ან ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობის გამოუყენებელი ნაწილი წარმოადგენს საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში თითოეული ასეთი შემთხვევის დროს მიუწოდებელი ენერჯის ჯამს. **(08.06.2015).**

14. აუქციონის შედეგად დადგენილი შიდაშემზღუდავი მოცულობის ან ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობის გამოუყენებელი ნაწილის დადგენა ხდება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ საანგარიშო პერიოდის დასრულებიდან 5 (ხუთი) სამუშაო დღის ვადაში. **(08.06.2015).**

15. ამ მუხლის მე-10 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, საბანკო გარანტიის მიმღებ პირს უფლება აქვს გამოიხმოს გამარჯვებული მონაწილის მიერ წარმოდგენილი საბანკო გარანტია ამ მუხლის მე-14 პუნქტში მითითებული ვადის დასრულებიდან 5 (ხუთი) სამუშაო დღის ვადაში იმ ოდენობით, რა ოდენობითაც ვერ განხორციელდა მოცულობების გამოყენება; **(08.06.2015).**

16. აუქციონის შედეგად დადგენილი შიდაშემზღუდავი რესურსის მოცულობით სარგებლობის ღირებულების ან ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობის განაწილება/გადაწილების უზრუნველყოფის საფასური, რომელიც არ ექვემდებარება გადახდას ამ მუხლის მე-11 პუნქტის შესაბამისად გამოითვლება, როგორც ამ მუხლის მე-15 პუნქტის მიხედვით დათვლილი მოცულობა გამრავლებული აუქციონზე შემოთავაზებულ ფასზე. თუ გამარჯვებულ მონაწილეს შემოთავაზებული ჰქონდა რამოდენიმე ფასი, იმ საფასურის დათვლა, რომელიც არ ექვემდებარება გადახდას იწყება უმცირესი ფასის შემოთავაზებით დადგენილი (განაწილებული) სიმძლავრის ეკვივალენტი ენერჯის საფასურიდან უდიდესი ფასის შემოთავაზებით დადგენილი (განაწილებული) სიმძლავრის ეკვივალენტური ენერჯის საფასურისკენ. **(08.06.2015).**

17 . გამარჯვებული მონაწილის მიერ ამ მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად თანხის წინასწარ სრულად გადახდის შემთხვევაში, მას უზრუნდება შიდაშემზღუდავი მოცულობით სარგებლობის ღირებულების ან ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობის განაწილება/გადაწილების უზრუნველყოფის საფასურის ის ნაწილი, რომელიც არ ექვემდებარება გადახდას. **(08.06.2015).**

18. შიდაშემზღუდავი რესურსით ხელმისაწვდომი მოცულობით სარგებლობის ღირებულება ან/და სისტემათაშორისი გადადინებისათვის (ტრანზიტისათვის) განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის ხელმისაწვდომი მოცულობით (სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ხაზის შემთხვევაში შესაბამისი „CAA“-ის მოცულობა) სარგებლობის დამატებითი საფასური გადახდილ უნდა იქნეს ელექტროენერჯის ექსპორტის (გადადინების) განხორციელების საანგარიშსწორებო პერიოდის დასრულების შემდეგ განხორციელებული ელექტროენერჯის ექსპორტის ფაქტობრივი შედეგების შესაბამისად წინამდებარე მუხლის მე-10 და მე-11 პუნქტებით გათვალისწინებული პირობებით. შესაბამისად იმ შემთხვევაში თუკი გამარჯვებული მონაწილის მიერ წარმოდგენილია საბანკო გარანტია, შემზღუდავი რესურსის ხელმისაწვდომი მოცულობით სარგებლობის ღირებულება ან/და სისტემათაშორისი გადადინებისათვის (ტრანზიტისათვის) განკუთვნილი ელექტროგადამცემი

ხაზის გამტარუნარიანობის ხელმისაწვდომი მოცულობით (სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ხაზის შემთხვევაში შესაბამისი „CAA“-ის მოცულობა) სარგებლობის დამატებითი საფასურის გადახდა უნდა განხორციელდეს საანგარიშსწორებო პერიოდში განხორციელებული ექსპორტის მოცულობაზე გამოწერილი შესაბამისი კორექტირებული საგადასახადო ანგარიშგაქტურის წარდგენიდან 5 (ხუთი) სამუშაო დღის ვადაში, წინააღმდეგ შემთხვევაში გადახდის ვადის ამოწურვისთანავე დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ განხორციელდება გამარჯვებული მონაწილის მიერ წარდგენილი საბანკო გარანტიის რეალიზება. (08.06.2015).

19. იმ შემთხვევაში, თუ გამარჯვებული მონაწილის მიერ წინამდებარე მუხლის 4² პუნქტით გათვალისწინებულ ვადებში განხორციელდება შიდაშემზღვევით რესურსით ხელმისაწვდომი მოცულობით სარგებლობის ღირებულების ან/და სისტემათაშორისი გადადინებისათვის (ტრანზიტისათვის) განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის ხელმისაწვდომი მოცულობით (სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ხაზის შემთხვევაში შესაბამისი „CAA“-ის მოცულობა) სარგებლობის დამატებითი საფასურის გადახდა, ხოლო საანგარიშსწორებო პერიოდის დასრულების შემდეგ სახეზე იქნება გამარჯვებული მონაწილის მიერ აუქციონის წესით მოპოვებული ექსპორტის მოცულობის სრულად ან ნაწილობრივ გაუტანლობას შესაბამის საანგარიშსწორებო პერიოდში, შესაბამისი კორექტირებული საგადასახადო ანგარიშგაქტურის საფუძველზე უნდა დაუბრუნდეს შიდაშემზღვევით რესურსის ხელმისაწვდომი მოცულობით სარგებლობის ღირებულების ან/და სისტემათაშორისი გადადინებისათვის (ტრანზიტისათვის) განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის ხელმისაწვდომი მოცულობით (სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ხაზის შემთხვევაში შესაბამისი „CAA“-ის მოცულობა) განაწილების/გადანაწილების დამატებითი საფასურის შესატყვისი ოდენობა ელექტროენერჯის იმ მოცულობაზე, რომლის ექსპორტიც ვერ განხორციელდა წინამდებარე მუხლის მე-10 და მე-11 პუნქტების პირობების გათვალისწინებით. (08.06.2015).

მუხლი 14²². რეალოკაცია (04.03.2014).

თუ რომელიმე საანგარიშო პერიოდისთვის (წელი, თვე) ან ასეთი პერიოდის გარკვეული ნაწილის განმავლობაში ცნობილი გახდა, რომ სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის რომელიმე მომხმარებელი ვერ უზრუნველყოფს მისთვის განკუთვნილი (დაგეგმილი და სათანადო ხელშეკრულებით გათვალისწინებული) გამტარუნარიანობის მოცულობის ათვისებას, მაშინ ასეთი გამონთავისუფლებული გამტარუნარიანობის მოცულობის რეალოკაციას (გადანაწილებას) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ახდენს ამ წესების 14¹² მუხლის პირველ პუნქტში განსაზღვრული პრიორიტეტულობის რიგითობის დაცვით ჩატარებული სპეციალური აუქციონის შედეგების მიხედვით. (04.03.2014).

მუხლი 14²³ საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის განაწილების წესი (27.03.2015).

1. საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის მსურველი პრეტენდენტები, ვალდებული არიან არაუგვიანეს 1 ნოემბრისა წარუდგინონ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს შესაბამისი განაცხადი, რომელშიც უნდა მიუთითონ შემდეგი ინფორმაცია:

- ა) გასატანი ელექტროენერჯის მოცულობა;
- ბ) გასატანი სიმძლავრის მაქსიმალური ოდენობა;

გ) ექსპორტის დანიშნულების ქვეყანა, ექსპორტის განხორციელებისთვის საჭირო სისტემათაშორისი ელექტროგადამცემი ხაზის მითითებით;

დ) სათანადოდ რეგისტრირებული ელექტროენერჯის ექსპორტის იმ ხელშეკრულებებისა და პირდაპირი ხელშეკრულებების შესახებ ინფორმაცია, რომლის ფარგლებშიც იგეგმება ელექტროენერჯის ექსპორტი ცალ-ცალკე მოცულობების მითითებით. (08.06.2015).

2. პრეტენდენტის განაცხადი არ განიხილება და არ დაიშვება საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის განაწილების სპეციალურ აუქციონში მონაწილეობის მისაღებად თუ:

ა) პრეტენდენტს არ გააჩნია ექსპორტიორის სტატუსი;

ბ) პრეტენდენტს ელექტროენერჯის ექსპორტზე არ გააჩნია გადაცემა დისპეტჩერიზაციის მომსახურებაზე რეგისტრირებული პირდაპირი ხელშეკრულებები;

გ) მოთხოვნილ საანგარიშო პერიოდში პრეტენდენტს უკვე გააჩნია მის განაცხადში წარმოდგენილი ელექტროენერჯის ექსპორტის მიზნით საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობით ან/და სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობის ნაწილით სარგებლობის უფლება;

დ) პრეტენდენტის მიერ მოთხოვნილი მოცულობა აღემატება საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის ხელმისაწვდომ ოდენობას;

ე) პრეტენდენტის მიერ წარმოდგენილი განაცხადი ითვალისწინებს ერთი და იგივე ელექტროსადგურის მიერ გამომუშავებული ელექტროენერჯის, სხვადასხვა მიმართულებით ექსპორტს ერთი და იგივე საანგარიშო პერიოდისთვის;

ვ) განაცხადი წარმოდგენილია ამ მუხლის პირველი პუნქტის მოთხოვნების დარღვევით.

ზ) პრეტენდენტის გადაცემის მომსახურებასთან დაკავშირებით რეგისტრირებული პირდაპირი ხელშეკრულებები არ ითვალისწინებს აუქციონში გამარჯვების შემთხვევაში შიდაშემზღვევით მოცულობით სარგებლობის ღირებულების ან ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობის განაწილება/გადანაწილების უზრუნველყოფის საფასურის დადგენილი წესით გადახდის ვალდებულებას. (08.06.2015).

3. პრეტენდენტის მიერ მოპოვებული საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის ფარგლებში ელექტროენერჯის ექსპორტის მიმართულება (სისტემათაშორისი ხაზი) დგინდება მიღებული განაცხადების საფუძველზე, ხოლო შესაბამის საანგარიშო პერიოდში და პრეტენდენტისთვის განაწილებული საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის ოდენობის დადგენა ხორციელდება აუქციონის გზით.

4. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული განაცხადების წარდგენის ვადის ამოწურვიდან 5 (ხუთ) სამუშაო დღეში ატარებს საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის განაწილების სპეციალურ აუქციონს.

5. საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის სპეციალური აუქციონის განაწილების შედეგად მიღებული სარგებლობის უფლება გამოიყენება მხოლოდ ისეთი ქვეყნის მიმართულებით, იმ სისტემათაშორისი ხაზით და იმ მოცულობით (სიმძლავრით) ელექტროენერჯის გატანისთვის, რისთვისაც მოხდა ამ საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის მოთხოვნა.

5¹. გამარჯვებული მონაწილის მიერ საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის სპეციალური აუქციონის განაწილების შედეგად მიღებული სარგებლობის უფლება გამოიყენება მხოლოდ იმ ელექტროსადგურების მიერ გამომუშავებული ელექტროენერჯის ექსპორტისათვის, რომლებთანაც წარმოდგენილია ექსპორტზე პირდაპირი ხელშეკრულება. დაუშვებელია განაწილების შემდეგ გასატანი ელექტროენერჯის უზრუნველყოფის წყაროების ჩანაცვლება.

(08.06.2015).

5². თუ ცნობილი გახდა, რომ საექსპორტოდ განკუთვნილი რომელიმე სადგურ(ებ)ის გამომუშავებული ელექტროენერგია არ აღმოჩნდება საკმარისი ექსპორტის სრული მოცულობის დასაკმაყოფილებლად, შესაბამისი ექსპორტიორი უფლებამოსილია წარმოადგინოს დამატებითი პირდაპირი ხელშეკრულება ექსპორტზე. **(08.06.2015).**

5³. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი ამ მუხლის 5² პუნქტის ფარგლებში წარმოდგენილ ხელშეკრულებას არეგისტრირებს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ:

ა) ამ ხელშეკრულების ფარგლებში გასატანი ელექტროენერგია დისპეტჩირებადია;

ბ) ხელშეკრულებაში წარმოდგენილი ელექტროსადგური მიეკუთვნება 14¹² მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრული იგივე ან ზედა პრიორიტეტულობის ჯგუფს, რომლის ფარგლებშიც მოხდა საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის განაწილება. **(08.06.2015).**

5⁴ ამ მუხლის 5² პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევის დადგომისას, თუ არ მოხდა ექსპორტზე დამატებითი პირდაპირი ხელშეკრულების წარდგენა ან ამ მუხლის 5³ პუნქტის წესების დაცვით არ მოხდა ხელშეკრულების რეგისტრაცია, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი ზღუდავს ექსპორტს იმ მოულობით, რომლის გამომუშავებაც არსებული ხელშეკრულებების ფარგლებში შეუძლებელია. **(08.06.2015).**

6. საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის განაწილების სპეციალურ აუქციონში მონაწილეობის უფლება გააჩნია ამ წესების 14¹² მუხლის პირველი პუნქტის „გ“ და „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული პრიორიტეტულობის ჯგუფს მიკუთვნებული ელექტროსადგურების მიერ გამომუშავებული ელექტროენერგიის ექსპორტის პრეტენდენტებს, რომლებსაც წარმოდგენილი აქვთ ამ წესების 14¹⁵ და 14²³ მუხლების შესაბამისი განაცხადები.

7. საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის განაწილებისას მოქმედებს ამ წესების 14¹² მუხლის პირველი პუნქტის მიერ „გ“ და „დ“ პრიორიტეტულობის ჯგუფისთვის დადგენილი პრიორიტეტულობის/უპირატესობის წესები.

8. საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის სპეციალურ აუქციონზე თუ მოთხოვნების საერთო ჯამური ოდენობა არ აღემატება საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის ხელმისაწვდომ ოდენობას, ხელმისაწვდომი ოდენობა განაწილდება მოთხოვნილი მოცულობების შესაბამისად და შემზღუდავი რესურსით სარგებლობის ღირებულება არ გადაიხდება.

9. იმ შემთხვევაში, თუ მოთხოვნების საერთო ჯამური ოდენობა აღემატება საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის ხელმისაწვდომ ოდენობას, მოთხოვნების დაკმაყოფილება განხორციელდება სპეციალური აუქციონის შედეგების შესაბამისად შემდეგი პრინციპის დაცვით:

ა) განაცხადების დაკმაყოფილება ხდება ამ წესების 14¹² მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული პრიორიტეტულობის გათვალისწინებით ისე, რომ ჯერ კმაყოფილდება „გ“ პრიორიტეტულობის ჯგუფს მიკუთვნებული განაცხადები და შემდეგ „დ“ პრიორიტეტულობის ჯგუფის განაცხადები.

ბ) თუ ამ პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტში მითითებული „გ“ პრიორიტეტულობის კატეგორიას მიკუთვნებული განაცხადების ჯამური ოდენობა საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობაზე ნაკლებია ან ტოლია, მაშინ „გ“ კატეგორიის პრეტენდენტების განაცხადები კმაყოფილდება

სრულად დამატებითი საფასურის გადახდის გარეშე, ხოლო საექსპორტოდ ნებადათული მოცულობის ნარჩენი მოცულობა (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) უნაწილდება მომდევნო „დ“ კატეგორიას მიკუთვნებული განაცხადების დასაკმაყოფილებლად.

გ) თუ „ა“ ქვეპუნქტში მითითებული პრიორიტეტულობის კატეგორიას მიკუთვნებული განაცხადების ჯამური ოდენობა საექსპორტოდ ნებადათული მოცულობაზე ან მის ნაშთზე მეტია, მაშინ პრიორიტეტულობის შესაბამისი კატეგორიის პრეტენდენტების განაცხადები კმაყოფილდება პრეტენდენტებს შორის მათ მიერ მაქსიმალური შემოთავაზებული ფასის მიხედვით ისე, რომ ჯერ დაკმაყოფილება ყველაზე დიდი ფასის მქონე განაცხადი სრულად და შემდეგ მომდევნო ყველაზე დიდი ფასის მქონე განაცხადი სრულად, სანამ არ მოხდება საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის სრულად განაწილება. თუ საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის ნარჩენი არ არის საკმარისად რომელიმე პრეტენდენტის განაცხადის სრულად დასაკმაყოფილებლად ეს განაცხადი კმაყოფილდება საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის ნარჩენი მოცულობის ფარგლებში.

დ) ყველა გამარჯვებული პრეტენდენტის მიერ საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობაზე შიდა შემზღუდავი რესურსით სარგებლობის ღირებულება გადაიხდება თითოეული გამარჯვებულის მიერ მისი შემოთავაზებული ფასით.

10. თუ საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის მოპოვებული ჯამური მოცულობა აღემატება იმ პერიოდში შესაბამის ხაზის ხელმისაწვდომი გამტარუნარიანობის ოდენობას (ATC), ან იგი ამ ხაზის ATC-ს განაწილების შემდეგ დარჩება აუთვისებელი, საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის ასეთ აუთვისებელ ნაწილზე შესატყვისი შიდა შემზღუდავი რესურსის ღირებულების გადახდა არ ხდება. ამასთან, გამოთავისუფლებული ნაწილის გადანაწილებას ახდენს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი შესაბამისი საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობისა და სისტემათაშორისი ტრანზიტისათვის (გადადინებისათვის) განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის განაწილების სპეციალური აუქციონების მეშვეობით, მაგრამ არაუგვიანეს გამოთავისუფლებული საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის განაწილების თვის მომდევნო საანგარიშო პერიოდის დაწყებამდე 15 სამუშაო დღისა.

11. თუ გამოთავისუფლებული საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის განაწილების თვის მომდევნო საანგარიშო პერიოდის დაწყებამდე დარჩენილია 15 სამუშაო დღეზე ნაკლები ან/და აუქციონებში არ გამოვლინდა გამარჯვებული დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ახდენს გამოთავისუფლებული რესურსის მარეგულირებელი ელექტროსადგურების წყალსაცავებში წყლის მარაგის სახით შენახვას, ხოლო თუ ამის ტექნიკური საშუალება არ არსებობს ამ ელექტროენერჯის ექსპორტი ხორციელდება იმავე სისტემათაშორისი ხაზით, რომლის მეშვეობითაც ხორციელდება პარალელური სინქრონული მუშაობა.

12. ამ მუხლის მე-13 პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევის გარდა, საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის შემცირების შემთხვევაში:

ა) თუ განაწილებულ მოცულობებზე არ იყო გადასახდელი შიდა შემზღუდავი რესურსით სარგებლობის ღირებულება, შემცირებული მოცულობა ნაწილდება საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის განაწილებული მნიშვნელობების პროპორციულად;

ბ) თუ განაწილებულ მოცულობებზე იყო გადასახდელი შიდა შემზღუდავი რესურსით სარგებლობის ღირებულება, მოცულობის შემცირება იწყება იმ ექსპორტიორიდან, რომელსაც შემოთავაზებული ჰქონდა ყველაზე მცირე შიდა შემზღუდავი რესურსის ღირებულება, თუ აღნიშნული არ იქნება საკმარისი, მაშინ მოცულობის შემცირება გაგრძელდება სიდიდით შემდეგი შიდა შემზღუდავი რესურსის ღირებულების შემომთავაზებელ ექსპორტიორზე და ა.შ. იგივე პრინციპით და რიგით შემდეგ ექსპორტიორებზე, სანამ არ მოხდება შემცირებული მოცულობის და

განაწილებული მოცულობის გათანაბრება. ერთი და იგივე შიდა შემზღლუდავი რესურსის ღირებულების შემომთავაზებელი ექსპორტიორების მიმართ მოცულობის შემცირება ხორციელდება მათზე განაწილებული მოცულობების პროპორციულად.

13. თუ საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის შემცირება ხდება იმ ელექტროსადგურის გამომუშავების შემცირების გამო, რომლის მიერ გამომუშავებული ელექტროენერჯის ექსპორტზეც იყო მოპოვებული საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობით სარგებლობის უფლება, ასეთ შემთვევაში მცირდება უშუალოდ ამ სადგურის ელექტროენერჯის ექსპორტიორის საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის ოდენობა, შემცირებული გამომუშავების შესაბამისად და ექსპორტიორი არ თავისუფლდება მოპოვებული საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის საფასურის გადახდისაგან.

14. ამ მუხლის მოთხოვნები ვრცელდება ასევე წლის შიგნით ან/და საანგარიშო პერიოდის შიგნით საექსპორტო ნებადართული მოცულობის განაწილებისას. (27.03.2015).

მუხლი 14²⁴. სატრანზიტოდ ნებადართული გამტარუნარიანობის განაწილების წესი (27.03.2015)

1. სატრანზიტოდ ნებადართული მოცულობის განაწილების/გადანაწილების მიზნით სპეციალური აქუციონის გამოცხადება ხდება მხოლოდ იმ შემთვევაში, თუ შემოსულია შესაბამისი განაცხადი ელექტროენერჯის ტრანზიტის (რეექსპორტის) მოთხოვნით და მხოლოდ იმ მიმართულებაზე/სატრანზიტო დერეფანზე, რომელზედაც არის შემოსული განაცხადი.

2. ეს მუხლი განსაზღვრავს განაწილების წესს სატრანზიტოდ ნებადართული მოცულობის სპეციალურ აქუციონზე შემოსული განაცხადების მიხედვით შემდეგ შემთხვევებში:

ა) შემოსულია ერთი განაცხადი, რომლის ოდენობაც არ აღემატება მოთხოვნილი მიმართულების/სატრანზიტო დერეფნით ელექტროენერჯის ტრანზიტის (რეექსპორტის) დროს სატრანზიტოდ ნებადართული მოცულობის ხელმისაწვდომ მოცულობას ან

ბ) შემოსულია ერთი განაცხადი, რომელიც აღემატება მიმართულების/სატრანზიტო დერეფნით ელექტროენერჯის ტრანზიტის (რეექსპორტის) დროს სატრანზიტოდ ნებადართული მოცულობის ხელმისაწვდომ მოცულობას;

გ) შემოსულია ერთზე მეტი განაცხადი ერთი და იგივე მიმართულების/სატრანზიტო დერეფნის მეშვეობით ელექტროენერჯის ტრანზიტის (რეექსპორტის) მოთხოვნით და განაცხადების ჯამური სიდიდე არ აღემატება ამ მიმართულების/სატრანზიტო დერეფნის სატრანზიტო ნებადართულ მოცულობას;

დ) შემოსულია ერთზე მეტი განაცხადი სხვადასხვა მიმართულების/სატრანზიტო დერეფნის მეშვეობით ელექტროენერჯის ტრანზიტის (რეექსპორტის) მოთხოვნით და განაცხადების ჯამური სიდიდეები ცალკეული მიმართულებით არ აღემატება ამ მიმართულებებით/სატრანზიტო დერეფნებით სატრანზიტო ნებადართული მოცულობების ხელმისაწვდომ მოცულობას და ტექნიკურად შესაძლებელია ყველა მოთხოვნის დაკმაყოფილება სისტემის მუშაობის რეჟიმების გათვალისწინებით;

ე) შემოსულია ერთზე მეტი განაცხადი ერთი და იგივე მიმართულების/სატრანზიტო დერეფნის ელექტროენერჯის ტრანზიტის (რეექსპორტის) მოთხოვნით და განაცხადების ჯამური სიდიდე აღემატება ამ მიმართულების/სატრანზიტო დერეფნის მეშვეობით ელექტროენერჯის ტრანზიტის (რეექსპორტის) შემთხვევაში სატრანზიტო ნებადართულ მოცულობის ხელმისაწვდომ მოცულობას;

ვ) შემოსულია ერთზე მეტი განაცხადი სხვადასხვა მიმართულების/სატრანზიტო დერეფნის

მეშვეობით ელექტროენერჯის ტრანზიტის (რეექსპორტის) მოთხოვნით და განაცხადების ჯამური სიდიდეები ცალკეული მიმართულებებით/სატრანზიტო დერეფნებით აღემატება ელექტროენერჯის ტრანზიტის (რეექსპორტის) შემთხვევაში სატრანზიტო ნებადართულ მოცულობების ხელმისაწვდომ ოდენობას ან ტექნიკურად შეუძლებელია ყველა მოთხოვნის დაკმაყოფილება სისტემის მუშაობის რეჟიმების გათვალისწინებით.

3. სატრანზიტოდ ნებადართული მოცულობის აუქციონის გამოცხადება ხდება ცალკეული თითოეული მიმართულების/სატრანზიტო დერეფნისათვის და საანგარიშო პერიოდისათვის.

4. ტრანზიტის (რეექსპორტის) მსურველი პრეტენდენტები, ვალდებული არიან დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს არაუგვიანეს 1 ნოემბრისა წარუდგინონ შესაბამისი განაცხადი, რომელსაც უნდა ერთვოდეს ამ წესების 14¹⁶ მუხლით განსაზღვრული დოკუმენტაცია.

5. პრეტენდენტის განაცხადი არ განიხილება და არ დაიშვება სატრანზიტოდ ნებადართული მოცულობის განაწილების სპეციალურ აუქციონში მონაწილეობის მისაღებად თუ:

ა) პრეტენდენტის მიერ მოთხოვნილი მოცულობა აღემატება შესაბამისი მიმართულებით სატრანზიტოდ ნებადართული მოცულობის ხელმისაწვდომ ოდენობას;

ბ) ელექტროენერჯის ტრანზიტის (რეექსპორტი) საფრთხეს უქმნის სისტემის მუშაობას (მ.შ. ელექტროენერჯის გამომუშავებას) ან/და ზღუდავს საქართველოს შიდა მოხმარების დაკმაყოფილებას;

გ) განაცხადი წარმოდგენილია ამ წესების 14¹⁶ მუხლის მე-2 პუნქტის მოთხოვნების დარღვევით;

დ) დარღვეულია ამ წესებით გათვალისწინებული სხვა მოთხოვნები;

6. მიღებული განაცხადების საფუძველზე ხორციელდება სასურველი ტრანზიტის მიმართულების დადგენა, ხოლო პერიოდებისა და მოცულობების დადგენა ხდება აუქციონის გზით.

7. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული განაცხადების წარდგენის ვადის ამოწურვიდან 7 (შვიდი) სამუშაო დღეში დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ატარებს სატრანზიტოდ ნებადართულ მოცულობის განაწილების სპეციალურ აუქციონს.

8. სატრანზიტოდ ნებადართული მოცულობის სპეციალური აუქციონის განაწილების შედეგად მიღებული სარგებლობის უფლება გამოიყენება მხოლოდ იმ მიმართულებით/სატრანზიტო დერეფნით და იმ მოცულობით (სიმძლავრით) ელექტროენერჯის ტრანზიტისათვის (რეექსპორტისათვის) რისთვისაც მოხდა ამ სატრანზიტოდ ნებადართული მოცულობის მოთხოვნა.

9. ამ მუხლის მე-2 პუნქტის „ა“, „ბ“ „გ“ ან/და „დ“ შემთხვევებში მოთხოვნების სპეციალური აუქციონის შედეგების შესაბამისად დაკმაყოფილებისას შიდა შემზღუდავი რესურსის ღირებულება არ გადაიხდება. ხოლო ამ მუხლის მე-2 პუნქტის „ე“ ან/და „ვ“ ქვეპუნქტების შემთხვევაში აუქციონში გამარჯვებულის გამოვლენა ხორციელდება უმაღლესი შეთავაზებული ფასის მიხედვით. იმ შემთხვევაში, თუ უმაღლესი ფასის მქონე მოთხოვნა სრულად არ მოიცავს სატრანზიტოდ ნებადართულ მოცულობის ხელმისაწვდომ ოდენობას, დარჩენილი მოცულობა გადანაწილდება შემდეგი უმაღლესი ფასის მქონე მოთხოვნაზე, მანამდე სანამ სრულად არ იქნება განაწილებული სატრანზიტოდ ნებადართული მოცულობის ხელმისაწვდომი ოდენობა. ასეთ შემთხვევაში, ყველა გამარჯვებული პრეტენდენტის მიერ სატრანზიტოდ ნებადართული

მოცულობის ღირებულება გადაიხდება თითოეული გამარჯვებულის მიერ მის შემოთავაზებული ფასით.

10. სატრანზიტოდ ნებადართული გამტარუნარიანობის განაწილებული მოცულობის შემცირების შემთხვევაში შემცირებული მოცულობა ნაწილდება სატრანზიტოდ ნებადართული გამტარუნარიანობის განაწილებული მოცულობების პროპორციულად.

11. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია ყოველი საანგარიშო პერიოდის დაწყებამდე 10 სამუშაო დღით ადრე გამოაცხადოს ელექტროენერჯის ტრანზიტის ის მიმართულებები (სატრანზიტო დერეფნები) დასაშვები სიმძლავრის მითითებით, რომელთა მეშვეობითაც დასაშვებია ელექტროენერჯის გადადინება სისტემის იმედიანი, სტაბილური და უსაფრთხო მუშაობიდან გამომდინარე.

12. ამ მუხლის მოთხოვნები ვრცელდება ასევე წლის შიგნით ან/და საანგარიშო პერიოდის შიგნით სატრანზიტოდ ნებადართული გამტარუნარიანობის განაწილებისას. (27.03.2015).

მუხლი 14²⁵. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ხაზის მიმართ დადგენილი წესების მოქმედების შეზღუდვა (27.03.2015).

ამ წესების 14¹² - 14²⁴ მუხლების მოქმედება არ ვრცელდება კერძო ინვესტიციების (სახელმწიფო გარანტიის გამოყენებით მოზიდული საერთაშორისო საკრედიტო ფინანსური რესურსების გარეშე) საფუძველზე მშენებარე/ამენებულ სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზით ელექტროენერჯის ექსპორტზე. (27.03.2015).

თავი V. სისტემის კომერციული ოპერატორი

მუხლი 15. სისტემის კომერციული ოპერატორის ფუნქციები

1. სისტემის კომერციული ოპერატორი ახორციელებს "ელექტროენერჯეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ" საქართველოს კანონით განსაზღვრულ საქმიანობას. მისი ფუნქციები და უფლებამოსილების სფერო განისაზღვრება საქართველოს კანონმდებლობით, მისი წესდებითა და წინამდებარე წესებით.

2. სისტემის კომერციული ოპერატორის ფუნქციებია: (13.08.2010 N 46).

ა) საბალანსო ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ყიდვა-გაყიდვა (მათ შორის, იმპორტსა და ექსპორტზე საშუალო და გრძელვადიანი ხელშეკრულებების გაფორმების გზით). ამ მიზნით სისტემის კომერციული ოპერატორი ახორციელებს:

ა.ა. საბალანსო ელექტროენერჯით ვაჭრობისათვის პირდაპირი ხელშეკრულებების სტანდარტული პირობების სარეგისტრაციოდ წარდგენას დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან;

ა.ბ. საბალანსო ელექტროენერჯის მოცულობის განსაზღვრას, გამომუშავებული, მიწოდებული, იმპორტირებული, მოხმარებული და ექსპორტირებული ელექტროენერჯის, ასევე პირდაპირი ხელშეკრულებებით დადგენილი და მხარეთა მიერ ელექტროენერჯის მიღება-ჩაბარების აქტებში პირდაპირი ხელშეკრულებების შესაბამისად დაფიქსირებული ფაქტობრივი რაოდენობების შედარების გზით;

ა.გ. ამ წესების შესაბამისად საბალანსო ელექტროენერჯის ფასების გაანგარიშებას;

- ა.დ. სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ შესყიდულ და გაყიდულ საბალანსო ელექტროენერგიაზე კვალიფიციურ საწარმოებთან ანგარიშსწორებას;
- ა.ე. ელექტროენერგიის იმპორტსა და ექსპორტზე (გაცვლა) უცხო ქვეყნის შესაბამის სუბიექტებთან საშუალო და გრძელვადიანი ხელშეკრულებების გაფორმებას. ამ მიზნით სისტემის კომერციული ოპერატორი უფლებამოსილია იმპორტირებული და/ან საექსპორტოდ განკუთვნილი ელექტროენერგია გაყიდოს და/ან შეისყიდოს როგორც პირდაპირი ხელშეკრულებებით, აგრეთვე საბალანსო ელექტროენერგიის ყიდვა-გაყიდვისათვის ამ წესებით დადგენილი სხვა ფორმით (პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობებით);
- ბ) გარანტირებული სიმძლავრით ვაჭრობა “ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ” საქართველოს კანონისა და ამ წესების შესაბამისად, მათ შორის და არა მხოლოდ;
- ბ.ა. გარანტირებული სიმძლავრის წყაროებისაგან გარანტირებული სიმძლავრის ყიდვაზე და გარანტირებული სიმძლავრის მყიდველ კვალიფიციურ საწარმოებზე გარანტირებული სიმძლავრის გაყიდვაზე პირდაპირი ხელშეკრულებების სტანდარტული პირობების სარეგისტრაციოდ წარდგენა დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან;
- ბ.ბ. გარანტირებული სიმძლავრის საფასურის დარიცხვა და კვალიფიციურ საწარმოებთან ანგარიშსწორება.
- გ) საბითუმო ყიდვა-გაყიდვის შესახებ ერთიანი ბაზის, მათ შორის, აღრიცხვიანობის ერთიანი რეესტრის შექმნა და წარმოება. მათ შორის და არა მხოლოდ:
- გ.ა. აღრიცხვის წერტილების ერთიანი ბაზის შექმნა და წარმოება;
- გ.ბ. საანგარიშო პერიოდების მიხედვით მრიცხველების ჩვენებების ერთიანი ბაზის შექმნა;
- გ.გ. ელექტროენერგიის წარმოების საშუალებების, ქვესადგურების, მომხმარებელთა შესახებ ყველა საჭირო ინფორმაციის მოგროვება და სისტემატიზაცია.
- დ) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისა და კვალიფიციური საწარმოების მიერ მიწოდებული, შესაბამისი ინფორმაციის სათანადოდ დამუშავების (ანალიზის) საფუძველზე, ელექტროენერგიის გამყიდველების, მყიდველების, მათ მიერ გაყიდული და შესყიდული ან/და მიღებული (მომხმარებელი) ელექტროენერგიის ფაქტობრივი რაოდენობების (მოცულობების) განსაზღვრა და საბოლოო ანგარიშსწორებისათვის ინფორმაციის წარდგენა, აგრეთვე დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან ერთობლივად ელექტროენერგიის გადაცემის კონკრეტული სისტემათაშორისი ხაზის (ხაზების) მიმართულებით შესატყვისი საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში მიწოდებული და მიღებული ელექტროენერგიის (მათ შორის, ექსპორტირებული, იმპორტირებული ან/და სატრანზიტო ელექტროენერგიის) შემაჯამებელი სააღრიცხვო აქტის შესაბამისი უცხო ქვეყნის უფლებამოსილ სამართალსუბიექტთან გაფორმება;
- ე) ელექტროენერგიის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ საქართველოს მეზობელი ელექტროენერგეტიკული სისტემების შესაბამის საწარმოებთან გაფორმებული პარალელურ რეჟიმში მუშაობის ხელშეკრულებების წინასწარი შეთანხმება და მისი სათანადოდ შესრულების მიზნით მონიტორინგი და კანონმდებლობითა და ამ წესებით გათვალისწინებული სხვა უფლებამოსილების განხორციელება;
- ვ) საბითუმო აღრიცხვაში გამოყენებული მრიცხველების ინსპექტირება.
- ზ) გადაცემის ქსელში ზენორმატიული დანაკარგის შემთხვევაში, დაინტერესებული მხარის მოთხოვნის საფუძველზე განსაზღვროს შესაბამისი კვალიფიციური საწარმოს მიერ ზენორმატიული დანაკარგის შედეგად შესყიდული ელექტროენერგიის მოცულობა და ღირებულება. **(25.04.2007 N31).**

3. საქმიანობის გამჭვირვალობისა და მის ხელთ არსებული საჯარო ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფის მიზნით სისტემის კომერციული ოპერატორი ყველასათვის ხელმისაწვდომ ადგილზე აქვეყნებს ინფორმაციას: **(13.08.2010 N 46).**

- ა) ყოველ საანგარიშო პერიოდში პირდაპირი ხელშეკრულებების საფუძველზე გაყიდული და შესყიდული ელექტროენერჯის რაოდენობების შესახებ;
- ბ) ყოველ საანგარიშო პერიოდში პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობების საფუძველზე გაყიდული და შესყიდული საბალანსო ელექტროენერჯის რაოდენობებისა და საშუალო შეწონილი ფასების შესახებ;
- გ) ქსელში ფაქტიური საშუალო დანაკარგების ოდენობაზე;
- დ) ყოველ საანგარიშო პერიოდში გარანტირებული სიმძლავრის ყიდვა-გაყიდვის თაობაზე, გარანტირებული სიმძლავრის წყაროების, უზრუნველყოფილი სიმძლავრის მოცულობისა და ჩამოყალიბებული ტარიფების (ფასების) მითითებით.

4. ამოღებულია (13.08.2010 N 46).

5. სისტემის კომერციული ოპერატორი ვალდებულია, გააფორმოს შესაბამისი ხელშეკრულება იმ ელექტროსადგურთან (წარმოების ლიცენზიატი ან/და მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგური), რომლის მიერ წარმოებული ელექტროენერჯია (სიმძლავრე) მოქმედი კანონმდებლობის ან/და საქართველოს მთავრობის სამართლებრივი აქტის შესაბამისად ექვემდებარება სრულად ან ნაწილობრივ სავალდებულო წესით შესყიდვას. აღნიშნული ხელშეკრულება შესრულებისათვის საჭიროებს იმავე პირობებისა და პროცედურების დაკმაყოფილებას, როგორც პირდაპირი ხელშეკრულების შემთხვევაში, მათ შორის, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან რეგისტრაციას. (07.06.2011).

მუხლი 16. სისტემის კომერციული ოპერატორის მომსახურების ანაზღაურება (28.06.2007 N46 ამოქმედდეს 2007 წლის 1 ოქტომბრიდან)

1. სისტემის კომერციული ოპერატორის მომსახურების ღირებულების ანაზღაურება სავალდებულოა ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) კვალიფიციური საწარმოებისათვის. სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ გაწეული მომსახურება ანაზღაურდება კვალიფიციური საწარმოების მიერ განხორციელებული ოპერაციის შედეგად მწარმოებლების მიერ (გარდა გარანტირებული სიმძლავრის წყაროებისა) წარმოებული (სალტეზე გაცემული), განაწილების ლიცენზიატების მიერ მიღებული, მათ შორის გატარებული, პირდაპირი მომხმარებლების მიერ მიღებული (მოხმარებული), იმპორტიორების მიერ იმპორტირებული, ექსპორტიორების მიერ ექსპორტირებული ელექტროენერჯის სრული რაოდენობების მიხედვით, კომისიის მიერ დადგენილი ტარიფით. (13.08.2010 N 46).

1¹. სისტემის კომერციული ოპერატორის მომსახურების ღირებულების ანაზღაურება გარანტირებული სიმძლავრის წყაროების მიერ ხდება მათ მიერ საანგარიშო პერიოდში უზრუნველყოფილი გარანტირებული სიმძლავრის რაოდენობისა (საქართველოს მთავრობის მიერ დადგენილი სიმძლავრის შესატყვისი კილოვატი/საათში) და უზრუნველყოფის პერიოდის (დღეების) მიხედვით, კომისიის მიერ დადგენილი ტარიფით. გარანტირებული სიმძლავრის წყაროებზე (მათ მიერ წარმოებულ (სალტეზე მიწოდებულ) ელექტროენერჯის ნაწილში) არ ვრცელდება ამ მუხლის პირველი პუნქტის მოთხოვნა. (13.08.2010 N 46).

2. აღნიშნული მომსახურების გადახდა კვალიფიციური საწარმოს მიერ ხორციელდება ამ მუხლის პირველ პუნქტში აღნიშნულ საქმიანობებზე ცალ-ცალკე. (10.11.2008 N 98).

3. ამოღებულია (31.10.2007 N 88).

4. კვალიფიციური საწარმოები ვალდებული არიან ყოველი საანგარიშო პერიოდის დამთავრებიდან არაუგვიანეს 25 რიცხვისა ანაზღაურონ მათზე დარიცხული სისტემის კომერციული ოპერატორის მომსახურეობის ღირებულება.

5. სისტემის კომერციული ოპერატორის მოთხოვნისთანავე კვალიფიციური საწარმოები ვალდებული არიან მოთხოვნის შესაბამისად წარმოადგინონ სისტემის კომერციული ოპერატორის მომსახურეობის ღირებულების დაფარვის კანონმდებლობით გათვალისწინებული გარანტიები ან/და აწარმოონ წინასწარი გადახდა.

6. სისტემის კომერციული ოპერატორი უფლებამოსილია, მომსახურეობის ღირებულების არგადამხდელი ან გადახდის ვადების დამრღვევი კვალიფიციური საწარმოების მიმართ გამოიყენოს კანონმდებლობით მინიჭებული ზომები.

7. ამოღებულია (13.08.2010 N 46).

8. ამოღებულია (13.08.2010 N 46).

თავი V¹. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი (25.04.2007 N31)

მუხლი 16¹. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის ძირითადი ვალდებულებები, ფუნქციები და უფლებამოსილებები

1. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია:

ა) უზრუნველყოს ელექტროენერგეტიკული სისტემის მდგრადობა, უსაფრთხოება და საიმედო ფუნქციონირება, ასევე დააკმაყოფილოს ყველა შესაბამისი ლიცენზიატის, მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურის, იმპორტიორის, ექსპორტიორისა და პირდაპირი მომხმარებლის მოთხოვნები ისე, რომ შესრულდეს მათ მიერ დარეგისტრირებული პირდაპირი ხელშეკრულებები; (13.08.2010 N 46).

ბ) პირდაპირი ხელშეკრულების შესრულების უზრუნველყოფის მიზნით დაამუშაოს რეჟიმები, ხელი შეუწყოს ელექტროენერგეტიკული სექტორის ეფექტიან ფუნქციონირებას და ამ მიზნის მისაღწევად გამოიყენოს მისთვის კანონმდებლობით მინიჭებული ადმინისტრაციული ბერკეტები, მათ შორის სათანადო ოპერატიული სადისპეტჩერო მითითებებისა და ოქმების შედგენით;

გ) კვალიფიციური საწარმოს მოთხოვნის ან/და თავის შეხედულებისამებრ, ელექტროენერგეტიკული სისტემის საჭიროების მიხედვით (მდგრადობის და სტაბილურობის მიზნით) და ამ წესების პირობების დაცვით, დატვირთოს ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში არსებული აუთვისებელი სიმძლავრე მინიმალური ღირებულების პრინციპის შესაბამისად, ისე რომ ამ დატვირთვამ არ გამოიწვევს წინასწარ გაფორმებული პირდაპირი ხელშეკრულების პირობების დარღვევა; (28.06.2007 N46).

დ) დროის ნებისმიერ მონაკვეთში ხელმისაწვდომი გახადოს სისტემის კომერციული ოპერატორისთვის ყველა იმ მითითებებისა და ინსტრუქციების ჩანაწერები, რომლებიც მან გასცა მთელი დღის განმავლობაში, ასევე ყველა იმ ცვლილების შესახებ, რომელიც შეტანილ იქნა წინასწარ შედგენილ ელექტროენერგის (სიმძლავრის) მიწოდებისა და მოხმარების გეგმაში;

ე) მის მიერ განხორციელებული გაუფრთხილებელი შეზღუდვები, რომელიც განპირობებული იქნა ელექტროენერგეტიკული სისტემის მდგრადობის და უსაფრთხოების შენარჩუნებისათვის, დააფიქსიროს ცენტრალური სადისპეტჩეროს ოპერატიულ ჟურნალში;

ვ) სისტემის კომერციულ ოპერატორს, ამ წესების შესაბამისად, მიაწოდოს დამუშავებული ინფორმაცია, პირდაპირ ხელშეკრულებებში გასაყიდად დაფიქსირებული და ფაქტობრივად

გაციდული (შესრულებული) ელექტროენერჯის რაოდენობაზე (მათ შორის ამ წესების 31-ე მუხლის მე-7 პუნქტით გათვალისწინებული ინფორმაცია) შემდეგი წესით:

ვ.ა) ყოველდღიურად მიაწოდოს ყველა იმ მითითებისა და ინსტრუქციის ჩანაწერი, რომელიც მან გასცა წინა დღის განმავლობაში, ყველა იმ ცვლილების აღნიშვნით, რომელიც შეტანილ იქნა წინასწარ შედგენილ (შეთანხმებულ) ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) წარმოების ან/და მიწოდების გრაფიკებში; დღის განმავლობაში წარმოებული, გადაცემული ან/და მოხმარებული ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) შესახებ ინფორმაცია შესაბამისი კვალიფიციური საწარმოების მითითებით; პირდაპირი ხელშეკრულებების შესრულების მდგომარეობის შესახებ ინფორმაცია - ამა თუ იმ ხელშეკრულებაში მოცემული გრაფიკების დარღვევის ან დაცვის აღნიშვნით; **(13.08.2010 N 46)**.

ვ.ბ) ყოველი თვის დამთავრებიდან ამ წესებით გათვალისწინებული პირობებით მიაწოდოს საანგარიშო თვის განმავლობაში მიწოდებისა და მიღების პუნქტებში მიწოდებული ან გაცემული ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მის ხელთ არსებული ფაქტიური მონაცემები; საანგარიშო თვის განმავლობაში შესაბამისი გადაცემის ლიცენზიატის ქსელში დაფიქსირებული ელექტროენერჯის ფაქტიურ დანაკარგების ოდენობა; მიწოდებისა და მოხმარების გრაფიკებში ასახული და მრიცხველებზე ფაქტობრივად დაფიქსირებული (მიწოდებული ან/და მოხმარებული) ელექტროენერჯის შესახებ ინფორმაცია (ცდომილებების მითითებით). ასევე პირდაპირი ხელშეკრულებების შესრულების შესახებ მის ხელთ არსებული ინფორმაცია;

ზ) ყოველი საანგარიშო თვის დამთავრებიდან 30 კალენდარული დღის განმავლობაში სამინისტროს გაუგზავნოს მთლიანად ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში ცალკეული კვალიფიციური საწარმოების მიერ გამომუშავებული, მიღებისა და მიწოდების პუნქტებში გაცემული და მიღებული (მოხმარებული) ელექტროენერჯის ფაქტიური ბალანსი, გადაცემის ქსელში დანაკარგების ჩვენებით;

თ) ამ წესების დაცვით დაარეგისტრიროს პირდაპირი ხელშეკრულებები და გააუქმოს მათი რეგისტრაცია. ასევე შეაჩეროს პირდაპირი ხელშეკრულებების რეგისტრაცია განსაზღვრული ან განუსაზღვრელი ვადით, თუ რეგისტრირებული პირდაპირი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) დისპეტჩირება შეუძლებელია ან/და ამ პირდაპირი ხელშეკრულების განხორციელებამ შესაძლებელია, ხელი შეუშალოს სისტემის ოპერატიულ-დისპეტჩერულ მართვას პირდაპირი ხელშეკრულების მოქმედების ვადაზე მცირე პერიოდის განმავლობაში, რაზედაც უნდა აცნობოს პირდაპირი ხელშეკრულებების მონაწილე მხარეებს ამ წესების მე-10 მუხლის მე-6 პუნქტით გათვალისწინებულ ვადებში; **(18.10.2013)**.

ი) განახორციელოს კონტროლი ამ წესების დაცვით კვალიფიციური საწარმოების მიერ ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში არსებული სიმძლავრეების გამოყენების შესახებ; **(13.08.2010 N 46)**.

კ) ხელმისაწვდომი გახადოს მის ხელთ არსებული ინფორმაცია შესყიდული და თავისუფალი სიმძლავრეების შესახებ (კვალიფიციური საწარმოებისა და სიმძლავრეების მითითებით);

ლ) აწარმოოს პირდაპირი ხელშეკრულებების ერთიანი ელექტრონული ნუსხა, დადგენილი წესით განაცხადოს ინფორმაცია ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში არსებულ და აუთვისებელ სიმძლავრეზე. აღნიშნული ინფორმაცია შეიძლება ასევე განთავსდეს ოფიციალურ ვებგვერდზე; **(27.03.2015)**.

მ) წინასწარი გაფრთხილების გარეშე არ შეამციროს კვალიფიციური საწარმოსთვის პირდაპირი ხელშეკრულების საფუძველზე მიწოდებული სიმძლავრე გარდა სასისტემო ავარიული სიტუაციის, ფორსმაჟორის, ამ წესების ან პირდაპირი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული სხვა შემთხვევებისა;

ნ) ამ წესების შესაბამისად, შეასრულოს კვალიფიციური საწარმოს მოთხოვნები ელექტროენერჯის მიწოდების შეწყვეტის ან განახლების შესახებ.»

ო) აწარმოოს ელექტროენერჯის აღრიცხვის კვანძ(ებ)ის (მათ შორის, საბითუმო ვაჭრობაში

გამოყენებულის) „ზედა დონის ესკაა სისტემასთან დაკავშირების დამადასტურებელი ტექნიკური დოკუმენტების“ რეესტრი („ესკაა სისტემა-სთან დაკავშირების რეესტრი“), რომელშიც დაუყოვნებლივ აისახება „ზედა დონის ესკაა სისტემა-სთან დაკავშირების დამადასტურებელი ტექნიკური დოკუმენტ(ებ)ის“ გაცემის ფაქტი ელექტროენერჯის სათანადო აღრიცხვის კვანძ(ებ)ის მითითებით; **(28.03.2014)**.

პ) ყოველი გასული საანგარიშო პერიოდისთვის მოამზადოს „ესკაა სისტემა-სთან დაკავშირების რეესტრში“ დაფიქსირებული ელექტროენერჯის საბითუმო ვაჭრობაში გამოყენებული ელექტროენერჯის აღრიცხვის იმ კვანძ(ებ)ის (მათ შორის გენერატორების და საკუთარი მოხმარების ტრანსფორმატორების) ჩამონათვალი, საიდანაც საგამონაკლისო (საპატიო) მიზეზის გარეშე 24 საათზე მეტი პერიოდის განმავლობაში ვერ განხორციელდა ელექტროენერჯის აღრიცხვის მონაცემების მიღება და ასეთი ფაქტის დაფიქსირების შესახებ, კონკრეტული აღრიცხვის კვანძ(ებ)ის მიხედვით, წერილობით აცნობოს სათანადო კვალიფიციურ საწარმოს და ელექტროენერჯეტიკული ბაზრის ოპერატორს, ამასთან ასეთ შემთხვევაში ელექტროენერჯის აღრიცხვის მონაცემების მიუწოდებლობაზე პასუხისმგებელი კვალიფიციური საწარმო ვალდებულია თავისი ხარჯებით უზრუნველყოს სათანადო ელექტროენერჯის მრიცხველებში დაფიქსირებული აღრიცხვის მონაცემების დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისთვის მიწოდება ამ წესების, მათ შორის 26-ე მუხლის 5¹ პუნქტის მოთხოვნათა შესაბამისად. **(28.03.2014)**.

ჟ) იმ შემთხვევაში, თუ გასული სამი (3) თანმიმდევრული საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში „ესკაა სისტემა-სთან დაკავშირების რეესტრში“ დაფიქსირებული ელექტროენერჯის საბითუმო ვაჭრობაში გამოყენებული ელექტროენერჯის აღრიცხვის რომელიმე კვანძ(ებ)იდან (მათ შორის გენერატორების და საკუთარი მოხმარების ტრანსფორმატორების) ჯამურად სამას სამოცი (360) ან მეტი საათის განმავლობაში ვერ განხორციელდა ელექტროენერჯის აღრიცხვის მონაცემების მიღება ამისთვის რაიმე საგამონაკლისო (საპატიო) მიზეზის არსებობის გარეშე, წერილობით შეატყობინოს ელექტროენერჯეტიკული ბაზრის ოპერატორს და სათანადო კვალიფიციურ საწარმოს ასეთი ფაქტის დაფიქსირების შესახებ, მათ შორის ასეთი აღრიცხვის კვანძ(ებ)ის ნაწილში სათანადო კვალიფიციური საწარმოსთვის ელექტროენერჯის საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილედ რეგისტრაციის გაუქმების შესახებ. **(28.03.2014)**.

რ) აწარმოოს სათანადო იურიდიულ პირთან გაფორმებული ელექტროენერჯის სათანადო აღრიცხვის კვანძ(ებ)იდან აღრიცხვის მონაცემების ზედა დონის „ესკაა სისტემა“-ში გადაცემის ტექნიკური პირობების, წესისა და მოცულობის შესახებ შეთანხმებების რეესტრი („ესკაა სისტემა-სთან დაკავშირების შეთანხმებების რეესტრი“); **(28.03.2014)**.

ს) მის მიერ დადგენილი მეთოდოლოგიის მიხედვით ჩაატაროს მრიცხველების ინსპექცია. **(28.03.2014)**.

2. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის ძირითადი ფუნქციებია:

ა) დროის ნებისმიერ მომენტში უზრუნველყოს ელექტროენერჯის მიწოდების და მოხმარების დაბალანსება;

ბ) დაგეგმოს და დისპეტჩერიზაცია გაუწიოს ერთიან ენერგოსისტემას იმგვარად, რომ ელექტროენერჯის პარამეტრები (სიხშირე, ძაბვა და სხვა) შეესაბამებოდეს დადგენილ სტანდარტებს;

გ) უზრუნველყოს ელექტროენერჯეტიკული სისტემის მდგრადობა, სტაბილურობა და საიმედო ფუნქციონირება;

დ) მომსახურების სათანადოდ განხორციელების მიზნით, განახორციელოს ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) იმპორტი, ექსპორტი ან/და ჩაერთოს მეზობელი ქვეყნის (ქვეყნების) ელექტროენერჯეტიკულ სისტემებთან პარალელურ რეჟიმში კანონმდებლობისა და ამ წესებში მოცემული პრინციპებისა და პროცედურების დაცვით;

ე) განსაზღვროს შესაბამისი საანგარიშო თვის განმავლობაში გადაცემის ქსელში არსებულ

ელექტროენერჯის ფაქტიურ დანაკარგები.

3. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის უფლებამოსილებები:

ა) გამოითხოვოს და დაუბრკოლებლად მიიღოს ინფორმაცია კვალიფიციური საწარმოების ხელთ არსებული ტექნიკური საშუალებების მდგომარეობისა და მზადყოფნის ხარისხის შესახებ;

ბ) განახორციელოს ელექტროენერჯის აღრიცხვის სისტემ(ებ)ის (მათ შორის ელექტროენერჯის საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილის) ან/და მისი შემადგენელი კომპონენტების ინსპექტირება/შემოწმება, ხოლო ელექტროენერჯის მრიცხველების დაპროგრამება და აღრიცხვის საკომუნიკაციო მოწყობილობების პროგრამულ-ტექნიკური გამართვა დაინტერესებული მხარეების მონაწილეობით. **(18.10.2013).**

გ) მისი მომსახურების ღირებულების გადაუხდელობის, არასრული გადახდის ან/და გადახდის ვადის დარღვევის შემთხვევაში, ამ წესების შესაბამისად შეწყვიტოს ან შეზღუდოს კვალიფიციური საწარმოსთვის ელექტროენერჯის მიწოდება;

დ) ელექტროენერჯის დამტკიცებული ლიმიტის (შეთანხმებული დღელამური გრაფიკები) კვალიფიციური საწარმოს მხრიდან გადაჭარბების შემთხვევაში, მოითხოვოს მოხმარების (სიმძლავრეების) შემცირება, ხოლო ამ მოთხოვნის შეუსრულებლობის შემთხვევაში იმოქმედოს წინამდებარე წესების თანახმად;

ე) გასცეს სათანადო სადისპეტჩერო მითითებები, რათა უზრუნველყოს კვალიფიციური საწარმოსთვის ელექტროენერჯის შეუფერხებელი მიწოდება შეთანხმებული გრაფიკითა და მოცულობით;

ვ) მოითხოვოს კვალიფიციური საწარმოსაგან, ამ წესების თანახმად, ხელშეკრულებით გათვალისწინებული მომსახურების სრული ანაზღაურების მიზნით, კვალიფიციური საწარმოს მიერ კომერციული ბანკის საბანკო გარანტიის წარმოდგენა.

ზ) ავარიის შემთხვევაში ელექტროენერჯეტიკული სისტემის ოპერატიული მართვისა და მდგრადობის შენარჩუნების უზრუნველსაყოფად კვალიფიციური საწარმოებისათვის პირდაპირი ხელშეკრულებებით (ბალანსებით დადგენილი) მისაწოდებელი ელექტროენერჯია შეზღუდოს გაუფრთხილებლად;

თ) ქვეყანაში ელექტროენერჯის და სიმძლავრის დეფიციტის დროს ან/და ამ წესებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში შეზღუდვების გრაფიკის შემოღებისას, კვალიფიციურ საწარმოს ელექტროენერჯია მიაწოდოს ურთიერთშეთანხმებული დამატებითი გრაფიკით ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ბალანსის კორექტირებასთან შესაბამისობაში, ხოლო ურთიერთშეთანხმებული დამატებითი გრაფიკის არარსებობის შემთხვევაში, იმოქმედოს თავისი შეხედულებისამებრ.

ი) ქვეყანაში შიდა რესურსების ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ბალანსთან შედარებით სიმცირის (დეფიციტის) ან სიჭარბის ან/და ავარიის დადგომის, ან ასეთის (დეფიციტის, სიჭარბის, ავარიის) რეალური საფრთხის არსებობის შემთხვევებში, შეზღუდოს, ან შეწყვიტოს ელექტროენერჯის ტრანსსასაზღვრო გადადინება, ან/და შემოდინება, რათა უზრუნველყოფილი იქნეს ელექტროენერჯეტიკული სისტემის მდგრადობა, უსაფრთხოება და საიმედო ფუნქციონირება. **(18.10.2013).**

4. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია, მომსახურების განხორციელებისას იხელმძღვანელოს ამ წესებით დადგენილი სხვა მოთხოვნების შესაბამისად, ისე რომ უზრუნველყოფილ იქნეს ამ მუხლში მოცემული პრინციპების უპირატესი შესრულება.

თავი VI. დატვირთვის რეზერვი და გარანტირებული სიმძლავრე (13.08.2010 N 46)

მუხლი 17. ელექტროენერჯის მიწოდება-მოხმარების დაბალანსება და დაუტვირთავი სიმძლავრე (13.08.2010 N 46)

1. ელექტროენერგეტიკული სისტემის მდგრადობისა და ელექტროენერჯის ტექნიკური პარამეტრების შენარჩუნების მიზნით, ელექტროენერჯის მიწოდება-მოხმარების დაბალანსება შეიძლება განხორციელდეს ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში არსებული შემდეგი სიმძლავრეების გამოყენებით:

ა) დატვირთვის რეზერვი – სისტემაში არსებული აუთვისებელი სიმძლავრე, რომლის ადების დრო შეადგენს არაუმეტეს 60 წამისა;

ბ) გარანტირებული სიმძლავრე – საქართველოს მთავრობის მიერ განსაზღვრულ გარანტირებული სიმძლავრის წყაროების მიერ ამ წესების შესაბამისად უზრუნველყოფილი სიმძლავრე, მათ შორის:

ბ.ა) გარანტირებული სიმძლავრის იმ წყაროს მიერ უზრუნველყოფილი სიმძლავრე, რომელსაც, სადგურის ტექნიკური პარამეტრების შესაბამისად, გაჩერებული მდგომარეობიდან სისტემასთან სინქრონიზაცია შეუძლია არაუმეტეს 25 წუთისა და მოთხოვნილი სიმძლავრის აღება - არაუმეტეს მომდევნო 35 წუთისა;

ბ.ბ) გარანტირებული სიმძლავრის იმ წყაროს მიერ უზრუნველყოფილი სიმძლავრე, რომელსაც, სადგურის ტექნიკური პარამეტრების შესაბამისად, გაჩერებული მდგომარეობიდან სისტემასთან სინქრონიზაცია შეუძლია არაუმეტეს 24 საათისა, მოთხოვნილი სიმძლავრის აღება - არაუმეტეს მომდევნო 12 საათისა.

მუხლი 18. დაუტვირთავი სიმძლავრე და გარანტირებული სიმძლავრის გამოყენება (13.08.2010 N 46)

1. დატვირთვის რეზერვი და გარანტირებული სიმძლავრე იმყოფება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის განკარგულებაში და გამოიყენება ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მიწოდება-მოხმარების დასაბალანსებლად.

2. ელექტროენერგეტიკული სისტემის მდგრადობისა და ელექტროენერჯის სათანადო ტექნიკური პარამეტრების შესანარჩუნებლად, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია, დამოუკიდებლად მიიღოს გადაწყვეტილება დატვირთვის რეზერვის გამოყენებაზე და გასცეს შესაბამისი განკარგულება ელექტროენერგეტიკული სისტემაში არსებული გამოუყენებელი სიმძლავრის დატვირთვის თაობაზე, დატვირთვის შენარჩუნებით არაუმეტეს 1 საათისა.

3. პირდაპირი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული გრაფიკებისა და პარამეტრების შესრულების მიზნით, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია, დატვირთვის რეზერვის გამოყენების შედეგად გამოყენებული სიმძლავრე დატვირთვიდან ერთი საათის განმავლობაში ჩანაცვლოს გარანტირებული სიმძლავრით.

4. მოქმედი კანონმდებლობისა და ამ წესებში მოცემული პირობების დაცვით, გადაწყვეტილებას გამოყენებული სიმძლავრის სხვა წყაროებით ჩანაცვლებისა და დატვირთვის შესახებ იღებს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ელექტროენერგეტიკული სისტემის უსაფრთხოებისა და მინიმალური ღირებულების პრინციპის შესაბამისად.

5. ელექტროენერგეტიკული სისტემის უსაფრთხოებისა და მინიმალური ღირებულების პრინციპის დაცვით, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია 1 საათზე მეტი დროით დატვირთოს

ელექტროენერჯის მწარმოებელი ის კვალიფიციური საწარმო, რომელსაც ელექტროენერჯის მიწოდების წინასწარ განსაზღვრულ გრაფიკებში მოცემული სიმძლავრეები არ აქვს რეალიზებული პირდაპირი ხელშეკრულების ფარგლებში და ამ მწარმოებლის დატვირთვა არ გამოიწვევს წინასწარ გაფორმებული პირდაპირი ხელშეკრულების პირობების დარღვევას. ამ პუნქტში მოცემული პირობა არ ათავისუფლებს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს პირდაპირი ხელშეკრულების შესრულების უზრუნველყოფის ვალდებულებისაგან.

**მუხლი 19. გარანტირებული სიმძლავრით უზრუნველყოფისათვის მზადყოფნის განაცხადი
(13.08.2010 N 46)**

1. ქვეყნის ერთიანი ელექტროენერგეტიკული სისტემის უსაფრთხო ფუნქციონირებისათვის საჭირო გარანტირებული სიმძლავრის ოდენობას, ასევე ერთიანი ელექტროენერგეტიკული სისტემის გარანტირებული სიმძლავრით უზრუნველყოფის პერიოდს გარანტირებული სიმძლავრის თითოეული წყაროს მიხედვით, განსაზღვრავს საქართველოს მთავრობა.

2. გარანტირებული სიმძლავრის წყარო, ყოველი საანგარიშო თვის დაწყებამდე არანაკლებ 15 კალენდარული დღით ადრე, მზადყოფნის გამოცხადების მიზნით, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს წარუდგენს შემდეგ დოკუმენტაციას:

ა) განაცხადს გარანტირებული სიმძლავრით უზრუნველყოფისათვის მზადყოფნის შესახებ (შემდგომში "მზადყოფნის განაცხადი"), რომელშიც უნდა აღინიშნოს:

ა.ა) სადგურის დასახელება და ტექნიკური მახასიათებლები;

ა.ბ.) საჭირო დრო (წუთი) გაჩერებული მდგომარეობიდან ელექტროენერგეტიკულ სისტემასთან სინქრონიზაციამდე;

ა.გ) საჭირო დრო (წუთი) ელექტროენერგეტიკულ სისტემასთან სინქრონიზაციიდან საქართველოს მთავრობის მიერ შესაბამისი გარანტირებული სიმძლავრის წყაროსათვის დადგენილი გარანტირებული სიმძლავრის მიღწევამდე;

ა.დ) მომავალი საანგარიშო პერიოდის ის ზუსტი მონაკვეთები, რომელთა განმავლობაში გარანტირებული სიმძლავრე ვერ იქნება უზრუნველყოფილი, მათ შორის შეკეთების ან/და რემონტის გამო.

ბ) საწვავით უზრუნველყოფის ხელშეკრულების ასლი.

3. ამ თავის მიზნებისათვის, გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს წარმოების საშუალებების შეკეთება ან/და რემონტი გულისხმობს იმ სახის სამუშაოებს, რომლის შედეგადაც გარანტირებული სიმძლავრის წყარო ვერ უზრუნველყოფს ენერგეტიკულ სისტემას გარანტირებული სიმძლავრით ამ წესების შესაბამისად და მისი წარმოების საშუალებები გამოყვანილია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის დაქვემდებარებიდან.

4. მზადყოფნის განაცხადის ფორმას ადგენს და ამტკიცებს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი.

5. გარანტირებული სიმძლავრის წყარო ვალდებულია, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს მოთხოვნისთანავე წარუდგინოს მის მფლობელობაში არსებული წარმოების საშუალებების ტექნიკური შესაძლებლობებისა და პარამეტრების დამადასტურებელი დოკუმენტაცია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ წინასწარ მოთხოვნილი სახით.

6. გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს მიერ მზადყოფნის განაცხადის წარდგენა სავალდებულოა შესაბამის საანგარიშო პერიოდში დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ მისი მზადყოფნის განხილვისათვის. მზადყოფნის დადასტურება გულისხმობს გარანტირებული სიმძლავრის

შესაბამისი წყაროს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის განკარგულებაში ყოფნას და ელექტროენერგეტიკული სისტემის გარანტირებული სიმძლავრით უზრუნველყოფას მე-17 მუხლის "ბ.ა" ან "ბ.ბ" ქვეპუნქტებით დადგენილი პირობებით. პასუხისმგებლობა მზადყოფნის განაცხადში მითითებული მონაცემების სისწორეზე ეკისრება გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს.

მუხლი 19¹. გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს ტესტირება (13.08.2010 N 46)

1. გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს მზადყოფნა შესაძლებელია შემოწმდეს ტესტირების გზით.

2. გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს ტესტირება წარმოადგენს პროცესს, რომელიც ადასტურებს ამ წესების მე-17 მუხლის "ბ.ა" ან "ბ.ბ" ქვეპუნქტებით დადგენილი მოთხოვნების შესრულებისათვის გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს მზადყოფნას. გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს ტესტირებით უნდა დადასტურდეს:

ა) ამ წესების მე-17 მუხლის პირველი პუნქტის "ბ.ა" პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, შესაბამისი სადგურის ტექნიკური პარამეტრების ფარგლებში, გაჩერებული მდგომარეობიდან სისტემასთან სინქრონიზაცია შესაძლებლობა არაუმეტეს 25 წუთისა, საქართველოს მთავრობის მიერ შესაბამისი გარანტირებული სიმძლავრის წყაროსათვის განსაზღვრული სიმძლავრის აღების შესაძლებლობა - არაუმეტეს მომდევნო 35 წუთისა და დატვირთვის შენარჩუნების შესაძლებლობა - არანაკლებ 1 და არაუმეტეს 24 საათისა;

ბ) ამ წესების მე-17 მუხლის პირველი პუნქტის "ბ.ბ" პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, შესაბამისი სადგურის ტექნიკური პარამეტრების ფარგლებში, გაჩერებული მდგომარეობიდან სისტემასთან სინქრონიზაციის შესაძლებლობა - არაუმეტეს 24 საათისა, საქართველოს მთავრობის მიერ შესაბამისი გარანტირებული სიმძლავრის წყაროსათვის განსაზღვრული სიმძლავრის აღების შესაძლებლობა - არაუმეტეს მომდევნო 12 საათისა და დატვირთვის შენარჩუნების შესაძლებლობა - არანაკლებ 1 და არაუმეტეს 24 საათისა;

3. ტესტირება ხდება ამ წესებისა და ტესტირების ტექნიკური ინსტრუქციის საფუძველზე, რომელსაც, დაინტერესებული გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს წინადადებების გათვალისწინებით, შეიმუშავებს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი.

4. გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს ტესტირება ხორციელდება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის ან გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს მოთხოვნით. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მოთხოვნით გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს ტესტირება უნდა ჩატარდეს არანაკლებ წელიწადში ერთხელ.

5. გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს მოთხოვნით, ტესტირება ხდება ამ წესების მე-20 მუხლის მე-5 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში (გარდა მე-20 მუხლის მე-5 პუნქტის "ე" ქვეპუნქტისა, ან როდესაც ტესტირება უკვე მოთხოვნილია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ).

6. გარანტირებული სიმძლავრის წყარო ვალდებულია, ტესტირების ჩატარების მოთხოვნასთან ერთად, წარადგინოს ამ წესების მე-19 მუხლით გათვალისწინებული მზადყოფნის განაცხადი (რომლის წარდგენაზეც არ ვრცელდება მე-19 მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული ვადა). გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს მოთხოვნა ტესტირების ჩატარების შესახებ, ელექტროენერგეტიკული სისტემის მუშაობის ტექნიკური პარამეტრების გათვალისწინებით,

დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ უნდა დაკმაყოფილდეს განაცხადის წარდგენიდან არანაკლებ 7 კალენდარული დღის ვადაში.

7. ელექტროენერგეტიკული სისტემის საჭიროების გათვალისწინებით, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს დატვირთვა (მუშაობა) გააგრძელოს ტესტირების დასრულების შემდეგაც, მიუხედავად იმისა, ტესტირებით დადასტურდა თუ არა მისი მზადყოფნა მე-19¹ მუხლის მე-2 პუნქტით დადგენილი პირობებითა და ვადებში.

8. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია გამოიწიოს ტესტირების დროს გამომუშავებული ელექტროენერგიის რაოდენობა შესაბამის საანგარიში პერიოდში ჯამური გამომუშავებისაგან ტესტირების მიმდინარეობისათვის მის მიერ ამ წესების შესაბამისად განსაზღვრული ვადების გათვალისწინებით.

9. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია, გარანტირებული სიმძლავრის შემსყიდველ კვალიფიციურ საწარმოს გააცნოს ტესტირებასთან დაკავშირებული დოკუმენტაცია, შესაბამისი მოთხოვნის მიღებიდან არაუგვიანეს 5 სამუშაო დღისა.

მუხლი 20. გარანტირებული სიმძლავრით ვაჭრობის წესი და პირობები (13.08.2010 N46)

1. გარანტირებული სიმძლავრით ვაჭრობა ხდება მხოლოდ სისტემის კომერციული ოპერატორის მეშვეობით.

2. საანგარიშო პერიოდის დაწყებამდე 10 კალენდარული დღით ადრე, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი სისტემის კომერციულ ოპერატორსა და გარანტირებული სიმძლავრის შესაბამის წყაროებს უგზავნის გარანტირებული სიმძლავრის იმ წყაროთა ნუსხას, რომელთა მზადყოფნა მომდევნო საანგარიშო პერიოდისათვის დადასტურებულია მე-19 მუხლით დადგენილი მოთხოვნების დაცვით, შესაბამისი გარანტირებული სიმძლავრის ოდენობისა და გარანტირებული სიმძლავრით უზრუნველყოფის საპროგნოზო პერიოდების (დღეების მიხედვით) მითითებით. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია წარდგენილ ინფორმაციაში განხორციელებული ცვლილებების შესახებ დაუყოვნებლივ აცნობოს სისტემის კომერციულ ოპერატორსა და გარანტირებული სიმძლავრის შესაბამის წყაროებს.

3. სისტემის კომერციული ოპერატორი, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისაგან ამ მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად მიღებული ინფორმაციის საფუძველზე, საანგარიშო პერიოდის დაწყებამდე არანაკლებ 3 კალენდარული დღით ადრე სათანადო შეტყობინებას უგზავნის გარანტირებული სიმძლავრის შემსყიდველ კვალიფიციურ საწარმოებს. სისტემის კომერციული ოპერატორი ვალდებულია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ წარმოდგენილ ინფორმაციაში განხორციელებული ცვლილებების შესახებ დაუყოვნებლივ აცნობოს გარანტირებული სიმძლავრის შემსყიდველ კვალიფიციურ საწარმოებს.

4. სისტემის კომერციული ოპერატორი საანგარიშო პერიოდში გარანტირებულ სიმძლავრეს შეისყიდის და, შესაბამისად, გარანტირებული სიმძლავრის საფასურს აუნაზღაურებს გარანტირებული სიმძლავრის მხოლოდ იმ წყაროებს და იმ პერიოდში, რომელთა მზადყოფნაც და მზადყოფნის პერიოდიც დადასტურებულია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ ამ მუხლის მე-9 პუნქტის შესაბამისად.

5. გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს გარანტირებული სიმძლავრის საფასური არ აუნაზღაურდება იმ შემთხვევაში, თუ გარანტირებული სიმძლავრის წყარო ენერგეტიკულ სისტემას ვერ უზრუნველყოფს გარანტირებული სიმძლავრის იმ ოდენობით, რომელიც დადგენილია საქართველოს მთავრობის მიერ, მათ შორის და არა მხოლოდ:

ა) გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს მფლობელობაში არსებული წარმოების საშუალებების შეკეთების ან/და რემონტის პერიოდში;

ბ) იმ შემთხვევაში, თუ გარანტირებული სიმძლავრის წყარო ტესტირების დროს შესაბამისი სადგურის ტექნიკური პარამეტრების ფარგლებში ვერ უზრუნველყოფს სისტემასთან სინქრონიზაციას და/ან საქართველოს მთავრობის მიერ განსაზღვრული გარანტირებული სიმძლავრის აღებას და/ან შენარჩუნებას მე-19¹ მუხლის მე-2 პუნქტით დადგენილი პირობებითა და ვადებში;

გ) გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს ავარიული გაჩერების შემთხვევაში;

დ) იმ შემთხვევაში, თუ გარანტირებული სიმძლავრის წყარო დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მოთხოვნიდან მე-19¹ მუხლის მე-2 პუნქტით დადგენილი პირობებითა და ვადებში შესაბამისი სადგურის ტექნიკური პარამეტრების ფარგლებში ვერ უზრუნველყოფს სისტემასთან სინქრონიზაციას და/ან საქართველოს მთავრობის მიერ განსაზღვრული გარანტირებული სიმძლავრის აღებას და/ან შენარჩუნებას;

ე) გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს მიერ, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისათვის მოთხოვნისთანავე, მის მფლობელობაში არსებული წარმოების საშუალებების ტექნიკური შესაძლებლობებისა და პარამეტრების დამადასტურებელი დოკუმენტაციის წარუდგენლობის შემთხვევაში;

6. ამ მუხლის მე-5 პუნქტით (გარდა „ე“ ქვეპუნქტისა) გათვალისწინებულ შემთხვევებში გარანტირებული სიმძლავრის წყაროებს გარანტირებული სიმძლავრის საფასური არ აუნაზღაურდებათ ტესტირების გზით მზადყოფნის დადასტურებამდე, ხოლო „ე“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში – შესაბამისი დოკუმენტაციის წარუდგენამდე. (13.07.2015).

7. ამ მუხლის მიზნებისათვის, გარანტირებული სიმძლავრის საფასური არ აუნაზღაურდება იმ დღიდან, როდესაც დადგა ამ მუხლის მე-5 პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევა, იმ დღის ჩათვლით, როდესაც დადასტურდა გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს მზადყოფნა ტესტირების გზით. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი ვალდებულია ამ მუხლის მე-5 და მე-6 პუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში გაცემული ყველა განკარგულება დაარეგისტრიროს ცენტრალური სადისპეტჩეროს ოპერატიულ ჟურნალში. (13.07.2015).

8. გარანტირებული სიმძლავრის წყარო ვალდებულია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტს დაუყოვნებლივ აცნობოს ამ მუხლის მე-5 პუნქტით (გარდა „ე“ ქვეპუნქტისა) გათვალისწინებული შემთხვევების გამომწვევი გარემოებების თაობაზე, ასევე წარადგინოს მზადყოფნის განაცხადი და მოითხოვოს ტესტირება, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ტესტირება უკვე მოთხოვნილია დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ. (13.07.2015).

9. საანგარიშო პერიოდის დასრულებიდან არაუგვიანეს 4 კალენდარული დღისა, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი სისტემის კომერციულ ოპერატორს წარუდგენს დადასტურებულ ინფორმაციას გარანტირებული სიმძლავრის იმ წყაროების შესახებ, რომლებიც საანგარიშო პერიოდში იმყოფებოდნენ მზადყოფნაში და ფაქტობრივად გააჩნდათ გარანტირებული სიმძლავრე, გარანტირებული სიმძლავრით უზრუნველყოფის პერიოდების (დღეების მიხედვით) მითითებით, აგრეთვე, შესაბამის საანგარიშო პერიოდში გარანტირებული

სიმძლავრის წყაროების მიერ გამომუშავებული (სალტზე მიწოდებული) ელექტროენერჯის რაოდენობას, მათ შორის გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს მოთხოვნის საფუძველზე განხორციელებული ტესტირების დროს გამომუშავებული (სალტზე მიწოდებული) ელექტროენერჯის რაოდენობის მითითებით.

10. ამ მუხლის მე-9 პუნქტის შესაბამისად განსაზღვრული გარანტირებული სიმძლავრის წყაროები წარმოადგენენ ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის მიერ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან დარეგისტრირებული გარანტირებული სიმძლავრის ყიდვის შესახებ ხელშეკრულების სტანდარტული პირობების მხარეებს, გარდა „ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონის 23-ე მუხლის მე-4 პუნქტით განსაზღვრული შემთხვევებისა. (04.03.2014).

11. სისტემის კომერციული ოპერატორისაგან გარანტირებული სიმძლავრის შესყიდვა ხდება განაწილების ლიცენზიატების, პირდაპირი მომხმარებლებისა და ექსპორტიორების მიერ, რომლებიც წარმოადგენენ სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან დარეგისტრირებული გარანტირებული სიმძლავრის გაყიდვის შესახებ ხელშეკრულების სტანდარტული პირობების მხარეებს.

12. ამ მუხლის მე-10 და მე-11 პუნქტების შესრულების მიზნით, სისტემის კომერციული ოპერატორი დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან არეგისტრირებს ხელშეკრულების სტანდარტული პირობებს გარანტირებული სიმძლავრის ყიდვასა და გაყიდვაზე – როგორც გარანტირებული სიმძლავრის წყაროების, ასევე გარანტირებული სიმძლავრის შემსყიდველი კვალიფიციური საწარმოებისათვის.

13. ხელშეკრულების სტანდარტული პირობები წარმოადგენს წინასწარ ჩამოყალიბებულ, მრავალჯერადი გამოყენებისათვის გამიზნულ სახელშეკრულებო პირობებს (ტიპიურ სახელშეკრულებო ფორმულარს), რომელსაც სისტემის კომერციული ოპერატორი უდგენს კვალიფიციურ საწარმოებს. ხელშეკრულების სტანდარტული პირობები უნდა არეგულირებდეს შემდეგ საკითხებს:

- ა) გარანტირებული სიმძლავრის ყიდვისა და გაყიდვის პირობებს;
- ბ) გარანტირებული სიმძლავრის ღირებულების გადახდის პირობებსა და ვადებს;
- გ) გარანტირებული სიმძლავრის მყიდველი განაწილების ლიცენზიატების, პირდაპირი მომხმარებლებისა და ექსპორტიორებისათვის - გარანტირებული სიმძლავრის საფასურის გადახდის უზრუნველყოფის საშუალებებს, მათ შორის, პირგასამტეხლოს გონივრულ ოდენობას;
- დ) გარანტირებული სიმძლავრის ყიდვასა და გაყიდვასთან დაკავშირებულ სხვა პირობებს;

14. ამ მუხლით გათვალისწინებული ხელშეკრულებების სტანდარტული პირობების, მისი ცვლილებებისა და დამატებების, აგრეთვე გაუქმების რეგისტრაციაზე არ ვრცელდება ამ წესების მე-3 თავის მოთხოვნები. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია რეგისტრაცია განახორციელოს სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ სარეგისტრაციო დოკუმენტების წარდგენიდან არაუგვიანეს 5 კალენდარული დღისა. აღნიშნული ვადის გასვლის შემდეგ რეგისტრაცია ჩაითვლება განხორციელებულად.

15. როგორც სტანდარტული პირობები, ასევე მასში განხორციელებული ყველა ცვლილება და დამატება, მისი ძალაში შესვლამდე არაუგვიანეს 2 სამუშაო დღისა, წერილობითი ფორმით უნდა ეცნობოს გარანტირებული სიმძლავრის შემსყიდველ კვალიფიციურ საწარმოებს და საჯაროდ გამოქვეყნდეს სისტემის კომერციული ოპერატორის ოფიციალურ ვებ-გვერდზე.

**მუხლი 21. უზრუნველყოფილ გარანტირებული სიმძლავრზე ანგარიშსწორება
(13.08.2010 N 46)**

1. გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს გარანტირებული სიმძლავრის საფასური აუნაზღაურდება გარანტირებული სიმძლავრის შესაბამისი წყაროს მზადყოფნის დადასტურებული პერიოდის გათვალისწინებით, ყოველდღიურ ბაზისზე, მაგრამ, საბალანსო წლის განმავლობაში, არა უმეტეს გარანტირებული სიმძლავრის შესაბამისი წყაროსათვის კომისიის მიერ დადგენილი დღეებისა. გარანტირებული სიმძლავრის წყაროსათვის გარანტირებული სიმძლავრის ღირებულების ანაზღაურება ხდება მის მიერ იმავე პერიოდში ელექტროენერგიის გამომუშავების (სალტეზე მიწოდების) მიუხედავად. ხელშეკრულების სტანდარტული პირობებით ან „ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონის 23-ე მუხლის მე-4 პუნქტით განსაზღვრული ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვადებში. **(04.03.2014).**

2. ამ წესების მე-20 მუხლის მე-9 პუნქტის შესაბამისად განსაზღვრული გარანტირებული სიმძლავრის წყაროები ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორისათვის გარანტირებული სიმძლავრის ღირებულების დარიცხვას ახდენენ კომისიის მიერ დადგენილი გარანტირებული სიმძლავრის საფასურით, საანგარიშო პერიოდში დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ დადასტურებული მათი მზადყოფნის პერიოდის (დღეების მიხედვით) მიხედვით. იმ შემთხვევაში, თუ კომისიის მიერ გარანტირებული სიმძლავრის შესაბამისი წყაროსათვის განსაზღვრული პერიოდის დასაწყისიდან საანგარიშო პერიოდის ჩათვლით, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ დადასტურებული გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს მზადყოფნის დღეების ჯამური რაოდენობა აღემატება კომისიის მიერ გარანტირებული სიმძლავრის შესაბამისი წყაროსათვის განსაზღვრული დღეების რაოდენობას, გარანტირებული სიმძლავრის წყარო გარანტირებული სიმძლავრის საფასურის დარიცხვას ახდენს კომისიის მიერ განსაზღვრული დღეების რაოდენობასა და კომისიის მიერ გარანტირებული სიმძლავრის შესაბამისი წყაროსათვის განსაზღვრული პერიოდის დასაწყისიდან დასაწყისიდან საანგარიშო პერიოდამდე გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს დადასტურებული მზადყოფნის დღეების რაოდენობას შორის სხვაობაზე. **(04.03.2014).**

3. გარანტირებული სიმძლავრის შემსყიდველი კვალიფიციური საწარმო - განაწილების ლიცენზიატი, პირდაპირი მომხმარებელი და ექსპორტიორი ვალდებულია აუნაზღაუროს სისტემის კომერციულ ოპერატორს გარანტირებული სიმძლავრის წყაროებისათვის შესაბამის საანგარიშო პერიოდში გადასახდელი გარანტირებული სიმძლავრის საფასური (გარანტირებული სიმძლავრის თითოეული წყაროს მიხედვით), გარანტირებული სიმძლავრის შემსყიდველი კვალიფიციური საწარმოების ფაქტიურ ჯამურ მოხმარებასა და ექსპორტში მისი ფაქტიური მოხმარების ან ექსპორტის წილის პროპორციულად.

მუხლი 22. გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს და გარანტირებული სიმძლავრის შემსყიდველი კვალიფიციური საწარმოს პასუხისმგებლობა (13.08.2010 N 46)

1. გარანტირებული სიმძლავრის წყარო ვალდებულია, მზადყოფნაში იქონიოს მის მფლობელობაში არსებული წარმოების საშუალებები და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მოთხოვნისთანავე მიაწოდოს ელექტროენერგეტიკულ სისტემას ელექტროენერგია ამ წესებით განსაზღვრული პირობებითა და ვადაში. გარანტირებული სიმძლავრის წყარო ვალდებულია, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან შეთანხმებით, წარმოების საშუალებების შეკეთება ან/და რემონტი ჩაატაროს სულ მცირე წელიწადში ერთხელ მაინც.

2. სისტემის კომერციული ოპერატორი არ წარმოადგენს ელექტროენერგეტიკული სისტემის გარანტირებული სიმძლავრით უზრუნველყოფაზე პასუხისმგებელ პირს. ელექტროენერგეტიკული სისტემის გარანტირებული სიმძლავრით უზრუნველყოფის პასუხისმგებლობა ეკისრება გარანტირებული სიმძლავრის შესაბამის წყაროს.

მუხლი 22¹. გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს მიერ ელექტროენერჯის წარმოებისა და გაყიდვის წესი (13.08.2010 N 46)

1. გარანტირებული სიმძლავრე იმყოფება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის განკარგულებაში. გარანტირებული სიმძლავრის წყარო ვალდებულია, სიმძლავრე დაუქვემდებაროს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს. შესაბამისად, გადაწყვეტილებას გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს გამოყენებისა და მის მფლობელობაში არსებული წარმოების საშუალებების დატვირთვის მოცულობასა და მიზანშეწონილობაზე დამოუკიდებლად იღებს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი. საქართველოს მთავრობის მიერ დადგენილი გარანტირებული სიმძლავრის ოდენობა არ ათავისუფლებს გარანტირებული სიმძლავრის შესაბამის წყაროს მზადყოფნაში იქონიოს მის მფლობელობაში არსებული წარმოების საშუალებები წარმოების ლიცენზიის პირობებით და მისი ტექნიკური პარამეტრებით გათვალისწინებულ მოთხოვნებთან.

2. გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს მიერ გამომუშავებული (სალტეზე მიწოდებული), მათ შორის ტესტირების დროს გამომუშავებული (სალტეზე მიწოდებული) ელექტროენერჯის გაყიდვა ხდება პირდაპირი ხელშეკრულებით ან სისტემის კომერციული ოპერატორის მეშვეობით (საბალანსო ელექტროენერჯია) ამ წესების შესაბამისად.

3. ამ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული ელექტროენერჯის პირდაპირი ხელშეკრულებით გაყიდვა (გარდა საბალანსო ელექტროენერჯისა) ხდება მხოლოდ განაწილების ლიცენზიატებზე. (09.10.2014).

თავი VII. ელექტროენერჯის დანაკარგები გადაცემის ქსელში (ტექნოლოგიურ პროცესებში ელექტროენერჯის დანახარჯი)

მუხლი 23. ელექტროენერჯის შესყიდვა და ელექტრულ ქსელში დანაკარგების ანაზღაურება (25.04.2007 N31)

1. კვალიფიციური საწარმოს მიერ ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) შესყიდვა ხდება ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მწარმოებლის კუთვნილ სალტეზე, ხოლო იმპორტის შემთხვევაში, მეზობელი ქვეყნის სისტემასთან დამაკავშირებელ, შესაბამის მიღების პუნქტში.

2. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ ფაქტიური დანაკარგი გამოითვლება ყოველი საანგარიშო პერიოდისათვის მიღებისა და მიწოდების პუნქტებში აღრიცხული ელექტროენერჯის ჯამური რაოდენობების სხვაობისა და სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზის (ხაზების), მეზობელი ქვეყნის ელექტროენერგეტიკული სისტემის მხრიდან დაცვის რეჟიმში აღრიცხული, აგრეთვე ხაზის სინქრონიზაციისას შემოდინებული ელექტროენერჯის გათვალისწინებით. (18.10.2013).

2¹. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ ფაქტიური საშუალო დანაკარგი გამოითვლება, ერთი მხრივ ამავე მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად გაანგარიშებული ფაქტიური დანაკარგის

რაოდენობასა და მეორე მხრივ – მეზობელი ქვეყნის ელექტროენერგეტიკული სისტემის მხრიდან სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზის (ხაზების) დაცვის რეჟიმში აღრიცხული, ასევე ხაზის სინქრონიზაციისას შემოდინებული ელექტროენერგიის რაოდენობების ჯამს შორის სხვაობით. (18.10.2013).

2². ფაქტიური დანაკარგისა და ფაქტიური საშუალო დანაკარგის მაჩვენებლები (სიდიდეები და პროცენტული მნიშვნელობები) წარედგინება სისტემის კომერციულ ოპერატორს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ საანგარიშო პერიოდის მომდევნო თვის არაუგვიანეს 7 რიცხვისა. (18.10.2013).

3. ამ მუხლის პირველი პუნქტის შესრულების მიზნით, მყიდველი კვალიფიციური საწარმოების მიერ (გარდა სისტემის კომერციული ოპერატორისა) შესაბამისი პირდაპირი ხელშეკრულებით, მათ შორის პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობებით შესყიდული და მიღებული ელექტროენერგია გამოითვლება მყიდველის მიერ წინასწარ განსაზღვრულ მიწოდების პუნქტებში დაფიქსირებული ელექტროენერგიის მოცულობისა და ფაქტიური საშუალო დანაკარგის გათვალისწინებით. (18.10.2013).

4. ელექტროენერგიის განაწილების ქსელში ნორმატიული დანაკარგები ანაზღაურდება ელექტროენერგიის საცალო მომხმარებლებისა და იმ კვალიფიციური საწარმოების მიერ, რომლებიც ელექტროენერგიას იღებენ განაწილების ქსელიდან. დანაკარგების ღირებულება გათვალისწინებულია კომისიის მიერ დადგენილ შესაბამის ტარიფებში.

5. ზენორმატიული დანაკარგის პროცენტული მაჩვენებელი კონკრეტული საანგარიშო პერიოდისთვის წარმოადგენს დადებით სხვაობას ფაქტიურ საშუალო დანაკარგისა და ნორმატიული დანაკარგის პროცენტულ მაჩვენებლებს შორის, რომლის შესაბამისი ელექტროენერგიის რაოდენობა – ზენორმატიული დანაკარგის სახით, ანაზღაურდება გადაცემის ლიცენზიატებისმიერ კანონმდებლობის შესაბამისად. (18.10.2013).

მუხლი 23¹. წარმოების ლიცენზიატის ან მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურის მიერ ელექტროენერგიის შესყიდვა საერთო სასადგურო დანახარჯისთვის (13.08.2010 N 46)

წარმოების ლიცენზიატის ან მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურის მიერ ელექტროენერგიის წარმოების საშუალების გაჩერების პერიოდში ელექტროენერგიის საერთო სასადგურო დანახარჯის უზრუნველყოფა ხდება სხვა კვალიფიციური საწარმოსგან შესაბამისი ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) ნასყიდობისა და გადაცემა-დისპეტჩერიზაციის და გატარების მომსახურების შესახებ შესაბამისი ხელშეკრულებებით ან სისტემის კომერციული ოპერატორისაგან სტანდარტული პირობებით.”.

**თავი VIII. ანგარიშსწორება
მუხლი 24. ამოღებულია (13.08.2010 N 46)**

მუხლი 25. ფინანსური გარანტიების წარმოდგენა

1. იმ შემთხვევაში, თუ კვალიფიციურმა საწარმომ 5 დღეზე მეტი ვადით დააგვიანა შესყიდული ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) ან/და გადაცემის, დისპეტჩერიზაციის და გატარების

ღირებულების გადახდა, ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) გამყიდველი ან გადაცემის, დისპეტჩერიზაციის, ან/და სათანადო განაწილების ლიცენზიატები უფლებამოსილნი არიან, შესაბამის კვალიფიციურ საწარმოებს მოსთხოვონ საბანკო გარანტია მომდევნო საანგარიშო პერიოდში შესასყიდი ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ან გადაცემის, დისპეტჩერიზაციის, ან/და გატარების მომსახურეობის ღირებულების დაფარვის უზრუნველსაყოფად. **(25.04.2007 N31).**

2. იმ შემთხვევაში, თუ კვალიფიციური საწარმო ვერ წარადგენს მოთხოვნილ ფინანსურ გარანტიებს კომერციული ოპერატორს აქვს სრული უფლება არ დაუშვას იგი საბალანსო ელექტროენერჯით ვაჭრობაზე, ხოლო წარმოების ლიცენზიატებს, მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურებს, გადაცემის, დისპეტჩერიზაციის და განაწილების ლიცენზიატებს შეწყვიტონ ამ მომხმარებლისათვის ელექტროენერჯისა ან/და მომსახურეობის გაწევა ამ წესების შესაბამისად.

3. თუ ელექტროენერჯის (სიმძლავრის), გადაცემის, დისპეტჩერიზაციის ან/და გატარების მომსახურების (მათ შორის საბალანსო ელექტროენერჯის) მყიდველი კვალიფიციური საწარმო დააყოვნებს ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ან მომსახურების საფასურის გადახდას, იგი ვალდებულია აანაზღაუროს ამგვარ დაყოვნებასთან დაკავშირებული ზიანი. **(25.04.2007 N31).**

4. საანგარიშო პერიოდის დამთავრებიდან 27 დღის განმავლობაში (თუ პირდაპირი ხელშეკრულებით სხვა რამ არ არის განსაზღვრული) მყიდველი კვალიფიციური საწარმოს მიერ ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ან მომსახურების საფასურის განსაღვრულ ვადაში გადაუხდელობის შემთხვევაში, ან ამ მუხლის შესაბამისად საბანკო გარანტიების წარმოუდგენლობის შემთხვევაში, ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) გამყიდველი კვალიფიციურ საწარმო ან მომსახურების განმახორციელებელი შესაბამისი ლიცენზიატი უფლებამოსილია, მოსთხოვოს ელექტროენერჯის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს შესაბამისი პირდაპირი ხელშეკრულების შეწყვეტა. **(25.04.2007 N31).**

5. ამოღებულია (13.08.2010 N 46).

მუხლი 25¹. ელექტროენერჯის მიწოდების შეწყვეტა (შეზღუდვა) (13.08.2010 N 46)

1. კვალიფიციური საწარმოსათვის ელექტროენერჯის მიწოდების შეწყვეტის (შეზღუდვა) საფუძვლებია:

ა) საბალანსო ელექტროენერჯის ნასყიდობის შესახებ პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობების საფუძველზე საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილის მიერ შესყიდული საბალანსო ელექტროენერჯის საფასურის გადაუხდელობა სტანდარტული პირობებით დადგენილ ვადაში, აგრეთვე სტანდარტული პირობებით გათვალისწინებული სხვა ვალდებულების დარღვევა;

ბ) გარანტირებული სიმძლავრის გაყიდვის შესახებ პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობების საფუძველზე უზრუნველყოფილი გარანტირებული სიმძლავრის საფასურის გადაუხდელობა შესაბამისი ხელშეკრულებით დადგენილ ვადაში, აგრეთვე შესაბამისი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული სხვა ვალდებულების დარღვევა;

გ) ელექტროენერჯის გადაცემის და/ან დისპეტჩერიზაციის ღირებულების გადაუხდელობა შესაბამისი მომსახურების ხელშეკრულებით დადგენილ ვადაში, აგრეთვე შესაბამისი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული სხვა ვალდებულების დარღვევა;

დ) სისტემის კომერციული ოპერატორის მომსახურების ღირებულების ამ წესებით დადგენილ ვადაში გადაუხდელობა;

2. კვალიფიციური საწარმოსათვის ელექტროენერჯის მიწოდების შეწყვეტას (შეზღუდვას) უზრუნველყოფს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი სისტემის კომერციული ოპერატორის ან გადაცემის ლიცენზიატის მიმართვის საფუძველზე ან საკუთარი გადაწყვეტილებით.

3. დაინტერესებული მხარის მიმართვის მიღებისთანავე დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია აცნობოს შესაბამის კვალიფიციურ საწარმოს ელექტროენერჯის შეწყვეტის (შეზღუდვის) შესახებ 72 საათით ადრე. თუ ამ დროში დაინტერესებული მხარის მიერ არ მოხდა დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისათვის გაგზავნილი მიმართვის ან დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ მიღებული გადაწყვეტილების შეცვლა, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ახორციელებს კვალიფიციური საწარმოსათვის ელექტროენერჯის მიწოდების შეწყვეტას (შეზღუდვას). ყველა კვალიფიციური საწარმო ვალდებულია შეასრულოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მოთხოვნა ელექტროენერჯის მიწოდების შეწყვეტის (შეზღუდვის) შესახებ. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მოთხოვნა შესაბამისი კვალიფიციური საწარმოსათვის ელექტროენერჯის შეწყვეტაზე (შეზღუდვაზე) ვრცელდება მიწოდების იმ პუნქტებზეც, რომლიდანაც კვალიფიციური საწარმო ელექტროენერჯას იღებს, როგორც საცალო მომხმარებელი. (24.08.2015).

4. ელექტროენერჯის მიწოდების შეწყვეტასთან (შეზღუდვასთან) დაკავშირებული დავა არ შეიძლება გახდეს ელექტროენერჯის მიწოდების შეწყვეტის (შეზღუდვის) გადავადების საფუძველი, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც არსებობს უფლებამოსილი ორგანოს გადაწყვეტილება. ელექტროენერჯის მიწოდების უსაფუძვლოდ შეწყვეტის (შეზღუდვის) შედეგად კვალიფიციური საწარმოსათვის მიყენებული ზიანის ანაზღაურების საკითხი წყდება მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად.

5. ელექტროენერჯის გატარების ღირებულების გადაუხდელობის შემთხვევაში მომსახურების შეწყვეტის პირობები რეგულირდება შესაბამისი გატარების ხელშეკრულებით. ამ საფუძველით ელექტროენერჯის მიწოდების შეწყვეტა (შეზღუდვა) უნდა მოხდეს ამ მუხლის მე-3 პუნქტით დადგენილი შეტყობინების სავალდებულო ვადის დაცვით, რის თაობაზეც ასევე უნდა ეცნობოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს და სისტემის კომერციულ ოპერატორს.

6. ელექტროენერჯის მიწოდების განახლება ხდება შესაბამისად სისტემის კომერციული ოპერატორის ან გადაცემის ლიცენზიატის მიმართვის საფუძველზე ან საკუთარი გადაწყვეტილებით.

7. ამ მუხლის მოთხოვნები ვრცელდება იმ პირის მიმართაც, რომელიც საბალანსო ელექტროენერჯის, გარანტირებული სიმძლავრის, გადაცემის, დისპეტჩერიზაციის, სისტემის კომერციული ოპერატორის მომსახურების ღირებულების გადახდის ვადის დადგომის მომენტისათვის აღარ წარმოადგენს კვალიფიციურ საწარმოს.

8. დაუშვებელია ელექტროენერჯის მიწოდების შეწყვეტა (შეზღუდვა) უქმე და დასვენების დღეებში.

მუხლი 26. მონაცემთა შეგროვება

1. ყველა კვალიფიციური საწარმო ვალდებულია თავის მფლობელობაში ან/და მართვაში არსებული საშუალებებით აღრიცხოს მის მიერ წარმოებული, სალტზე გაცემული, გადაცემული, მოხმარებული და განაწილებული ელექტროენერჯის რაოდენობა, ამ წესების შესაბამისად.

2. კვალიფიციურმა საწარმოებმა აღნიშნული მონაცემები ხელმისაწვდომი უნდა გახადონ ელექტროენერჯის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისათვის, სისტემის კომერციული ოპერატორისა და აგრეთვე თავისი კონტრაქტი მხარეებისათვის.

3. ელექტროსადგურებსა და ქვესადგურებში, სადაც მდებარეობს მიღებისა და მიწოდების პუნქტები უნდა წარმოებდეს საანგარიშო და ტექნიკური მრიცხველების ჩვენებების აღრიცხვის ჟურნალები, რომლებიც დამოწმებული უნდა იყოს დაინტერესებული მხარეების, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისა და ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის მიერ. აღრიცხვის ჟურნალში იწერება საანგარიშსწორებო და ტექნიკური მრიცხველის ჩვენებები ყოველდღიურად, ყოველი დღის 24.00 საათის მდგომარეობით, ხოლო სადგურის საკუთარი მოხმარების მრიცხველების ჩვენებები შეიძლება აღრიცხვის ჟურნალში დამატებით ჩაიწეროს სადგურის წარმოების და მოხმარების რეჟიმების ურთიერთჩანაცვლების მომენტებისთვის. **(28.03.2014).**

4. იმ სადგურებსა და ქვესადგურებში, სადაც შეუძლებელია მრიცხველის ჩვენებების ყოველდღიური აღება, მრიცხველის ჩვენებები უნდა იყოს აღებული და შეტანილი აღრიცხვის ჟურნალში სულ მცირე 10 დღეში ერთხელ. აღნიშნული სადგურებისა და ქვესადგურების ნუსხას ადგენს ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი. **(28.03.2014).**

5. ყოველი საანგარიშო პერიოდის ბოლოს, კვალიფიციური საწარმო, მიწოდებისა და მიღების პუნქტებში ელექტროენერჯის მიღებისა და მიწოდების ყველა მონაწილე მხარის (კვალიფიციური საწარმო ან/და გადაცემის ლიცენზიატი) უფლებამოსილ წარმომადგენლებთან ერთად, ვალდებულია ზედა დონის ესკაა სისტემის და მისი შემადგენელი შუალედური ან/და ქვედა დონის ესკაა სისტემ(ებ)ის მონაცემების გამოყენებით შეადგინოს დადგენილი ფორმის გამომუშავებული, მიწოდებული და მოხმარებული ელექტროენერჯის მიღება-ჩაბარების აქტი (აქტები). ის კვალიფიციური საწარმოები, რომლებიც არ არიან ჩართულნი/დაკავშირებულნი, ან მათი აღრიცხვის სიტემის მხოლოდ ნაწილია ჩართული ზედა დონის ესკაა სისტემაში/სისტემასთან, გამომუშავებული, მიწოდებული და მოხმარებული ელექტროენერჯის მიღება-ჩაბარების აქტს (აქტებს) ადგენენ როგორც ზედა დონის ესკაა სისტემის და მისი შემადგენელი შუალედური ან/და ქვედა დონის ესკაა სისტემ(ებ)ის მეშვეობით (სისტემასთან თავსებად (სისტემაში ჩართულ) აღრიცხვის კვანძებზე), ასევე მიწოდებისა და მიღების პუნქტებში ელექტროენერჯის მიღებისა და მიწოდების ყველა მონაწილე მხარის უფლებამოსილ წარმომადგენლებთან ერთად საანგარიშსწორებო მრიცხველის (მრიცხველების) ჩვენებების (მაბევრის მიხედვით) აღრიცხვის ჟურნალის ჩანაწერების ბაზაზე დაყრდნობით (იმ მრიცხველებზე, რომლებიც ჯერ-ჯერობით არ არიან ჩართულნი ზედა დონის ესკაა სისტემა-ში). იმ შემთხვევებში, როდესაც დროის რომელიმე კონკრეტული პერიოდის სრულად ამსახველ მონაცემებში არსებობს წინააღმდეგობა აღრიცხვის ჟურნალის ჩანაწერებსა და ზედა დონის ესკაა სისტემის და მისი შემადგენელი შუალედური ან/და ქვედა დონის ესკაა სისტემ(ებ)ის მონაცემებს შორის, უპირატესობა ენიჭება ზედა დონის ესკაა სისტემის, ან/და მისი შემადგენელი შუალედური ან/და ქვედა დონის ესკაა სისტემ(ებ)ის მონაცემებს. **(28.03.2014).**

5¹. იმ შემთხვევაში, როდესაც ელექტროენერჯის მრიცხველები თავსებადია ზედა დონის ესკაა სისტემის პროგრამულ უზრუნველყოფასთან და მათგან გარკვეული მიზეზით არ გადმოიცემა ელექტროენერჯის აღრიცხვის მონაცემები ზედა დონის ესკაა სისტემაში, გამომუშავებული, მიწოდებული ან/და მოხმარებული ელექტროენერჯის მიღება-ჩაბარების აქტის (აქტების) შესადგენად საჭირო ელექტროენერჯის აღრიცხვის მონაცემების მიღებისთვის დასაშვებია,

კვალიფიციური საწარმო(ები)ს ან/და გადაცემის ლიცენზიატ(ებ)ის მოთხოვნით ელექტროენერჯის მრიცხველების ადგილზე წაკითხვა და აღნიშნული მონაცემების აღება სპეციალური პორტატული კომპიუტერის გამოყენებით, სათანადო კვალიფიციური საწარმო(ებ)ის ან/და გადაცემის ლიცენზიატ(ებ)ის ან/და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მონაწილეობით. ელექტროენერჯის მრიცხველებიდან აღრიცხვის მონაცემების წაკითხვის და აღრიცხვის მონაცემების აღების პროცედურა და წესი დგინდება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ დამტკიცებული ელექტროენერჯის მრიცხველების ადგილობრივი წაკითხვის და აღრიცხვის მონაცემების აღების სპეციალური ინსტრუქციით, რომლის მოთხოვნათა განუხრელი შესრულებაც სავალდებულოა ყველა კვალიფიციური საწარმოსა და გადაცემის ლიცენზიატის მიერ. **(28.03.2014).**

6. აქტების დედნების რაოდენობა განისაზღვრება კვალიფიციური საწარმოს კონტრაქტის მხარების რაოდენობით და აგრეთვე, ორი-ორი დედანი კომერციულ ოპერატორს და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს.

7. სადგურებსა და ქვესადგურებში შესაბამისი კვალიფიციური საწარმოებისა და გადაცემის ლიცენზიატების მიერ, ბრძანებით ინიშნებიან აღრიცხვის კონტროლზე პასუხისმგებელი პირები. პასუხისმგებელი პირი ვალდებულია სისტემატური კონტროლი გაუწიოს მრიცხველების ჩვენებების აღების სისწორეს, ოპერატიული ჟურნალის წარმოებასა და სადგურებსა და ქვესადგურებში შესაბამისი ბალანსის შედგენას.

8. შესაბამის ოპერატიული ჩვენებების აქტში დაფიქსირებული მონაცემები, საანგარიშო პერიოდის დამთავრებისათანავე, უნდა გადაეცეს ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორსა და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს, ხოლო ზედა დონის ესკაა სისტემის მონაცემების გამოყენებით სათანადოდ გაფორმებული და კვალიფიციური საწარმოს მიერ დამოწმებული აქტი, საანგარიშო პერიოდის დამთავრებიდან არაუგვიანეს 2 სამუშაო დღისა უნდა იქნას წარდგენილი დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან, რომელიც ამოწმებს თითოეული აქტის სისწორეს და შენიშვნების არსებობის შემთხვევაში მოქმედებს ამ მუხლის მე-11 პუნქტით დადგენილი წესით, ხოლო შენიშვნების არარსებობის შემთხვევაში ამოწმებს მათ, რის შემდეგაც მოხმარებული ელექტროენერჯის მიღება-ჩაბარების აქტები დაუყოვნებლივ მოწმდება გადაცემის ლიცენზიატების მიერ (თუ მანამდე არ იყო მათ მიერ დამოწმებული). დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი, გადაცემის ლიცენზიატების მიერ დამოწმებული აქტის მიღებიდან არაუგვიანეს 2 სამუშაო დღისა გადასცემს დამოწმებულ აქტს სისტემის კომერციულ ოპერატორს. **(28.03.2014).**

9. აღნიშნული აქტების მითითებულ ვადაში წარმოუდგენლობა იწვევს კვალიფიციური საწარმოს დაჯარიმებას კომერციულ ოპერატორთან გაფორმებული ხელშეკრულების პირობებით.

10. გამომუშავებული, მიწოდებული და მოხმარებული ელექტროენერჯის მიღება-ჩაბარების აქტში ცვლილებების შეტანა ხდება იგივე წესით, რაც გათვალისწინებულია ამ აქტის გაფორმებისათვის.

11. იმ შემთხვევაში, თუ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი არ ეთანხმება ამ მუხლის მე-8 პუნქტით წარმოდგენილ მიღება-ჩაბარების დამოწმებულ აქტში ასახულ მონაცემებს, მან უნდა მიუთითოს ამის შესახებ სათანადო კვალიფიციურ საწარმო(ებ)ს შეცდომის დასაბუთებით და გაასწოროს მონაცემები სათანადო კვალიფიციურ საწარმოსთან/საწარმოებთან შეთანხმებით, ხოლო სათანადო კვალიფიციური საწარმო(ები) ვალდებული არიან ხელახლა წარუდგინონ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს შესწორებული და დამოწმებული აქტ(ებ)ი, რაც უნდა შესრულდეს საანგარიშო პერიოდის დამთავრებიდან არაუგვიანეს 7 სამუშაო დღისა. იმ შემთხვევაში, თუ კვალიფიციური

საწარმოები არ ეთანხმებიან დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის შესწორებებს და უარს აცხადებენ შესწორებების აქტ(ებ)ში ასახვაზე, უთანხმოების გადაჭრის მიზნით იქმნება სამუშაო ჯგუფი ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისა და შესაბამისი კვალიფიციური საწარმოს მონაწილეობით. სამუშაო ჯგუფმა გადაწყვეტილება უნდა მიიღოს ამ წესების 27-ე მუხლის მე-4 პუნქტის შესაბამისად. **(28.03.2014).**

მუხლი 27. აღრიცხვიანობის რეესტრი და მონაცემთა მართვა

1. კომერციულ ოპერატორს გამომუშავებული, მიწოდებული და მოხმარებული ელექტროენერჯის მიღება-ჩაბარების აქტებში დაფიქსირებული ჩვენებები შეაქვს საბითუმო ყიდვა-გაყიდვის ერთიან ბაზაში.

2. სისტემის კომერციული ოპერატორი 7 კალენდარული დღის ვადაში ამუშავებს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ მიწოდებულ ფაქტიურ მონაცემებს, მათი სახელშეკრულებო მოცულობებთან და ელექტროენერჯის მიღება-ჩაბარების აქტებთან შედარების გზით და კვალიფიციურ საწარმოებსა და გადაცემა-დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატებს წარუდგენს ინფორმაციას საანგარიშო თვის განმავლობაში მათ მიერ დარეგისტრირებული ხელშეკრულებების შესრულების, საბალანსო ელექტროენერჯისა და ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში მიღებული და მიწოდებული ელექტროენერჯის მოცულობების შესახებ. **(13.08.2010N 46).**

3. თუ კვალიფიციური საწარმოები არ ეთანხმებიან სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ დამუშავებულ და წარგენილ ინფორმაციას, მათ 2 კალენდარული დღის ვადაში ამის შესახებ უნდა აცნობონ კომერციულ ოპერატორს წერილობით, უთანხმოების დასაბუთებული მიზეზების ჩვენებით. უთანხმოების გადაჭრის მიზნით იქმნება სამუშაო ჯგუფი სისტემის კომერციული ოპერატორის, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისა და შესაბამისი კვალიფიციური საწარმოების მონაწილეობით.

4. სამუშაო ჯგუფმა საბოლოო გადაწყვეტილება უნდა მიიღოს არაუმეტეს 2 სამუშაო დღისა ხმების უბრალო უმრავლესობით. სამუშაო ჯგუფის მიერ შედგენილი დასკვნა უნდა გაფორმდეს ოქმის სახით. იმ შემთხვევაში, თუ რომელიმე მხარე არ ეთანხმება სამუშაო ჯგუფის გადაწყვეტილებას, მას უფლება აქვს იგი გაასაჩივროს საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად. **(25.04.2007 N31).**

5. გამომუშავებული, მიწოდებული და მოხმარებული ელექტროენერჯის მიღება-ჩაბარების აქტები და სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ ამ წესების მე-15 მუხლის შესაბამისად წარდგენილი ოფიციალური ინფორმაცია არის საფუძველი მხარეებს შორის საბოლოო ანგარიშსწორების განხორციელებისათვის, მათ შორის ოპერატიულ ჟურნალში აღნიშნული ინფორმაციაზე დაყრდნობით განხორციელებული ანგარიშსწორების კორექტირებისათვის. **(25.04.2007 N31).**

6. სისტემის კომერციული ოპერატორი ყოველი საანგარიშო თვის დამთავრებიდან 20 დღის ვადაში, კვალიფიციურ საწარმოებს წარუდგენს ანგარიშსწორებისთვის საბოლოო ინფორმაციას – დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ მიწოდებული შესაბამისი ინფორმაციის სათანადოდ დამუშავების (ანალიზის) საფუძველზე. **(25.04.2007 N31).**

მუხლი 27¹. საბითუმო ყიდვა-გაყიდვის ერთიანი ბაზა (09.06.2015)

1. ბაზრის ოპერატორი, საბითუმო ყიდვა-გაყიდვის ერთიანი ბაზის მეშვეობით, ყოველი საანგარიშო პერიოდის მიხედვით ამ წესებით გათვალისწინებული პროცედურების დასრულების შემდეგ ადგენს საბითუმო ვაჭრობაში თითოეული მონაწილის მიერ:

ა) გაყიდული და შესყიდული ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ჯამურ რაოდენობებს;

ბ) ორმხრივი პირდაპირი ხელშეკრულებებით გაყიდულ და შესყიდულ ელექტროენერჯის რაოდენობებს;

გ) საბალანსო ელექტროენერჯის ყიდვა-გაყიდვის რაოდენობებს და ღირებულებას.

2. ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ყიდვა-გაყიდვის მონაცემთა ბაზაში დაცული უნდა იყოს მონაცემების უსაფრთხოება და კომერციული საიდუმლოების კონფიდენციალურობა. მონაცემები უნდა ინახებოდეს მონაცემთა ბაზაში სამი წლის განმავლობაში წაკითხვის ფორმატით და ექვსი წლის განმავლობაში დაარქივებული ფორმატით.

3. კვალიფიციურ საწარმოს უფლება აქვს წერილობითი მოთხოვნის შემთხვევაში მიიღოს მისი მონაწილეობით ყიდვა-გაყიდვასთან ან/და ანგარიშწორებასთან დაკავშირებული ინფორმაცია ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ყიდვა-გაყიდვის მონაცემთა ბაზიდან და მოითხოვოს ნებისმიერი აღმოჩენილი და დადასტურებული უზუსტობის გასწორება.

4. ბაზრის ოპერატორი პასუხისმგებელია ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ყიდვა-გაყიდვის მონაცემთა ბაზის სისრულეზე და სიზუსტეზე.

თავი IX. ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) გადაცემის, დისპეტჩერიზაციის და გატარების მომსახურება

მუხლი 28. ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) გადაცემის, დისპეტჩერიზაციის და გატარების მომსახურება (28.06.2007 N46)

1. ელექტროენერჯის გადაცემის, დისპეტჩერიზაციისა და გატარების მომსახურება ხორციელდება მხოლოდ შესაბამისი ხელშეკრულებით ელექტროენერჯის გადაცემის, დისპეტჩერიზაციისა და გატარების მომსახურების ნასყიდობაზე, ხოლო კანონმდებლობით გათვალისწინებულ შემთხვევებში - დადგენილი წესით რეგისტრირებული ელექტროენერჯის გადაცემის/დისპეტჩერიზაციის პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობებით. (11.02.2014).

2. კვალიფიციური საწარმოების (განაწილების ლიცენზიანტი, პირდაპირი მომხმარებელი, ექსპორტიორი, აგრეთვე ელექტროენერჯის მწარმოებელი - საერთო სასადგურო დანახარჯის უზრუნველსაყოფად ელექტროენერჯის შესყიდვის ან მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურის მიერ მის კუთვნილ სალტეზე/ქსელზე მიერთებულ საცალო მომხმარებელზე ელექტროენერჯის გაყიდვის შემთხვევაში) მიერ ელექტროენერჯის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მომსახურების ანაზღაურება ხორციელდება მიწოდების პუნქტებში მოხმარებული (აღრიცხული) ყოველი კილოვატსაათი ელექტროენერჯისთვის, კომისიის მიერ ამ მომსახურებაზე დადგენილი ტარიფის მიხედვით. (11.02.2014).

2¹. გადაცემის ლიცენზიანტების მომსახურების ანაზღაურება განაწილების ლიცენზიანტის,

პირდაპირი მომხმარებელის, აგრეთვე ელექტროენერჯის მწარმოებელის (საერთო სასადაგურო დანახარჯის უზრუნველსაყოფად ელექტროენერჯის შესყიდვის შემთხვევაში) მიერ ხორციელდება გადამცემი ქსელის საშუალებით მიწოდების პუნქტებში გადაცემული (მათ შორის ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში) ელექტროენერჯის მთელ მოცულობაზე კომისიის მიერ ამ მომსახურებაზე დადგენილი ტარიფების (გარდა სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზით მომსახურებისთვის დადგენილი ტარიფისა) მიხედვით. (11.02.2014).

2². გარდა ამ მუხლის 23 პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა, გადაცემის ლიცენზიანტების მომსახურების ანაზღაურება ექსპორტიორის მიერ ხორციელდება სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ელექტროგადამცემი ხაზით (მიუხედავად გადამცემი ხაზის კუთვნილებისა) ექსპორტირებული ელექტროენერჯის მთელ მოცულობაზე კომისიის მიერ ამ მომსახურებაზე დადგენილი ტარიფების (გარდა სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზით მომსახურებისთვის დადგენილი ტარიფისა) მიხედვით. (11.02.2014).

2³. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზით ელექტროენერჯის ექსპორტის შემთხვევაში შესაბამისი ექსპორტიორის მიერ გადაცემის ლიცენზიანტების მომსახურების ანაზღაურება ხორციელდება სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზით ექსპორტირებული ელექტროენერჯის მთელ მოცულობაზე, კომისიის მიერ გადაცემის ლიცენზიანტებისთვის დადგენილი ყველა ტარიფის (მათ შორის, სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზით მომსახურებისთვის დადგენილი ტარიფის) მიხედვით. (11.02.2014).

3. როდესაც ადგილი აქვს კვალიფიციური საწარმოს მიერ გადაცემის ქსელით გადაცემული ელექტროენერჯის განაწილების ლიცენზიატის კუთვნილი ქსელის მეშვეობით მიღებას (მოხმარებას), ასეთ შემთხვევაში, გადაცემის მომსახურების საფასურს ქსელის მფლობელი განაწილების ლიცენზიატი იხდის გადაცემის ქსელიდან მიწოდების პუნქტებში მიწოდებული ელექტროენერჯის მოცულობებსა და კვალიფიციური საწარმოს მიერ გადაცემის ქსელის გამოყენებით მიღებული ელექტროენერჯის სხვაობიდან, ხოლო კვალიფიციური საწარმო გადაცემის მომსახურებას იხდის გადაცემის ქსელის გამოყენებით მის კუთვნილ ქსელში მიღებული (მოხმარებული) ელექტროენერჯის სრული მოცულობიდან.

მუხლი 28¹. გადაცემის ლიცენზიანტის 3 წლიანი სამუშაოების პროგრამა (09.06.2015)

1. გადაცემის ყველა ლიცენზიანტი ვალდებულია საქართველოს გადამცემი ქსელის განვითარების ათწლიანი გეგმის (ტექსტში შემდგომ - „ათწლიანი გეგმა“) საფუძველზე, ყოველწლიურად, აღნიშნული გეგმის დამტკიცებიდან არაუგვიანეს 30 (ოცდაათი) კალენდარული დღის ვადაში, შეიმუშაოს და გადამცემი სისტემის ოპერატორს შესათანხმებლად წარუდგინოს მომდევნო 3 კალენდარულ წელზე გათვლილი სამუშაოების პროგრამა. სამუშაოების პროგრამა შედგენილი უნდა იყოს გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ დადგენილი ფორმის მიხედვით.

2. წარდგენილ სამუშაოების პროგრამას გადამცემი სისტემის ოპერატორი განიხილავს მიღებიდან 20 (ოცი) კალენდარული დღის ვადაში.

3. სამუშაოების პროგრამის განხილვის შედეგად გადამცემი სისტემის ოპერატორი გასცემს:

- ა) წერილობით თანხმობას სამუშაოების პროგრამაზე;
- ბ) წერილობით შენიშვნებს სამუშაოების პროგრამაზე.

4. გადამცემი სისტემის ოპერატორის შენიშვნები სამუშაოების პროგრამასთან დაკავშირებით იყოფა სავალდებულო და სარეკომენდაციო ნაწილებად, რომლებიც საგანგებოდ აღინიშნება გადამცემი სისტემის ოპერატორის წერილში. სავალდებულო ხასიათის შენიშვნები უნდა იყოს დასაბუთებული და გამომდინარეობდეს საქართველოს კანონმდებლობის, საერთაშორისო ხელშეკრულებების, შესაბამისი სტანდარტების, ტექნიკური რეგლამენტების, მოქმედი ათწლიანი გეგმის მოთხოვნებიდან თუ სხვა მავალდებულებელი ნორმატივებიდან. გადაცემის ლიცენზიანტი აუცილებელი წესით ითვალისწინებს შენიშვნების სავალდებულო ნაწილს სამუშაოების პროგრამაში. შენიშვნების სარეკომენდაციო ნაწილის ასახვა დამოკიდებულია გადაცემის ლიცენზიანტის შეფასებაზე და შენიშვნების ამ ნაწილის გაუთვალისწინებლობა არ შეიძლება გახდეს სამუშაოების პროგრამაზე თანხმობის გაცემაზე უარის თქმის საფუძველი.

5. გადაცემის ლიცენზიანტი სამუშაო პროგრამაზე შენიშვნების მიღების შემდეგ განიხილავს მათ და სავალდებულო ხასიათის შენიშვნების არსებობის შემთხვევაში, ახორციელებს სამუშაოების პროგრამის სათანადო კორექტირებას, ხოლო სარეკომენდაციო შენიშვნების შემთხვევაში - წყვეტს მათი სამუშაო პროგრამაში ასახვის მიზანშეწონილობის საკითხს. გადაცემის ლიცენზიანტი შენიშვნების მიღებიდან 5 (ხუთი) კალენდარული დღის ვადაში სამუშაოების პროგრამის ახალ ვერსიას ხელახლა წარუდგენს გადამცემი სისტემის ოპერატორს.

6. გადამცემი სისტემის ოპერატორი სამუშაო პროგრამის განმეორებით მიღებიდან 5 (ხუთი) კალენდარული დღის ვადაში ამოწმებს მას და სავალდებულო შენიშვნების სრულყოფილად ასახვის შემთხვევაში, გასცემს წერილობით თანხმობას სამუშაოების პროგრამაზე.

7. გადაცემის ლიცენზიანტის სამუშაოების პროგრამით გათვალისწინებული ნებისმიერი სახის სამშენებლო ან აღნიშნულთან დაკავშირებული სხვა საქმიანობა (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) ხორციელდება შესაბამისი გადაცემის ლიცენზიანტის პასუხისმგებლობითა და ხარჯზე. ამასთან, გადაცემის ლიცენზიანტი ვალდებულია გადამცემი სისტემის ოპერატორს მიაწოდოს ინფორმაცია:

- ა) სამუშაოების პროგრამით გათვალისწინებული საქმიანობის მიმდინარეობის შესახებ - პერიოდულად, კალენდარული წლის ყოველი კვარტლის მიხედვით, საანგარიშო კვარტლის დასრულებიდან 10 (ათი) კალენდარული დღის ვადაში;
- ბ) სამუშაოების პროგრამით გათვალისწინებული საქმიანობის განხორციელების მიზნით დაგეგმილი აქტივობების შესახებ - მხოლოდ გადამცემი სისტემის ოპერატორის წერილობითი მოთხოვნის შემთხვევაში, აღნიშნული მოთხოვნის მიღებიდან 10 (ათი) კალენდარული დღის ვადაში.

8. ამ მუხლის მე-7 პუნქტით გათვალისწინებული ინფორმაციის ანალიზის საფუძველზე, გადამცემი სისტემის ოპერატორი უფლებამოსილია მოითხოვოს შეთანხმებული სამუშაოების პროგრამის გადასინჯვა, თუ აშკარაა, რომ გაწეული საქმიანობები, დაგეგმილი აქტივობები ან შესრულების ხარისხი არ არის საკმარისი სამუშაოების პროგრამის დადგენილ ვადებში სრულყოფილად განხორციელებისთვის.

9. ამ მუხლის მე-9 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში სამუშაოების პროგრამის გადასინჯვის მოთხოვნიდან 10 (ათი) კალენდარული დღის განმავლობაში შესაბამისმა გადაცემის ლიცენზიანტმა უნდა გამართოს კონსულტაციები გადამცემი სისტემის ოპერატორთან.

კონსულტაციების დასრულების შედეგად გადაცემის ლიცენზიანტი გადამცემი სისტემის ოპერატორს წარუდგენს კორექტირებულ სამუშაოების პროგრამას. კორექტირებული სამუშაოების პროგრამის განხილვა და შეთანხმება ხორციელდება იმავე პროცედურებისა და ვადების დაცვით, როგორც ეს დადგენილია ამ მუხლის მე-2-მე-6 პუნქტებით.

10. გადაცემის ლიცენზიანტი ვალდებულია უზრუნველყოს შეთანხმებული სამუშაოების პროგრამის სრულფასოვნად ასახვა ათწლიანი გეგმის შესაბამისად შემუშავებულ 3 კალენდარული წლის განმავლობაში განსახორციელებელ საინვესტიციო გეგმაში, რომელიც წარედგინება კომისიას.

**მუხლი 29. გადაცემის, დისპეტჩერიზაციისა ან/და გატარების მომსახურების
ნასყიდობის ხელშეკრულება, ელექტრულ ქსელში ურთიერთდაშვების
ვალდებულებები (25.04.2007 N31)**

1. ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) გადაცემის, დისპეტჩერიზაციისა და გატარების მომსახურების შესყიდვაზე პირდაპირი ხელშეკრულება აუცილებელია სარეგისტრაციოდ წარედგინოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს.

2. პირდაპირ ხელშეკრულებაში ნებისმიერი ცვლილება ან/და დამატება უნდა შედგეს წერილობითი ხელშეკრულების ფორმით. პირდაპირი ხელშეკრულების ასეთი შესწორება ექვემდებარება სარეგისტრაციოდ წარედგინას დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან.

3. ყველა შესატყვისი კვალიფიციური საწარმო ვალდებულია გააჩნდეს პირდაპირი ხელშეკრულება ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) გადაცემისა და დისპეტჩერიზაციის მომსახურების თაობაზე. კვალიფიციური საწარმოს მიერ გადაცემის ან/და დისპეტჩერიზაციის მომსახურების შესყიდვაზე პირდაპირი ხელშეკრულების გაფორმებაზე უარის თქმის ან პირდაპირი ხელშეკრულების მოქმედების შეწყვეტის შემთხვევაში გადაცემის ან/და დისპეტჩერიზაციის მომსახურება განხორციელდება გადაცემის ან/და დისპეტჩერიზაციის მომსახურების თაობაზე პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობებით. პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობები არ გამოიყენება ელექტროენერჯის ექსპორტთან ან/და ტრანზიტთან დაკავშირებული გადაცემის ან/და დისპეტჩერიზაციის მომსახურებაზე. პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობები მოქმედებს, თუ კონკრეტულ კვალიფიციურ საწარმოსთან არ არის გაფორმებული პირდაპირი ხელშეკრულება, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ხელშეკრულების არარსებობა გამოწვეულია კვალიფიციური საწარმოს მიერ ხელშეკრულების პირობების ან კანონმდებლობის დარღვევით. **(04.03.2014).**

4. კვალიფიციურ საწარმოებს უფლება არ აქვთ უარი უთხრან შესაბამის დაინტერესებულ პირს, მათი კუთვნილი ქსელის მეშვეობით ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) გატარებაზე, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც უარი დასაბუთებულია გატარებისათვის საჭირო შესაბამისი საფასურის გადაუხდელობით ან ქსელის გამტარუნარიანობით. გადაცემის ქსელის გარდა, ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) გატარება შესაბამისმა უფლებამოსილმა პირმა შეიძლება მოითხოვოს, როგორც წარმოების ან განაწილების ლიცენზიატის, ისე მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურის ან/და პირდაპირი მომხმარებლის კუთვნილი ქსელით. ასეთ შემთხვევებში: **(25.04.2007 N31).**

ა) თუ დაინტერესებული პირი ითხოვს წარმოების ან გამანაწილებელი ლიცენზიატის, მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურის ან პირდაპირი მომხმარებლის კუთვნილი ქსელის მეშვეობით ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) გატარებას, ამ ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) გატარება არ ავალდებულებს ქსელის მფლობელს ფაქტიური მოხმარების დასაბალანსებლად საჭირო

ელექტროენერჯის (სიმძლავრით) მომარაგებაზე (თუ ელექტროენერჯის გატარების შესახებ ხელშეკრულება სხვა პირობას არ ითვალისწინებს). შესაბამისად:

ა.ა) ფაქტიური მოხმარების დასაბალანსებლად საჭირო ელექტროენერჯით (სიმძლავრით) მომარაგებაზე შესაბამისი შეთანხმების არ არსებობის შემთხვევაში, თუ ადგილი ექნება ქსელის მფლობელის კუთვნილი ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) უნებართვო მოხმარებას, ქსელის მფლობელს უფლება აქვს, მოითხოვოს მიყენებული ზიანის ანაზღაურება და გადაახდევინოს შეუთანხმებლად მოხმარებული ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მოცულობაზე, შესაბამის საანგარიშსწორებო თვეში, მის მიერ ყველაზე ძვირად შესყიდული ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) საფასური;

ა.ბ) ელექტროენერჯის ქსელში ზენორმატიული დანაკარგები ანაზღაურდება ელექტრული ქსელის მფლობელის მიერ, მომხმარებლის (მიმღების) ფაქტიური საჭიროების უზრუნველსაყოფად შესყიდული ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ყველაზე მაღალი ფასით.

ბ) თუ მოთხოვნილი გატარების მომსახურება ეხება განაწილების ქსელს, ასეთ შემთხვევაში, მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად, გატარების საფასური დგინდება კომისიის მიერ;

გ) თუ მოთხოვნილი გატარების მომსახურება ეხება ისეთ ქსელს, რომელიც არ არის განაწილების ლიცენზიატის მფლობელობაში, ქსელის ფლობელი საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის თანახმად, ვალდებულია, ჯეროვანი კავშირის უზრუნველყოფის მიზნით, ითმინოს მისი ქსელით სარგებლობა და ამ ქსელით სარგებლობისათვის (ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) გატარებისათვის) მიიღოს სათანადო კომპენსაცია, მხარეთა ურთიერთშეთანხმების საფუძველზე;

5. წარმოების ლიცენზიატს ან მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურს უფლება აქვს სათანადო მოთხოვნის საფუძველზე, მიაწოდოს პირდაპირ მომხმარებელს ან/და სხვა კვალიფიციურ საწარმოს ელექტროენერჯია (სიმძლავრე) უშუალოდ თავიანთი კუთვნილი ქსელის მეშვეობით. ასეთ შემთხვევაში, ელექტროენერჯის მიმწოდებელს ეკისრება მომხმარებლის ფაქტიური მოხმარების დასაბალანსებლად საჭირო ელექტროენერჯით (სიმძლავრით) მომარაგების ვალდებულება, თუ მათ შორის გაფორმებული ხელშეკრულება სხვა პირობას არ ითვალისწინებს. **(25.04.2007 N31).**

6. იმ საცალო მომხმარებლისგან, რომელსაც გაფორმებული აქვს ელექტროენერჯის ნასყიდობის ხელშეკრულება მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურთან, ელექტროენერჯის გადაცემის და დისპეტჩერიზაციის, აგრეთვე სისტემის კომერციული ოპერატორის მომსახურების საფასურის ამოღების მიზნით ელექტროენერჯის განაწილების ის ლიცენზიატი, რომლის განაწილების ქსელს უკავშირდება ასეთი მომხმარებელი, ვალდებულია (რაიმე დამატებითი ანაზღაურების მოთხოვნის გარეშე) თავისი მოქმედების არეალში მყოფი მითითებული საცალო მომხმარებლებისგან მიიღოს ელექტროენერჯის გადაცემისა და დისპეტჩერიზაციის, აგრეთვე სისტემის კომერციული ოპერატორის მომსახურების მთელი საფასური და სრულად აუნაზღაუროს იგი შესაბამისად გადაცემის და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატებს და სისტემის კომერციული ოპერატორს. **(31.10.2007 N 88).**

7. ამ მუხლის მე-6 პუნქტის მიხედვით გაწეული გადაცემის და დისპეტჩერიზაციის, აგრეთვე სისტემის კომერციული ოპერატორის მომსახურების საფასურს განაწილების ლიცენზიატი მიიღებს გატარების საფასურთან ერთად იმ საცალო მომხმარებლისგან, რომელსაც გაფორმებული აქვს ელექტროენერჯის ნასყიდობის ხელშეკრულება მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურთან. **(31.10.2007 N 88).**

**თავი IX¹. ელექტროენერგეტიკული სისტემის პარალელურ რეჟიმში მუშაობა
(25.04.2007 N31)**

**მუხლი 29¹. პარალელურ რეჟიმში მუშაობის მართვა, განხორციელება და
ანგარიშსწორება**

1. ელექტროენერგიის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ, სისტემის კომერციულ ოპერატორთან წინასწარი შეთანხმების საფუძველზე გაფორმებული პარალელურ რეჟიმში მუშაობის შესახებ ხელშეკრულება, ემსახურება როგორც საქართველოს, ისე მისი მეზობელი ქვეყნის ელექტროენერგეტიკული სისტემის მდგრადობასა და სტაბილურობას ელექტრულ სისტემებში არსებული სიმძლავრეების ურთიერთ დაბალანსების (გაცვლის) საფუძველზე.
2. პარალელურ რეჟიმში საქართველოს ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში შემოდიანებული ელექტროენერგიით (სიმძლავრით) ხდება კვალიფიციური საწარმოების ფაქტობრივი საჭიროების დაკმაყოფილება, მეზობელი ქვეყნის ელექტროენერგეტიკული სისტემიდან შემოდიანებული ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) ხარჯზე.
3. ელექტროენერგიის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ მეზობელ ელექტროენერგეტიკულ სისტემებთან პარალელურ რეჟიმში მუშაობა (ჩართვა) საჭიროებს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის და სისტემის კომერციულ ოპერატორის ურთიერთთანამშრომლობას (რაც დაწვრილებით შეიძლება გაიწეროს ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმით).
4. საქართველოს ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში შემოდიანებული ან გადადიანებული ელექტროენერგიის ტექნიკურ მართვას ახორციელებს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი, ხოლო დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ დამუშავებული ინფორმაციის საბოლოო ანალიზს, საანგარიშსწორებო ინფორმაციაში ასახვის მიზნით, ახორციელებს სისტემის კომერციული ოპერატორი.
5. პარალელურ რეჟიმში ელექტროენერგიით (სიმძლავრით) საქართველოს ელექტროენერგეტიკულ სისტემიდან მეზობელი ქვეყნის ელექტროენერგეტიკული სისტემაში გადადიანება ხორციელდება შესაბამისი წარმოების, განაწილების ან/და პირდაპირი მომხმარებლების მიერ დაბრუნებული (მიწოდებული) ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) ხარჯზე.
6. პარალელურ რეჟიმში საქართველოს ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში შემოდიანებული და კვალიფიციური საწარმოს მიერ მოხმარებული (მიღებული) ელექტროენერგიის დაბრუნება მოხდება იგივე მოცულობის ელექტროენერგიით, სისტემის კომერციულ ოპერატორთან და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან ურთიერთშეთანხმებული გრაფიკით ან/და პარალელურ რეჟიმში მუშაობისას მეზობელი ქვეყნის ელექტროენერგეტიკული სისტემისთვის ამ ენერგიის საჭიროების ან მათ მიერ მოთხოვნის შემთხვევაში.
7. კვალიფიციური საწარმოები ვალდებული არიან, მათ მიერ პარალელურ რეჟიმში შემოდიანებული და მოხმარებული ელექტროენერგია (სიმძლავრე) დააბრუნონ, პირდაპირი ხელშეკრულებით შესყიდული ან წარმოებული იგივე მოცულობის ელექტროენერგიით დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიმართ.
8. იმ შემთხვევაში, თუ ამ მუხლში მოცემული მიზნებისთვის, კვალიფიციურ საწარმოს არ გააჩნია პირდაპირი ხელშეკრულებით შესყიდული ან წარმოებული ელექტროენერგიის (სიმძლავრის)

სათანადო წყაროები, მის მიერ მოხმარებული (მიღებული) ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) დაბრუნება მოხდება სტანდარტულ პირობებზე საბალანსო ელექტროენერჯის შესყიდვით.

9. პარალელურ რეჟიმში მუშაობის ხელშეკრულების მოქმედების პერიოდში ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ურთიერთგადადინების შედეგად საქართველოს ელექტროენერჯეტიკულ სისტემაში წარმოშობილი ფაქტიური დანაკარგები, იფარება მიწოდების პუნქტში ინდივიდუალურად იმ კვალიფიციური საწარმოების მიერ, რომლებმაც მიიღეს (მოიხმარეს) შემოდინებული ელექტროენერჯია მათი ფაქტიური მოხმარების უზრუნველსაყოფად.

10. კვალიფიციურ საწარმოზე პარალელურ რეჟიმში შემოდინებული ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) დარიცხვისას გამოიყენება ამ წესებით დადგენილი დანაკარგების გაანგარიშების და დარიცხვის წესი.

11. ელექტროენერჯეტიკული სისტემების პარალელურ რეჟიმში მუშაობის ხელშეკრულებასთან ერთად, ამავე მეზობელი ქვეყნის ელექტროენერჯეტიკულ სისტემასთან შეიძლება, მოქმედებდეს ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) იმპორტის ან/და ექსპორტის სხვა ხელშეკრულებებიც.

12. ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) იმპორტის და ექსპორტის საქმიანობისგან განსხვავებით, ელექტროენერჯეტიკული სისტემების პარალელურ რეჟიმში მუშაობა (ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ურთიერთგადადინება) არ წარმოადგენს ეკონომიკურ საქმიანობას.

13. პარალელურ რეჟიმში მუშაობის შესაბამისი ხელშეკრულების გაუქმების საჭიროების შემთხვევაში, გადაწყვეტილება მიიღება მხოლოდ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისა და სისტემის კომერციული ოპერატორის ურთიერთშეთანხმებით ისე, რომ დაკმაყოფილებულ იქნეს სისტემაში არსებული კვალიფიციური საწარმოების კანონიერი მოთხოვნები. იგივე პირობა დაცული უნდა იქნეს პარალელური მუშაობის ხელშეკრულების ვადის ამოწურვისას.

14. პარალელურ რეჟიმში მუშაობის ხელშეკრულების დამთავრების შემდგომ, ელექტროენერჯის სალდო-გადადინება (გარდა ნულოვანისა), განიხილება როგორც ელექტროენერჯის ექსპორტი ან იმპორტი. შესაბამისად, სალდირებული ელექტროენერჯის ნაწილში იმპორტიორს ან ექსპორტიორს წარმოადგენს ელექტროენერჯის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი, სადაც, იმ შემთხვევაში თუ:

ა) საქართველოდან გადინებული ელექტროენერჯის სალდო-გადადინება მეტია ნულზე და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისთვის მეზობელი ქვეყნიდან გადახდილი თანხა ვერ აკმაყოფილებს საქართველოს ელექტროენერჯეტიკულ სისტემაში არსებულ კვალიფიციური საწარმოების კანონიერ მოთხოვნებს, სხვაობა ანაზღაურდება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ;

ბ) თუ საქართველოში შემოდინებული ელექტროენერჯის სალდო-გადადინება ნაკლებია ნულზე და კვალიფიციურ საწარმოებს მართებთ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიმართ პარალელურ რეჟიმში შემოდინებული და მათ მიერ მოხმარებული (მიღებული) ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) დაბრუნება, ისინი ვალდებულნი არიან, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს გადაუხადონ პარალელურ რეჟიმში მუშაობის შესაბამისი ხელშეკრულების სალდო-გადადინებისთვის დადგენილი ფასით (ან ამ ხელშეკრულებით განსაზღვრული პირობითი ფასით).

თავი X. ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ბალანსი

მუხლი 30. ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) წლიური ბალანსი

1. ელექტროენერჯის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) წლიური საპროგნოზო ბალანსის შესადგენად, არაუგვიანეს ყოველი კალენდარული წლის 1 ნოემბრისა, იღებს კვალიფიციური საწარმოების მიერ წარდგენილ დადგენილი ფორმის განაცხადებს ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მიწოდება-მოთხოვნის შესახებ მომდევნო წლის 1 იანვრიდან 31 დეკემბრის ჩათვლით პერიოდისათვის. **(04.03.2014).**
2. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტი არაუგვიანეს ყოველი კალენდარული წლის 20 ნოემბრისა, მიღებული განაცხადებისა და ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) წინა წლის ფაქტობრივი ბალანსის გათვალისწინებით, ამუშავებს და უგზავნის სამინისტროს დასამტკიცებლად ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მომდევნო წლის საპროგნოზო ბალანსს. **(04.03.2014).**
3. სამინისტრო, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტის მიერ წარმოდგენილ ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) საპროგნოზო ბალანსს ამტკიცებს არა უგვიანეს ყოველი წლის 1 დეკემბრისა. ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) წლიური ბალანსი მოიცავს პერიოდს მომდევნო წლის 1 იანვრიდან 31 დეკემბრის ჩათვლით (საბალანსო წელი). **(04.03.2014).**
4. კვალიფიციური საწარმოები დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მოთხოვნისას ვალდებული არიან, დამატებით წარადგინონ განაცხადები წლიური ბალანსის კორექტირებისთვის. **(25.04.2007 N31).**

მუხლი 31. მიწოდებისა და მოხმარების გეგმები

1. დამტკიცებული ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ბალანსის ფარგლებში გენერაციის საშუალებებისა და მიწოდების წყაროების ყოველთვიურ პროგნოზს და ყოველდღიურ-საათობრივ დაგეგმვას ახორციელებს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი, კვალიფიციური საწარმოების მიერ წარმოდგენილი მოხმარებისა და მიწოდების ყოველთვიური და ყოველდღიური-საათობრივი განაცხადების საფუძველზე, ელექტროენერჯეტიკულ სისტემაში მოსალოდნელი რეჟიმებისა და რესურსების გათვალისწინებით. **(04.03.2014).**
2. ყოველთვიური დაგეგმვისათვის კვალიფიციური საწარმოები (გარდა იმპორტიორისა და ექსპორტიორისა) ყოველი საანგარიშო პერიოდის დაწყებამდე 4 სამუშაო დღით ადრე, ხოლო იმპორტიორები და ექსპორტიორები - 10 სამუშაო დღით ადრე დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს მიაწვდიან მომავალი საანგარიშო პერიოდისთვის მოხმარებისა და მიწოდების ტიპიურ საათობრივ გრაფიკებს, თვის განმავლობაში პირდაპირი ხელშეკრულების ფარგლებში შესასყიდი ან გასასყიდი მოცულობების მითითებით, ამ მუხლის მე-2⁴ პუნქტით გათვალისწინებული ინსტრუქციის მოთხოვნების შესაბამისად. **(04.03.2014).**
- 2¹. ყოველდღიური დაგეგმვისათვის კვალიფიციური საწარმოები (გარდა იმპორტიორისა და ექსპორტიორისა) 1 (ერთი) სამუშაო დღით ადრე, ხოლო იმპორტიორები და ექსპორტიორები 2 (ორი) სამუშაო დღით ადრე დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს წარუდგენენ მომდევნო სამუშაო დღის, ხოლო არასამუშაო დღეების შემთხვევაში - ყველა მომდევნო არასამუშაო დღისა და მათი შემდგომი პირველივე სამუშაო დღის მოხმარებისა და მიწოდების საათობრივ განაცხადებს ამ

მუხლის 2⁴ პუნქტით გათვალისწინებული ინსტრუქციის მოთხოვნების შესაბამისად. (04.03.2014).

2². დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი კვალიფიციური საწარმოებისგან მიღებული მოხმარებისა და მიწოდების საათობრივი განაცხადების საფუძველზე ადგენს და ამტკიცებს ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მიწოდებისა და მოხმარების გეგმას. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან წარმოდგენილ მოხმარებისა და მიწოდების განაცხადებში შეუსაბამობის შემთხვევაში დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი დაუყოვნებლივ აცნობებს კვალიფიციურ საწარმოს ამის შესახებ მიზეზების მითითებით და სთავაზობს მათ შეასწორონ უზუსტობა შესაბამის ინსტრუქციაში გათვალისწინებული ვადების ფარგლებში. კვალიფიციურ საწარმოსთან შეთანხმების მიუღწევლობის, ან მისგან პასუხის დაგვიანების შემთხვევაში დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია მოხმარებისა და მიწოდების დაბალანსება და ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მიწოდებისა და მოხმარების გეგმის შედგენა და დამტკიცება განახორციელოს თავისი შეხედულებისამებრ ელექტრო-ენერგეტიკულ სისტემაში მოსალოდნელი რეჟიმებისა და რესურსების გათვალისწინებით. (04.03.2014).

2³. საანგარიშო პერიოდის თითოეული კალენდარული დღისთვის მოხმარებისა და მიწოდების საათობრივი განაცხადების ან მათში უზუსტობების შესწორებების ამ მუხლის 2¹ და 2² პუნქტებით გათვალისწინებულ ვადებში წარმოდგენილობის შემთხვევაში, შესაბამისი შემაჯამებელი ინფორმაცია და შეფასებები დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ შედგება საანგარიშო პერიოდის დასრულებიდან 3 სამუშაო დღის ვადაში და გამოქვეყნდება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის ვებ-გვერდზე. (04.03.2014).

2⁴. განაცხადების (ყოველთვიური, ყოველდღიური-საათობრივი) ფორმებს, ასევე ყოველთვიური პროგნოზისა და ყოველდღიური-საათობრივი გეგმების შედგენის ინსტრუქციას შეიმუშავებს და ამტკიცებს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი. (04.03.2014).

3. ელექტროენერჯის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მოხმარებისა და მიწოდების ყოველდღიური-საათობრივი გეგმების თაობაზე სათანადო ინფორმაცია ასეთი გეგმების დამტკიცებისთანავე განათავსოს თავის ვებ-გვერდზე www.gse.com.ge ამ მუხლის მე-2⁴ პუნქტით გათვალისწინებული ინსტრუქციით დადგენილი წესის შესაბამისად. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ ასეთი ინფორმაციის ვებ-გვერდზე განთავსება ითვლება მის ოფიციალურ გამოქვეყნებად. (04.03.2014).

4. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ დამტკიცებული ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მიწოდებისა და მოხმარების გეგმის შესრულება სავალდებულოა ყველა იმ პირისთვის, რომელიც ახორციელებს ელექტროენერჯის წარმოებას, ექსპორტს, იმპორტს, გადაცემას, განაწილებას, დისპეტჩერიზაციას, მოხმარებასა და ტრანზიტს. ეს გეგმები ყოველ მათგანს აკისრებს კონკრეტულ ვალდებულებებსა და პასუხისმგებლობას. დამტკიცებული მიწოდება-მოხმარების ყოველდღიური გეგმები არ ექვემდებარება გადახედვას ან/და კორექტირებას, გარდა ავარიული და კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა შემთხვევებისა. (04.03.2014).

5. კვალიფიციური საწარმოები ვალდებული არიან უპირობოდ შეასრულონ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის გაცემული ოპერატიული მოთხოვნები, გარდა კანონმდებლობით გათვალისწინებული შემთხვევებისა. (25.04.2007 N31).

6. ამოღებულია (13.08.2010 N 46).

7. ელექტროენერჯის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია:

ა) ისე დაგეგმოს და დისპეტჩერიზაცია გაუწიოს ერთიან ენერგოსისტემას, რომ ელექტროენერჯის პარამეტრები (სიხშირე, ძაბვა და სხვა) შეესაბამებოდეს დადგენილ სტანდარტებს;

ბ) დროის ნებისმიერ მომენტში უზრუნველყოს ელექტროენერჯის მიწოდების და მოხმარების დაბალანსება;

გ. ამ წესების პირობების დაცვით, ყოველდღიურად მიაწოდოს სისტემის კომერციულ ოპერატორს მიწოდებისა და მიღების პუნქტებში მიღებული ან/და გაცემული ელექტროენერჯის (სიმძლავრის), მიწოდებისა და მოხმარების გრაფიკებში ასახული და მრიცხველებზე ფაქტობრივად დაფიქსირებული (მიწოდებული ან/და მოხმარებული) ელექტროენერჯის შესახებ, ასევე პირდაპირ ხელშეკრულებების შესრულების შესახებ მის ხელთ არსებული ინფორმაცია, ამასთან ყოველდღიურად უნდა მიაწოდოს, ყველა იმ მითითებებისა და ინსტრუქციების ჩანაწერები, რომლებიც მან გასცა წინა დღის განმავლობაში, ყველა იმ ცვლილების აღნიშვნით, რომელიც შეტანილ იქნა წინასწარ შედგენილ ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) წარმოების ან/და მიწოდების გრაფიკებში. **(25.04.2007 N31).**

8. იმ შემთხვევაში, თუ ელექტროენერჯეტიკულ სისტემაში არსებული ტექნიკური ხასიათის გარემოების გამო ვერ ხერხდება ამა თუ იმ ხელშეკრულების პირობების სათანადოდ შესრულება და ეს შეუსრულებლობა აშკარად იმოქმედებს საანგარიშო თვის პერიოდში ხელშეკრულების შესრულებაზე, ამის შესახებ დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია, დაუყოვნებლივ აცნობოს მხარეებს აღნიშნულის შესახებ, ხოლო ხელშეკრულების ერთ-ერთი მხარის განმარტების მოთხოვნის შემთხვევაში ვალდებულია, გასცეს წერილობითი დასაბუთება პირდაპირი ხელშეკრულების პირობების შეუსრულობების გამომწვევი მიზეზების განმარტებით (ამ მუხლის მე-9 პუნქტით განსაზღვრულ ვადაში). **(25.04.2007 N31).**

9. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის ოპერატიული შეტყობინებები, მოთხოვნები ან/და დავალებები უნდა დარეგისტრირდეს ორივე მხრიდან. რეგისტრაცია შეიძლება განხორციელდეს, როგორც წერილობით, ისე ზეპირი (აუდიო) ჩანაწერით. დისპეტჩერის ოპერატიული შეტყობინებები, მოთხოვნები და დავალებები წარმოადგენს ღია ინფორმაციას. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის ოპერატიული შეტყობინების ან/და მოთხოვნის ჩანაწერი დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატისა და კვალიფიციური საწარმოს მიერ უნდა გაიცეს შესაბამისი დაინტერესებული კვალიფიციური საწარმოს მოთხოვნიდან 3 სამუშაო დღის ვადაში. **(25.04.2007 N31).**

თავი XI. ელექტროენერჯის საბითუმო აღრიცხვა

მუხლი 32. ამოღებულია. (09.06.2015).

მუხლი 32¹. ამოღებულია. (09.06.2015).

მუხლი 33. ამოღებულია. (09.06.2015).

მუხლი 34. ამოღებულია. (09.06.2015).

მუხლი 35. ამოღებულია. (09.06.2015).

მუხლი 36. ამოღებულია. (09.06.2015).

თავი XI¹. დერეგულირებული ელექტროსადგურები
(25.04.2007 N31)

მუხლი 36¹. მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურები (10.11.2008 N 98)

1. თუ მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურის მიერ მიღების პუნქტში გადაცემული ელექტროენერგია (მთლიანად ან ნაწილობრივ) არ არის შესყიდული წინასწარ გაფორმებული პირდაპირი ხელშეკრულებით, მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგური ითვლება ამ ელექტროენერგიის გამყიდველად სისტემის კომერციულ ოპერატორზე სტანდარტული პირობებით შედგენილი პირდაპირი ხელშეკრულებით.

2. სტანდარტული პირობებით შედგენილი პირდაპირი ხელშეკრულების ფარგლებში სისტემის კომერციული ოპერატორი მცირე სიმძლავრის დერეგულირებულ ელექტროსადგურებისგან საბალანსო ელექტროენერგიის შესყიდვისას ანგარიშსწორებას ახორციელებს:

ა) ყოველი კალენდარული წლის 1 სექტემბრიდან 1 მაისამდე – იმ თბოელექტროსადგურის ტარიფის ზედა ზღვრით, რომელსაც კომისიამ დაუდგინა ყველაზე მაღალი ტარიფი; **(18.10.2013)**.

ბ) ყოველი კალენდარული წლის 1 მაისიდან 1 სექტემბრამდე – რეგულირებადი ფიქსირებული ტარიფის მქონე იმ ჰიდროელექტროსადგურების ტარიფით, რომელსაც კომისიის მიერ დადგენილი აქვს ყველაზე დაბალი ტარიფი.

3. ამოღებულია (13.08.2010 N 46).

მუხლი 36². ახლად აშენებული ელექტროსადგური (05.12.2011)

1. თუ ახლად აშენებული ელექტროსადგურის მიერ მიღების პუნქტში გადაცემული ელექტროენერგია (მთლიანად ან ნაწილობრივ) არ არის შესყიდული წინასწარ გაფორმებული პირდაპირი ხელშეკრულებით (მათ შორის, ელექტროსადგურის მფლობელ კვალიფიციურ საწარმოსა და სისტემის კომერციულ ოპერატორს შორის მოქმედი კანონმდებლობის ან/და საქართველოს მთავრობის სამართლებრივი აქტის შესაბამისად გაფორმებული პირდაპირი ხელშეკრულებით), ახლად აშენებული ელექტროსადგური ითვლება ამ ელექტროენერგიის გამყიდველად სისტემის კომერციულ ოპერატორზე სტანდარტული პირობებით შედგენილი პირდაპირი ხელშეკრულებით.

2. სტანდარტული პირობებით შედგენილი პირდაპირი ხელშეკრულების ფარგლებში სისტემის კომერციული ოპერატორი, ახლად აშენებული ელექტროსადგურისგან საბალანსო ელექტროენერგიის შესყიდვისას, ანგარიშსწორებას ახორციელებს:

ა) ყოველი კალენდარული წლის 1 სექტემბრიდან 1 მაისამდე – იმ თბოელექტროსადგურის ტარიფის ზედა ზღვრით, რომელსაც კომისიამ დაუდგინა ყველაზე მაღალი ტარიფი, მაგრამ არაუმეტეს „ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონის 23-ე მუხლის მე-4 პუნქტით განსაზღვრულ შეთანხმებაში მითითებული ფასისა; **(17.03.2014)**.

ბ) ყოველი კალენდარული წლის 1 მაისიდან 1 სექტემბრამდე – რეგულირებადი ფიქსირებული ტარიფის მქონე იმ ჰიდროელექტროსადგურების ტარიფით, რომელსაც კომისიის მიერ დადგენილი აქვს ყველაზე დაბალი ტარიფი. **(05.12.2011)**.

თავი XII. დავების გადაწყვეტა

მუხლი 37. გადაწყვეტა

ამ წესებთან დაკავშირებული დავები გადაწყდება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

მუხლი 37¹. სიმძლავრის სასისტემო რეზერვით უზრუნველყოფის დროებითი წესი (28.06.2007 N46 2007 წლის 1 სექტემბრამდე)

1. ელექტროენერგეტიკული სისტემის სიმძლავრის სასისტემო რეზერვით უზრუნველყოფის მიზნით, სისტემის კომერციული ოპერატორი გარანტირებული რეზერვის წყაროსთან სახელშეკრულებო ურთიერთობის საფუძველზე შესაბამისი მოცულობით შეისყიდის (დაარეზერვებს) სიმძლავრის სასისტემო რეზერვს.
2. სისტემის კომერციულმა ოპერატორმა საქართველოს ელექტროენერგეტიკული სისტემა უნდა უზრუნველყოს საქართველოს ელექტროენერგეტიკულ სისტემის ელექტროენერგიის საპროგნოზო მოხმარების არანაკლებ 10% ოდენობის სიმძლავრის სასისტემო რეზერვით.
3. სიმძლავრის სასისტემო რეზერვი იმყოფება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის განკარგულებაში და გამოიყენება ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) მიწოდება-მოხმარების დასაბალანსებლად. ამასთან, გარანტირებული რეზერვის წყაროს (ელექტროენერგიის შესაბამის მწარმოებელის) მიერ ელექტროენერგიის გაყიდვა, წინასწარ გაფორმებული პირდაპირი ხელშეკრულების ფარგლებში შეიძლება განხორციელდეს მხოლოდ სისტემის კომერციული ოპერატორთან წინასწარ შეთანხმებით.
4. განაწილების ლიცენზიატი, პირდაპირი მომხმარებელი და ექსპორტიორი ვალდებულია, აუნაზღაუროს სისტემის კომერციულ ოპერატორს სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის უზრუნველყოფის სრული საფასური. სისტემის კომერციულ ოპერატორს საჭიროების შემთხვევაში, უფლება აქვს ასევე ისარგებლოს კანონმდებლობითა და ამ წესებით გათვალისწინებული გადახდის უზრუნველყოფის საშუალებით.
5. განაწილების ლიცენზიატის, პირდაპირი მომხმარებლისა და ექსპორტიორისაგან სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის საფასურის ამოღებასა და შესაბამისი კვალიფიციური საწარმოსთვის ანაზღაურებას ახდენს სისტემის კომერციული ოპერატორი.
6. კომერციულ ოპერატორს შეუძლია შეწყვიტოს პირველ მუხლში აღნიშნული პირდაპირი ხელშეკრულებების მოქმედება მწარმოებელი კვალიფიციური საწარმოს მიმართ 20 კალენდარული დღით ადრე გაფრთხილების შემთხვევაში, თუ მათ შორის ხელშეკრულება სხვა პირობას არ ითვალისწინებს.
7. ამ მუხლის მოქმედების ვადის ამოწურვა არ ათავისუფლებს მხარეებს ფინანსური ვალდებულების შესრულებისაგან.

თავი XIII. გარდამავალი დებულებები

მუხლი 38. ამ წესების შემოღებასთან დაკავშირებით გარდამავალი პერიოდისათვის დასარეგულირებელი საკითხები

1. ამოღებულია (28.06.2007 N46).

2. აფხაზეთის ტერიტორიაზე ელექტროენერჯის მიწოდება ხორციელდება ენგურჰესის და ვარდნილჰესების კასკადის ჰიდროელექტროსადგურებიდან ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) დამტკიცებული საპროგნოზო ბალანსის მოცულობების მიხედვით. ენგურჰესის და ვარდნილჰესების კასკადის ჰიდროელექტროსადგურები თავიანთი გამომუშავებიდან იკლებენ აფხაზეთის ტერიტორიაზე მიწოდებული ელექტროენერჯის რაოდენობას, შესაბამისი საანგარიშო პერიოდში მათ მიერ წარმოებული ელექტროენერჯის პროპორციულად და აწარმოებენ მის აღრიცხვას წინამდებარე წესებითა და კომისიის მიერ დადგენილი ტარიფით. იმ შემთხვევაში თუ აფხაზეთის ტერიტორიაზე ელექტროენერჯის მიწოდება ხდება სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ შესყიდული ელექტროენერჯის ხარჯზე, ენგურჰესი და ვარდნილჰესების კასკადი ვალდებულნი არიან მომდევნო საანგარიშო პერიოდებში მიაწოდონ სისტემის კომერციულ ოპერატორს ექვივალენტური რაოდენობის ელექტროენერჯია. სისტემის კომერციული ოპერატორი უფლებამოსილია აღნიშნული ელექტროენერჯია გაყიდოს მის მიერ ნაყიდი და აფხაზეთის ტერიტორიაზე მიწოდებული ელექტროენერჯის ფასად. ამ ელექტროენერჯის სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ ექსპორტირებისას ფასის ფორმირება ხდება ელექტროენერჯის ექსპორტსა ან/და გაცვლაზე გაფორმებული ხელშეკრულების შესაბამისად. ასეთ შემთხვევებზე არ ვრცელდება ამ წესების მე-14 მუხლის მე-6 პუნქტი. (31.10.2007 N 88).

3. 2006 წლის ივლისსა და აგვისტოში კავშირი (ასოციაცია) ელექტროენერჯის საბითუმო ბაზრის მყიდველების მიერ კავშირი (ასოციაცია) ელექტროენერჯის საბითუმო ბაზარზე შესყიდული ელექტროენერჯის საფსურისა და საწევროს გადაუხელობის შემთხვევაში ელექტრობაზარი უფლებამოსილია მოსთხოვოს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს კავშირი (ასოციაცია) ელექტროენერჯის საბითუმო ბაზრის მყიდველებისათვის ელექტროენერჯის მიწოდების შეწყვეტა ან შეზღუდვა.

4. ამოღებულია (31.10.2007 N 88).

5. ამ წესების თანახმად, ინფორმაციის მიწოდება წარმოებს წერილობითი ფორმით. ამასთან, წინასწარ შეთანხმების შემთხვევაში შესაძლებელია, ინფორმაციის მიწოდება განხორციელდეს ელექტრონული ფოსტის, ტელეფონოგრამის, ფაქსის და სხვა საშუალებებით. (25.04.2007 N31).

6. აღრიცხვის სისტემების ტექნიკური აღჭურვილობის მოწესრიგებამდე, მათ შორის, სისტემის კომერციული ოპერატორისთვის გადასახდელი ან მისგან მისაღები თანხების გადაცემის ლიცენზიატებს შორის გასანაწილებლად საჭირო აღრიცხვის სისტემების ტექნიკური აღჭურვილობის მოწესრიგებამდე, გამოყენებულ იქნეს იგივე პროპორცია, რა პროპორციაც არსებობს კომისიის მიერ დადგენილ სს «საქრუსენერგოსა» და შპს «საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის» გადაცემის ქსელში ნორმატიულ დანაკარგებს შორის. ამასთან, ამ პუნქტის მოქმედება განისაზღვროს 2007 წლის 1 ივლისამდე. (25.04.2007 N31).

7. აღრიცხვის სისტემების ტექნიკური აღჭურვილობის მოწესრიგებისთანავე ან/და შესაბამისი გადამცემი ქსელის ფარგლებში ამ წესების 32-ე მუხლის მე-3 პუნქტის «ბ» ქვეპუნქტით

გათვალისწინებული პირობის შესრულების შესაძლებლობისთანავე, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია, დაუყოვნებლივ აცნობოს სამინისტროს აღნიშნულის შესახებ და მიუთითოს ამ მოწესრიგებით მიღებულ შედეგებზე, მათ შორის, ამ მოწესრიგების შედეგად გადაცემის ქსელში მიღებული, გადაცემული, ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) სიზუსტით აღრიცხვასთან დაკავშირებულ შესაძლებლობებზე. **(25.04.2007 N31)**.

8. ამ წესების მე-13 მუხლის მე-5 პუნქტი და 31-ე მუხლის მე-8 პუნქტი ამოქმედდეს 2007 წლის 1 ივლისიდან.

9. წარმოების ლიცენზიატის ან მცირე სიმძლავრის ელექტროსადგურის მიერ ელექტროენერჯის აღრიცხვის სისტემების მოწესრიგებამდე (ამ მუხლის მე-6 პუნქტით გათვალისწინებულ ვადაში), ელექტროენერჯის წარმოების საშუალების ერთ საანგარიშო პერიოდზე ნაკლები დროით გაჩერებისას, ამ პერიოდში მის მიერ სისტემიდან მიღებულ და წარმოებულ ელექტროენერჯიას შორის მეტობის შემთხვევაში, მიღებულ მოცულობაზე (ნაშთზე) ანგარიშსწორება მოხდება ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ნასყიდობისა და მომსახურების შესახებ პირდაპირი ხელშეკრულებების საფუძველზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ელექტროენერჯის საერთო სასადგურო დანახარჯის უზრუნველყოფა სრულად ხდება სხვა კვალიფიციური საწარმოსთან გაფორმებული ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ნასყიდობისა და მომსახურების შესახებ პირდაპირი ხელშეკრულებებით.

10. 2007 წლის ნოემბრის თვის საანგარიშო პერიოდისთვის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან სტანდარტული პირობების ფორმით დარეგისტრირებული ხელშეკრულებით დასარეზერვებული საპროგნოზო სიმძლავრის მოცულობები არ გამოითვლება, გენერაციის ის წყაროები, რომელთა მეშვეობით იქნება 2007 წლის ნოემბრის თვის საანგარიშო პერიოდისთვის საპროგნოზოდ უზრუნველყოფილი კვალიფიციური საწარმოების მიერ დაურეზერვებული სიმძლავრე, არ შეირჩევა, ხოლო სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის უზრუნველყოფის საფასურის ანაზღაურება განხორციელდება დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან სტანდარტული პირობების ფორმით დარეგისტრირებული ხელშეკრულების (სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის უზრუნველყოფის შესახებ) მიხედვით და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატის მიერ ტესტირების მეშვეობით დადგენილი სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის ფაქტობრივად უზრუნველყოფილი მოცულობების საფუძველზე. **(31.10.2007 N 88)**.

მუხლი 38¹. საპროექტო კომპანიის მიერ 2013 წლის 1 მაისამდე დადებული ხელშეკრულებების წინარე რეგისტრაციის წესი (30.05.2013)

საპროექტო კომპანიის მიერ 2013 წლის 1 მაისამდე დადებული ხელშეკრულება (პირდაპირი ხელშეკრულება ელექტროენერჯის გადაცემის ან/და დისპეტჩერიზაციის მომსახურებაზე, პირდაპირი ხელშეკრულება ელექტროენერჯის ექსპორტზე, ხელშეკრულება ელექტროენერჯის ექსპორტზე), ასევე ამ წესების 14¹ მუხლის მე-9 პუნქტით გათვალისწინებული ხელშეკრულება გადაცემა-დისპეტჩერიზაციის მომსახურების დარეზერვებაზე წინარე რეგისტრაციისთვის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტს შეიძლება წარედგინოს 2013 წლის 1 ნოემბრამდე. ამ პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში საპროექტო კომპანიის მიერ დადებული შესაბამისი ხელშეკრულების წინარე რეგისტრაციის მიზნებისთვის გამოიყენება ამ წესების 10¹ მუხლის მე-2-მე-10 პუნქტებით გათვალისწინებული დებულებები. **(30.05.2013)**.

მუხლი 39. ელექტროენერგეტიკული სისტემის სიმძლავრის სასისტემო რეზერვით უზრუნველყოფის განსაკუთრებული წესი (14.04.2009 N38)

1. ამ მუხლის მიზნებისთვის გარანტირებული რეზერვის წყაროს ასევე მიეკუთვნებიან ის თბოელექტროსადგურებიც, რომლებიც ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) არსებული საპროგნოზო ბალანსის მოქმედების პერიოდში არ იყვნენ განსაზღვრულნი გარანტირებული რეზერვის წყაროდ.
2. 2009 წლის 1 მაისიდან 1 სექტემბრამდე სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის საფასური ამ მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრულ თბოელექტროსადგურებს აუნაზღაურდებათ მათ მიერ განცხადებული ელექტროენერგიის წლიური გამომუშავების (სალტეზე გაცემა) მოცულობების შესაბამისად, მაგრამ არაუმეტეს ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) მოქმედი საპროგნოზო ბალანსით გათვალისწინებულ მოხმარებლებზე მიწოდებისა (აფხაზეთის ტერიტორიაზე მოხმარებული ელექტროენერგიის გამოკლებით) და ექსპორტის ჯამური, წლიური, მოცულობის 10%-ისა, რომელსაც გამოაკლდება თბოელექტროსადგურის მიერ მიმდინარე საბალანსო წლის განმავლობაში სალტეზე ფაქტობრივად გაცემული ელექტროენერგიის რაოდენობა.
3. ამ მუხლის პირველ პუნქტში განსაზღვრული სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის წყაროები (თბოელექტროსადგურები) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს არაუგვიანეს 2009 წლის 1 მაისისა წარუდგენენ უზრუნველყოფილი სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის შესახებ განაცხადს.
4. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი სიმძლავრის სასისტემო რეზერვით უზრუნველყოფის შესახებ განაცხადის მიღებიდან 3 კალენდარული დღის ვადაში აფიქსირებს უზრუნველყოფილი სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის მოცულობას, რომელიც სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის ამ მუხლში მითითებული ყოველი წყაროსათვის გამოითვლება, როგორც შესაბამისი წყაროს მიერ სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის განაცხადში მითითებულ მოცულობასა და მის ფაქტიურ გამომუშავებას (სალტეზე გაცემა) შორის სხვაობა.
5. უზრუნველყოფილი სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის გადანაწილება სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის შემსყიდველ კვალიფიციურ საწარმოებზე ხდება თანაბარწილად 2009 წლის 1 მაისიდან 2009 წლის 31 აგვისტოს ჩათვლით.
6. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებულ ინფორმაციას არაუგვიანეს 2009 წლის 5 მაისისა წარუდგენს სისტემის კომერციულ ოპერატორს და სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის წყაროებს. მიღებულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით, სისტემის კომერციული ოპერატორი 2009 წლის მაისიდან 2009 წლის აგვისტოს ჩათვლით, არაუგვიანეს ყოველი საანგარიშო თვის მომდევნო თვის 10 რიცხვისა, ამ მუხლის მე-4 პუნქტით განსაზღვრულ, შესაბამის საანგარიშო პერიოდში გასაყიდი სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის მოცულობას (სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის კონკრეტული წყაროს მიხედვით) ანაწილებს სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის შემსყიდველ თითოეულ კვალიფიციურ საწარმოზე იმავე საანგარიშო პერიოდში სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის შემსყიდველი კვალიფიციური საწარმოების ფაქტიურ ჯამურ მოხმარებაში შესაბამისი კვალიფიციური საწარმოს ფაქტიური მოხმარების წილის პროპორციულად. სისტემის კომერციული ოპერატორი აღნიშნულ ინფორმაციას (სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის კონკრეტული წყაროსა და უზრუნველყოფილი მოცულობების მითითებით) უგზავნის შესაბამის კვალიფიციურ საწარმოებს.
7. ამ მუხლის მე-6 პუნქტით გათვალისწინებული ინფორმაცია წარმოადგენს სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის წყაროებსა და სისტემის კომერციულ ოპერატორს, აგრეთვე სიმძლავრის

სასისტემო რეზერვის შემსყიდველ კვალიფიციურ საწარმოებსა და სისტემის კომერციულ ოპერატორს შორის ანგარიშსწორების საფუძველს. სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის შემსყიდველი კვალიფიციური საწარმოები უზრუნველყოფილი სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის საფასურს ანაზღაურებენ შესაბამისი წყაროსათვის კანონმდებლობის თანახმად დადგენილი სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის ტარიფისა (ზედა ზღვარი) და ამ მუხლის მე-6 პუნქტის შესაბამისად განსაზღვრული მათ მიერ შესასყიდი სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის მოცულობის გათვალისწინებით, სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის უზრუნველყოფის სტანდარტული პირობების ფორმით შედგენილი პირდაპირი ხელშეკრულების შესაბამისად.

8. ეს მუხლი ვრცელდება მხოლოდ სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ წყაროებზე, რომლებიც ამ მუხლით დადგენილი წესით წარადგენენ განაცხადს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან.

მუხლი 40. ელექტროენერგეტიკული სისტემის სიმძლავრის სასისტემო რეზერვით უზრუნველყოფის განსაკუთრებული წესი 2010 წლის 1 მაისიდან 1 სექტემბრამდე პერიოდში (30.04.2010 N 24)

1. ამ მუხლის მიზნებისათვის გარანტირებული რეზერვის წყაროს ასევე მიეკუთვნებიან ის თბოელექტროსადგურებიც, რომლებიც 2009 წლის 1 სექტემბრიდან 2010 წლის 1 მაისამდე პერიოდში არ იყვნენ განსაზღვრულნი გარანტირებული რეზერვის წყაროდ.

2. 2010 წლის 10 მაისიდან 1 სექტემბრამდე სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის საფასური ამ მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრულ თბოელექტროსადგურებს აუნაზღაურდებათ მათ მიერ სიმძლავრის სასისტემო რეზერვით უზრუნველყოფაზე გაცხადებული მოცულობის შესაბამისად, მაგრამ თითოეულისათვის არაუმეტეს ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) მოქმედი საპროგნოზო ბალანსით გათვალისწინებულ მომხმარებლებზე მიწოდებისა (აფხაზეთის ტერიტორიაზე მოხმარებული ელექტროენერჯის გამოკლებით) და ექსპორტის ჯამური წლიური მოცულობის 10%-ისა.

3. ამ მუხლის პირველ პუნქტში განსაზღვრული სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის წყაროები (თბოელექტროსადგურები) დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატს არა უგვიანეს 2010 წლის 10 მაისისა წარუდგენენ 2010 წლის 10 მაისიდან 2010 წლის 1 სექტემბრამდე პერიოდში უზრუნველყოფილი სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის შესახებ განაცხადს, მომავალი საანგარიშო პერიოდის იმ ზუსტი მონაკვეთების (დღეების მიხედვით) მითითებით, რომელთა განმავლობაში სიმძლავრის სასისტემო რეზერვი ვერ იქნება უზრუნველყოფილი, მათ შორის სარემონტო და/ან პროფილაქტიკური სამუშაოების წარმოების გამო.

4. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი სიმძლავრის სასისტემო რეზერვით უზრუნველყოფის შესახებ განაცხადის მიღებიდან 3 კალენდარული დღის ვადაში განსაზღვრავს სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის შესაბამისი წყაროს (თბოელექტროსადგურის) მიერ ყოველ საანგარიშო პერიოდში (2010 წლის 10 მაისიდან 2010 წლის 1 სექტემბრამდე) უზრუნველყოფილი სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის მოცულობას (ამ მუხლის მე-2 პუნქტში მითითებული შეზღუდვისა და

უზრუნველყოფილი სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის შესახებ განაცხადში სარემონტო და/ან პროფილაქტიკური სამუშაოებისათვის მითითებული პერიოდების გათვალისწინებით).

5. დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ამ მუხლის მე-4 პუნქტით გათვალისწინებულ ინფორმაციას არაუგვიანეს 2010 წლის 15 მაისისა წარუდგენს სისტემის კომერციულ ოპერატორს და სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის წყაროებს. მიღებულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით, სისტემის კომერციული ოპერატორი 2010 წლის მაისიდან 2010 წლის აგვისტოს ჩათვლით, არა უგვიანეს ყოველი საანგარიშო თვის მომდევნო თვის 10 რიცხვისა, ამ მუხლის მე-4 პუნქტის მიხედვით განსაზღვრულ, შესაბამის საანგარიშო პერიოდში გასაყიდი სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის მოცულობას (სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის კონკრეტული წყაროს მიხედვით) ანაწილებს სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის შემსყიდველ თითოეულ კვალიფიციურ საწარმოზე იმავე საანგარიშო პერიოდში სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის შემსყიდველი კვალიფიციური საწარმოების ფაქტობრივ ჯამურ მოხმარებასა და ექსპორტში შესაბამისი კვალიფიციური საწარმოს ფაქტობრივი მოხმარების ან ექსპორტის წილის პროპორციულად. სისტემის კომერციული ოპერატორი აღნიშნულ ინფორმაციას (სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის კონკრეტული წყაროსა და უზრუნველყოფილი სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის მოცულობების მითითებით) უგზავნის შესაბამის კვალიფიციურ საწარმოებს.

6. ამ მუხლის მე-5 პუნქტით გათვალისწინებული ინფორმაცია წარმოადგენს სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის წყაროებსა და სისტემის კომერციულ ოპერატორს, აგრეთვე სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის შემსყიდველ კვალიფიციურ საწარმოებსა და სისტემის კომერციულ ოპერატორს შორის ანგარიშსწორების საფუძველს. სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის შემსყიდველი კვალიფიციური საწარმოები უზრუნველყოფილი სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის საფასურს ანაზღაურებენ შესაბამისი წყაროსათვის კანონმდებლობის თანახმად დადგენილი სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის ტარიფისა (ზედა ზღვარი) და ამ მუხლის მე-5 პუნქტის შესაბამისად განსაზღვრული მათ მიერ შესაყიდი სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის მოცულობის გათვალისწინებით, სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის უზრუნველყოფის სტანდარტული პირობების ფორმით შედგენილი პირდაპირი ხელშეკრულების შესაბამისად.

7. ეს მუხლი ვრცელდება მხოლოდ სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ წყაროებზე, რომლებიც ამ მუხლით დადგენილი წესით წარადგენენ განაცხადს დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატთან.

მუხლი 41. დროებითი დებულებები (18.10.2013)

1. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ქსელის ტესტირების უზრუნველყოფის მიზნებისთვის 2013 წლის 31 დეკემბრამდე პერიოდის განმავლობაში საანგარიშო პერიოდ(ებ)ში საქართველოს საბაჟო საზღვარზე გადადინებულ (შემოდინებულ და გადინებულ) ელექტროენერგიაზე არ ხორციელდება რაიმე სახის ანგარიშსწორება. ამ წესების 23-ე მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად გაანგარიშებული ფაქტიური დანაკარგის დამატებით კომპონენტად გამოიყენება მხოლოდ ამ პუნქტით გათვალისწინებული ტესტირებისას შემოდინებულ და გადინებულ ელექტროენერგიის

მოცულობებს შორის დადებითი სხვაობა (დადებითი სალდო საქართველოში იმპორტის მნიშვნელობით) ერთ საანგარიშო პერიოდში, რომელიც წარმოადგენს ელექტროენერჯის დანახარჯს გადამცემ ქსელში.

2. ამ წესების 23-ე მუხლის მე-2¹ პუნქტის შესაბამისად განსაზღვრული ფაქტიური საშუალო დანაკარგის გაანგარიშებისას მხოლოდ ამ მუხლის 1-ლი პუნქტით გათვალისწინებული დადებითი სალდოს სიდიდე დამატებით აკლდება ამ წესების 23-ე მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად გაანგარიშებული ფაქტიური დანაკარგის სიდიდეს, ამ მუხლის 1-ლი პუნქტით განსაზღვრულ საანგარიშო პერიოდ(ებ)ში.

3. სისტემათაშორისი ტრანზიტისთვის (გადადინებისთვის) განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ქსელის ტესტირების უზრუნველყოფის მიზნებისთვის შემოდინებული და გადინებული ელექტროენერჯის მოცულობები (გარდა ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული გამონაკლისისა - ტესტირებისას გადადინებული ელექტროენერჯის მოცულობებს შორის დადებითი სხვაობა) არ გამოიყენება შესაბამისი საანგარიშო პერიოდისთვის ფაქტიური დანაკარგის გამოთვლისას.

4. 2013 წლის დარჩენილი პერიოდისთვის და 2014 წლისთვის სისტემათაშორისი ტრანზიტისათვის განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის სხვადასხვა სახეობების განსაზღვრის, გამოქვეყნებისა და განაწილების მიზნებისთვის დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ცალკე ადგენს:

ა) ამ წესების 14¹⁵ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული ხაზის გამტარუნარიანობის მოცულობის (NTC), ასევე მომდევნო კალენდარული წლისთვის (წლებისთვის), საანგარიშო პერიოდების მიხედვით, ATC-ის, ALC-ის, NAC-ის მოცულობების და ექსპორტის მიმართულებების განსაზღვრისა და საჯაროდ გამოცხადების ვადას;

ბ) ამ წესების 14¹⁵ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული ხაზის NTC-ის, ATC-ის, ALC-ის (მ.შ. AAC-ის) და NAC-ის განახლებული მოცულობების განსაზღვრისა და საჯაროდ გამოცხადების ვადას;

გ) ამ წესების 14¹⁵ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული განაცხადების წარდგენის ვადას.

დ) გამტარუნარიანობის განაწილების მონაწილეთა მიმართ დამატებით მოთხოვნებს (მათ შორის, ამ წესების 14¹⁶ მუხლის მე-2 პუნქტის „ე“ ქვეპუნქტის საფუძველზე მშენებლობის პროცესში მყოფი განახლებადი ენერჯის წყაროზე მომუშავე ელექტროსადგურისთვის დაწესებულ მოთხოვნებს). **(04.03.2014).**

5. 2014 წლის საანგარიშო პერიოდებისთვის სისტემათაშორისი ტრანზიტისათვის განკუთვნილი ახალი ელექტროგადამცემი ხაზის გამტარუნარიანობის მაქსიმალურად ათვისების მიზნით დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია გამტარუნარიანობის განაწილების საერთო პროცესიდან გამიჯნოს უახლოესი ერთი, ან რამდენიმე თანმიმდევრული საანგარიშო პერიოდი და ასეთი საანგარიშო პერიოდებისთვის შეამციროს ხელმისაწვდომი მოცულობის განაწილების დადგენილი ვადები. **(31.01.2014).**

**მუხლი 41¹. საბითუმო აღრიცხვაში გამოყენებული ელექტროენერჯის აღრიცხვის
მოწესრიგების ღონისძიებების შესახებ (28.03.2014)**

1. კვალიფიციური საწარმოები ვალდებული არიან არაუგვიანეს 2014 წლის 1 დეკემბრისა უზრუნველყონ:

ა) ელექტროენერჯის მიწოდებისა და მიღების პუნქტებში, აგრეთვე ელექტროენერჯის მწარმოებლების გენერატორებსა და საკუთარი მოხმარების ტრანსფორმატორებზე გამოყენებულ მინაერთებზე ზედა დონის ესკაა სისტემასთან თავსებადი ელექტროენერჯის მრიცხველების და აღრიცხვის კომპლექსების მოწყობა;

ბ) ამ პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული ელექტროენერჯის მრიცხველების და აღრიცხვის კომპლექსების მიერ აღრიცხული/დაფიქსირებული მონაცემების ზედა დონის ესკაა სისტემა-ში გადაცემა ამ წესების შესაბამისად მოთხოვნილი პერიოდულობით, მათ შორის ავტომატურ რეჟიმში.

2. პასუხისმგებლობა ამ მუხლის 1-ლი პუნქტით გათვალისწინებული ვალდებულებების შესრულებაზე დაეკისროს:

ა) სათანადო ელექტროენერჯის აღრიცხვის უჯრედის მფლობელ კვალიფიციურ საწარმოს;

ბ) სათანადო განაწილების ლიცენზიატს, თავის საცალო მომხმარებლებზე/სატრანსფორმატორო პუნქტებზე, რომლებიც მონაწილეობენ ელექტროენერჯის საბითუმო აღრიცხვაში;

გ) იმ შემთხვევაში, თუ ვერ დგინდება აღრიცხვის უჯრედის მფლობელი კვალიფიციური საწარმო ან/და რომელიმე აღრიცხვის წერტილისთვის აღრიცხვის მოწყობილობა არ არის სრულყოფილი ან საერთოდ არ არსებობს და მოსაწყობია, ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული ვალდებულებების შესრულებაზე პასუხისმგებელი კვალიფიციური საწარმოს ვინაობას ადგენს ერთობლივი კომისია, რომლის შემადგენლობაშიც შედიან: დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი, ელექტროენერჯეტიკული ბაზრის ოპერატორი და დაინტერესებული კვალიფიციური საწარმო(ები). კომისიის სხდომები ფორმდება შესაბამისი ოქმით, რომელსაც ხელს აწერს დამსწრე ყველა მონაწილე. კომისიის ოქმის ხელმოწერაზე უარი არ დაიშვება. განსხვავებული აზრის არსებობის შემთხვევაში ხელის მოწერა ხორციელდება მინაწერით „ხელს ვაწერ შენიშვნით“ და ოქმს თან ერთვება წერილობითი განსხვავებული აზრი. გადაწყვეტილებას კომისია იღებს ხმათა უბრალო უმრავლესობით. კომისიის გადაწყვეტილება და მისი იურიდიული შედეგები სავალდებულოა კომისიის მონაწილე ყველა პირისთვის.

3. ამ წესების მე-4 მუხლის პირველი პუნქტის „თ“ ქვეპუნქტი ამოქმედდეს 2014 წლის 1 დეკემბრიდან.

4. იმ შემთხვევაში, თუ ამ მუხლის 1-ლი პუნქტით გათვალისწინებული ვალდებულებების შესრულებაზე პასუხისმგებელი კვალიფიციური საწარმოს მიერ არ შესრულდა ამ მუხლის 1-ლი პუნქტით გათვალისწინებული ვალდებულებები და შედეგად დაზარალდა სხვა კვალიფიციური საწარმო ან/და გადაცემის ლიცენზიატი ან/და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი, დაზარალებული კვალიფიციური საწარმო ან/და გადაცემის ლიცენზიატი ან/და დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი უფლებამოსილია მოსთხოვოს ზარალის ანაზღაურება დამრღვევ კვალიფიციურ საწარმოს.

5. 2014 წლის 1 დეკემბრამდე, დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიატი ვალდებულია სათანადო კვალიფიციური საწარმოს წერილობითი მოთხოვნის შეთხვევაში, ამ წესებით დადგენილი წესით, გასცეს 2014 წლის 1 მაისის მდგომარეობით ელექტროენერჯის საბითუმო ვაჭრობაში გამოყენებული (მათ შორის გენერატორების და საკუთარი მოხმარების ტრანსფორმატორების) აღრიცხვის კვანძების „ზედა დონის ესკაა სისტემა-სთან დაკავშირების დამადასტურებელი

ტექნიკური დოკუმენტი. (28.03.2014).